

1335

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 6-వ తేది గురువారము } No. 107
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ క్రొవసనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ ద్వితీయ ౨. } సంచిక ౧౦౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష పీఠి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయుపుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొటకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

శ్రీ కృష్ణ జన్మాష్టమి నాటికి

భగవంతుని పూజచేయుటకై
చొక్కపువెండిలో తయారుచేయబడిన
శ్రీ కృష్ణ విగ్రహములు:—
వెల 1 కి 0-14-0, 2-0-0, 3-8-0, 5-0-0.

వినాయక చతుర్థి నాటికి

వెండి వినాయక విగ్రహములు:—
ప్రభావళితేది రు 2-0-0, 3-8-0, 5-0-0.
ప్రభావళిగలది రు 6-0-0, 10-0-0, 15-0-0.

ఔల్లిగాం:
"జయలక్ష్మి"
బెంగళూరు.

వలయువారు తక్షణము వ్రాయుడు.
ఇండియన్ జ్యాయలరి మార్పు, నగర్ పేట,
బెంగళూరుసిటీ.

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

1-8-25 శనివారమునుండి 7-8-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-24
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8 గం-15 ని॥ కూడ
ప్రవర్తనము గలదు.

యూనివర్సల్ డ్రామా
ది ఫాస్టు వర్కరు

ఈ డ్రామాలో రెజినాల్డు డెన్ని అనువారు
అత్యద్భుతముగా యాక్టుచేయుదురు.

క్రాన్ తియేటరులో

1-8-25 శనివారమునుండి, 7-8-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 8-15. రాత్రి 8-30.

ప్రతిదినము 2 ఆటలు
మేడన్ తియేటరు లిమిటెడ్ వారు

మెసలీనా

లేక జరాణీగారి అంత్యము అను క్రొత్తనాటకము. ఇదివర
కెన్నడు సినిమాలలో చూపనిదియు బుద్ధిని భ్రమింపజేయునట్టిదై
యు; అనేక కుట్రలు, తండ్రిములుకలిగిన నాటకమును ప్రదర్శి
తురు. ఉత్సాహము కలిగించునట్టి హాస్యముగూడ ప్రదర్శింతురు

నచ్చనిచో! సామ్యవాపసు చెయబడును!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న
స్థూలము, భావస్థూలము, గ్రహ స్థూలము, అష్టకర్మ, పోడశక
వర్గ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్న
గు పెక్కుసాంశములతో జ్యోతిషశాస్త్రరహస్యమును ఈ గ్రంథము
వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణ గా కలిగి
ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషములన్నియు
చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యింక జ్యోతిషము.

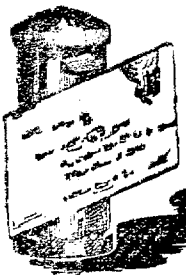
వెల 2 0 0. మొదటిభాగము రు 1 0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
గ్రేట్ యిండియా ప్రెస్ పబ్లికేషన్,
కళింగ, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25 చైఫాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఈ యుగములో...

జాబులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘము

విచిత్ర సేవాశాఖ

ప్రచారక.

రాజ్యపు ఆర్థిక పరిస్థితి ముందుగా మహాత్మాగాంధీగారు, ఆంధ్రదేశ సంచారమునకై వచ్చెదమని ప్రాసించినారు. రాష్ట్రసంఘమునా రింకను కార్యక్రమము నిర్వహించలేదు. కాని సంచారకార్యక్రమము దిగ్విజయముగా నెరవేర్చుటకు, విచిత్ర సేవకులను, యిప్పటినుండియు, తయారుచేయుట అత్యవసరము. కాకినాడ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు మామిడి నామహమ్మదాబాదు, తమ యంత్రోపన్యాసములలో, విచిత్ర సేవకులలో, పరిపూర్ణోత్సాహమున్నను, క్రమపద్ధతి లేదని సూచించియుండిరి. మనము మహాత్ముని యొద్దనుండి మంచి యభిప్రాయమును సొందవలెను. శిక్షాశిరమల విషయము ముందు ప్రకటించబడును. విచిత్ర సేవకులుగా పనిచేయగోరువారు, తమ దరఖాస్తులను, ఆగస్టు 20 తేదీలోగా, కాంగ్రెసు సంఘముల ద్వారాగాని, తిన్నగాగాని, యీక్రింది చిరునామాకు పంపగోరుదున్నాను. విచిత్ర సేవాసంఘమువారు, దరఖాస్తులను పరీక్షించి నిర్ణయించెదరు.

కళా వేంకటరావు,

విచిత్ర సేవాశాఖ కార్యదర్శి,

మక్కామల, అంబాజీపేటపాట్లు, గోదావరిజిల్లా.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు స్వరాజ్య పక్షముల (స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థల) ఉపసంఘ సభ.

ఈక్రింది కార్యక్రమమును యోచించుటకుగాను ఉపసంఘసభ ది 9-8-25 తేదీ ఆదివారం ఉదయం 10 గంటలకు బాపట్ల పురమున "యువజన పక్షమందిరము"నందు సమావేశము కావడును. గాన ఉపసంఘసభ్యులున్ను యంతరకు ఆ యంతరాలలో కాంగ్రెసుపక్షమున అభ్యర్థులుగా నిలచిన వారున్ను యిటుమందు నిలువదలచినవారున్ను యీకార్యక్రమమునందు పాల్గొని కాంగ్రెసు పక్షమునకు సహాయముచేయుచున్న యితరపక్షమున్ను తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము.

1. ఈ ఉపసంఘమునందు నేర్చుకొనవలసిన ముఖ్యులను కొందరిని తేర్చుకొనుట.

2. సత్తెనకల్లి నర్సారావుపేట బాపట్ల తెనాలి తాలూకాలలో "స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలకు" కాంగ్రెసు పక్షమున అభ్యర్థులుగా నిలచినవారి దరఖాస్తులను పరీక్షించి నిర్ణయించుట.

3. పై తాలూకాలలో త్వరలో ఎన్నికకు రానున్న ప్రదేశములలో వెంటనే ప్రచారము సాగించుటకు కార్యక్రమము నిర్ణయించుట.

4. కాంగ్రెసు పక్షమున అభ్యర్థులను నిలుపవలసియు భాగ్యస్థానములకు విచారించి అభ్యర్థుల దరఖాస్తులు సేకరించుటకు ప్రత్యేకోపసంఘము నేర్పరచుట.

5. పై ప్రచారమునకు కావలసిన ఆర్థికమును గురించి యోచించుట.

6. అనంతరమైన యితరవిషయములు.

కన్వెన్షన్ సూర్యనారాయణమూర్తి,

సమావేశకర్త. తెనాలి, 2-8-1925

శిష్ట కరణ సమాజము, ఖిర్రపురము

ఈ సభ శ్రీయుత డిప్టీ కమిషనరీగారి కార్యకర్తలను కూడెను. సభ్యులు పలువురు విచ్చేసిరి. శ్రీమాన్ జనహంతరి ఆభిరామపటనాయక మహాశయులు, బి. ఏ. కు సన్మాన పత్రమును కుమారస్వామిగారు చదివి అర్పించిరి. ఫలానామల వింగరంగగడెను. ఆభిరామగారు సహజమైన జాత్యభిమానము కలిగి గొప్ప యువవ్యంగము చేయుదురు గాకయని అభ్యర్థులు ఆశీర్వాదించిరి. సభ పార్షద్ధ్యులలో ముగిసెను.

డబ్లీవ్ వేదనారాయణశర్మ

కార్యదర్శి.

ఒక మహాసాహసము

ఈ నెల ఒకటవ తేదీ సాయంత్రము ఆరగంటలకు నేనును కొందరు మిత్రులును కలిసి గోదావరీతీరమున విహారించుచుంటిమి. నది నిండు ప్రవాహమున రెండుతీరములను మట్టి ప్రసహించుచుండెను. ఆస్పదీరువురు యువకులు (ఒకడు మార్వాడీయు, రెండవవాడు వైకుంఠుడు) కలిసి స్నానముచేయుటకు నచ్చి వాస్త్రములు తీరమున నుంచి నదిలో దిగిరి. అక్కడనే ఒడ్డునకు కట్టియున్న చిన్న పడవను చూచి వారిరువురును అందులో ప్రవేశించి కట్టు వదలించిరి. తక్షణము పడవ నదీమధ్యమునకు బోయి ప్రవాహవేగమునబడి కొట్టుకొని పోవుచుండెను. అందున్న యిద్దరునుగూడ పడవ మరల వాడునకు చేర్చుట తెలియలేదు. వెంటనే పడవనుండి వారు నదిలో దుమికి యీడుకొని వచ్చుచుండిరి. వైకుంఠుడు తీరమును త్వరితముగ చేరెను. మార్వాడీమూత్రము ఒడ్డునకు పదిగజముల దూరమునకువచ్చి అల సహాయమునకు కేయముచుండెను. భయముచే నాతడు వెక్కిరింపకలు చేయుచుండెను. ఒడ్డుననున్న వారెవరును వాని సహాయార్థ మరుగలేదు. మేమి సంగతిసంత దూరమునుండి చూచుచుంటిమి. అప్పుడు మా మిత్రుడును, విశాఖపట్టణముజిల్లా పాలకొండ కార్యదర్శుడును ప్రస్తుత మిక్కడ నెక్కడోగోడు ప్రైవింగు సవిద్యార్థియునగు సాహుకారి చిరంజీవి చాదరి యను నాతడు ముందు వాని కలలోచింపక పై నున్న వస్త్రముల దీసి వైచి నిమిష మాత్రమున నా మహా ప్రవాహమున దుమికినెను. ఆస్థితిలో నామార్వాడీయునకుని కాపాడుటకు బోవుట యెంతయీతగానికైనను సహాయకరము. అందుచేతనే తీరముననున్న యీతగాండ్రు పడవవాండ్లవ్యయము తెలిచి దిగుట మానిజేసిరి. కాని ఘటనాఘటన సమర్థుడగు పరమేశ్వరుని చేష్ట లాశ్చర్యములుకదా! కేవల మొకసాదరమానవుని జీవ మాపదనందనున్నపుడు పై నుదహరించిన చిరంజీవి చాదరిగారి హృదయ ముగినదికాదు. అతనికి ప్రవాహమున నీడచేతగాను. ఆయినను మహాసాహసముతో నదిలోదుమికి రెప్పపాటుకాలమున నా మార్వాడీ యువకుని వెనుకకుబోయి, యప్పటికే తపప్రాయుడైన నాతని నతిసామర్థ్యమున వొడ్డునకిడ్చుకొనివచ్చెను. ఈ చిత్రము జరిగినసగ్గళమున తాడిలోతు నీరు ప్రసహించుచుండెను. ప్రవాహవేగము గంట కైదుమైళ్ళున్నపుడు, ఒడ్డుననున్న యీతగాండ్రు సహితము దిగవద్దనియు ప్రమాదమనియు నిర్బంధించుచున్నను వివేక నదిలో నీడుట క్రొత్తయని యొనను తలంపక ప్రాణములకు తెగించి తోడిమానవున కొరకు మహాసాహస మొనరించిన యీ విశాలహృదయు ని పవిత్రాత్మ యెంతయు వందనీయ మైనది. ఒడ్డునకు లేబడిన మార్వాడీయువకుడు ఆ మహాసాహసుని చరణములకు నమస్కరించునపుడు చూచెడి మాకంద ఆ కు గూడ నాతని దివ్యాత్మకు నమ సాగర బుద్ధి పాడమి నదనిన వింతగాదు. సర్వపక్షుడగు నారాయణుడు జీవులపాదాభిషేచించుచున్న పుట్టి యుదారపురుషుల హృదయములందు ప్రవేశించి రక్షణమొసంగుచుండును. సర్వేశ్వరుడు సాహుకారి చిరంజీవి చాదరిగారికి సంపూర్ణాయురారోగ్య విశ్వర్యముల నొసగి రక్షించుగాక!

కూనపులి రామమూర్తి

రాజమండ్రి.

శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాల

అండ్ ధర్మవైద్యశాలలు - బెజవాడ

(1000 వెయ్యిరూపాయలు విరాళము)

(80-7-25) జరిగిన జిల్లాబోరు మీటింగునందు మాకల

శాల ధర్మవైద్యశాలలకు 1000 వెయ్యిరూపాయలు యిచ్చుటకు తీర్మానించి యున్నాడు. మ-రా-రా-శ్రీ బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు మీటింగు సమయమున ఈఉద్దేశమును స్థిరపరచి విపులముగ చెప్పియున్నారు. మాకు మిక్కిలి తోడ్పడిన కృష్ణాజిల్లాబోర్డువారికి మాకుమిటి తరపున నేను కృతజ్ఞతలను తెలుప చేయుచున్నాడను. మరియు ప్రతిష్ఠానిక సంస్థలను ఈవిధమున సహాయముచేయ ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఆయుర్వేదభూషణ భిషగ్వర

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి

ప్రిన్సిపాలు అండ్ సీనియర్ డాక్టర్.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభలు

ఆజ్ఞాపరన బందరులో రాష్ట్రీయసభ జరుగునప్పటికి గాంధీమహాత్ముడు విచ్చేయునని గుంటూరులో రాష్ట్రీయ కాం

గ్రామ కమిటీసభలో బులుసు సాంబమూర్తిగారివల్ల వినియుంటిమి. ఇతరులకన్న, సమయమునకు వచ్చు మహాత్ముని అధ్యక్షత సర్వజనసమ్మతముగా నుండును.

ఆంధ్రమహాసభలు ఇంత వరకు నామమాత్రంబులై క్రియాశూన్యంబులై యున్నది. పీఠాపురం కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగా పనిచేసి ఇప్పుడు మద్రాసు యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలరుగా నుండి విద్యాసేవా భురంధరులగు రఘుపతి వెంకటరత్నం నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన బాగుండును గనుక ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభల ఆహ్వానసంఘమున్ను, జిల్లా సంఘములున్ను నీరినే అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొన ప్రార్థించుచున్నాను.

వాశిరెడ్డి పారసారథి.

శిష్టపాఠకశాఖా నభ, తెక్కలి.

ఈసభ యొక్క సాంఘికీక వర్ధిల్లి సభ 1-వ తేదీని శ్రీమాన్ ప్రవర జానకీరామపాతకుగారి అధ్యక్షతన శిష్టమందిరమున సంతతితమైనది. సభ్యులందరు విచ్చేసిరి. వైప్రార్థనము చేయబడెను. ఈసభ యీసంవత్సరములో 18 సభలు గావింకెను. ధర్మభిక్ష ప్రతిపదివారము వసూలు చేయబడెను. ఆదాయము రు 48-11-6 వ్యయము 39-26 జలుమారుపురసమావేశమైన నిఖిలభారత శిష్టకరణ సమ్మేళనమునకు రు 80, ఈగ్రామంలో చేదమట్టములకు సహాయముగ గొంత పైకము ఖర్చయినది. సంతృప్తికరముగ ఫలాహారము లాసంగబడెను. ముప్రసిద్ధులైన బలరామస్వామిగారిచే సభ్యుల ఛాయాపటము తీయబడెను.

డబ్లీవ్ అప్పారావుశర్మ,

కార్యదర్శి.

కృష్ణామూర్తి డెల్టా

మట్లర్లు తెంచినను, వరదద్యూతీని నది ప్రస్థాపించుచున్నను, వర్షము లమితముగ నున్నను, ఆగడ్డు మాసము ప్రవేశించినను, సాగుబడులు నాలవవంతు దిగబడినవి.

నాటికే చేలు మురుగుపడినవి. నాటవలసిన పొలములలో పడవలు నడవవచ్చును. కాలవ నీవరలకు నదీజలదర్శనమేలేదు.

కొందరు కాలవలు మూయవలెనని గోలజేయుచున్నారు. కొందరు కాలవ చినరలకు కలుపుదీర నీరు బంపమనుచున్నారు.

నాటికే పొలముల నీళ్ళలోతున నత్తగొట్టుచున్నవి. నాటవలసినవారికి నారులేదు. కుంచెడు విత్తనముల నారు ఖరీదాగా 10 రూపాయలు అమ్ముచున్నది. సాగుబడి పూర్తి యెట్లగునో గోచరింపలేదు.

మేనెలలో బుడమేటివరదలకు తడిసి యెండబారిన పొలములలో వరి యెర్రబారి నూలు దారములవలె యెలతెలపోవుచున్నది. కాలవగండ్లు కట్టలేదని జూన్ 20 వ తేదీకి నీరు వదలిన పిమ్మట పోసిననారుమట్లు గంగా స్నానమై పనికిరాకుండబోయినవి. జూన్ 20 వ తేదీ నుండి ఆర్థచంద్రాకృతిగనున్న కాలవ కట్టలు పూలుపడునని (తీకాబ్ అనునది) ఆర్థనీతైనను వదలనందున సాగుబడుకాక మేనెలలో పోసిన నారుమట్లు ముదిరి పోయి కొన్నిమట్లు కలుపువేసి చెడిపోయినవి.

డెల్టాలో సాగుబడి మ్రొక్కుబడి మూడుపాళ్లు యిప్పటికి దీరినను ఆప్రతిష్ట డెల్టావారిది కాదు. వానదేవుని దయచే. జూన్ 20 వ తేదీకి నీరు వదలిరి. జూలై 10 వరకు కట్టలు తెగునని 4 వ వంతు నీరే వదలిరి. జూలై 20 నుండి మురుగు గోలతోను కాలవకట్టలు తెగుననియు కాలవలు మూసిరి.

లోపలి లంకల విశాలతలేని కాలవలు సగపాలు నీటిలో కలిసి పోయి, అర్ధచంద్రునితో కయ్యమునకు కాలదువ్వచున్న కట్టలు—కాలవల సాదుగునను మిత్రులములతో నిండి. గ్రహణపు మొరికల నెకనక్కెములాడు పల్లములు తంబురాతీగల కెదురు దిగున కాలవకట్టలు దివిజ నిర్మితములై దుర్బిణితోనైన గోచరింపని మురుగుకాలువలు యేనాటి కానాడు మార్పుజెందడి అరుంధతీ సోదరి తిలకములగు సాగుబడి తూములు చక్కనాడైన కాలము వ్యయపరచి డెల్టా మొత్తపు సమస్యలను యోచించపాలని ఇరిగేషను అసభికారబోర్డులు యేనాడు అంతరించునో యేనాడు డెల్టా బాగుపడునో జ్యోస్యము చెప్పగల వారెవరును గానరారు.

డెల్టాయాత్రికుడు

ఆంధ్ర కళా ప్రచార సంఘము
తెక్కలి

ఆంధ్రనాటకకళను ఈ ప్రాంతములలో ప్రెతనమును గలిగించుటకు నుత్సాహపడి యొక నాటకదళము ఆయత్నమైనది. ఈ దళమునందు ఇంగ్లీషుపాండిత్యము గలవారును, ఆంధ్రభాషాచిరపరిచితులును లోకానుభవజ్ఞులును అగు యువకులు గలరు. వీరు ఈరూపకసంఘమునకు సర్వ ప్రజాకర్షణీయార్థము ఆంధ్ర ప్రాచారక నామకరణమును సంకల్పిత మొనర్చినారు. తమ స్వంతలాభమును వాంఛించి గాని, ఇతర కోర్కెలేములకు యీ సంఘము నెలకొల్పబడి యుండలేదు. ఇందు మ-రా-రా-త్రి, శివల సుబ్బారావుపంతులుగారు యోధునిగను, శ్రీ జయంతి జగన్నాథరావు బి. ఏ. గారు దర్శనగ్రహణిగను అమరియున్నారు. వీరి సక్రమమైన యాజమాన్యమున ఈనాటక వ్యూహము సత్కళావిజయోత్సవములను లోక ప్రమోదకరములుగ బ్రవర్తించుచున్నవి. సుప్రసిద్ధాంధ్ర నాటకములనే వీరు ప్రదర్శించుచున్నారు. ఇందు పంతులకృష్ణరాయలుగారు మాధుర్యరూపవైఖరులను, మనోహరసంకీర్తనములను, విస్ఫుటవాచిక ప్రచారములను, పాత్రోచితముగను, కెనుకొండ జోగారావుగారు నాయికాభూమికను సరగమోహన విలసనముగను, హావభావపరికిలనముగను, జగన్నాథరావుగారు ఆంగికాద్యభివ్యంగభసములను, యుక్తియుక్త గభీరసంభాషణాయును, ఆప్యటప్రటికి మార్పబడుచున్నటువంటి లీలాచేష్టితములను, బుట్టా సీతారామమూర్తిగారు ఉదాత్తస్వరతరంగములను, ధారణావిశోదములను సహజ రీతుల సుస్థించుచుందురు. తక్కుంగల పాత్రముల ధరించు నటకులుగూడ సమగ్ర నైపుణిని నెదజల్లుచుందురు.

ఆంధ్రసామ్రాజ్యమునగల సుప్రసిద్ధ నాటక సంఘములకు ఈసంఘము వెనుకబడదు. ఈనాటక వ్యూహము సత్కళావిజయోత్సవములను ప్రేక్షకలోక హృదయానందకరముగా గొనసాగించుచున్నది.

నాటక కళాకాంతుల బోషింపవలెనురాజులును, అభిమానదోహదగు మహానీయులును ఈనాటకకళా ప్రచారక సంఘమును బహుకరింతురుగాక!

డి. యన్. శర్మ.

కోయలకుంట్ల తాలూకాబోర్డు

ఎస్. పి. కేసు రెడ్డి (ఎం. ఎల్. సి) గారు-భోను

“ఒక విలేఖరితో నేను చెప్పినట్లు హిందూపత్రికలో ప్రకటింపబడిన విషయములు నిజము కావు. ఆతనికిని నాకును ఏదో మామూలుభోరణి సంభాషణ జరిగెనుగాని ప్రత్యేకముగ యీవిషయమును నేనతనితో మాటలాడియుండలేదు. కోయిలకుంట్ల తాలూకాబోర్డు బాగుపడుటకును ఇటుపై అచట పని సరిగా జరుగుటకును దాని నిపుడు వివరించుటయే కర్తవ్యమని యివరకును ఇపుడును గూడ నేను తలచుచునే యున్నాను. ఇపుడు కత్తుల ప్రబలి యున్నవి. స్వాధీనరులు ఒకపక్షమున వశవరచుకొని స్వలాభముకొరకే వినియోగించుకొనుచున్నారు. ఏప్రిలు 20-వ తేదీని అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగినపుడు కోసములో వందల కొలది ప్రజలు ఆ యుధములను ధరించుచు చివ్విరసు సంగతి నాకు తెలిసియున్నది. బోర్డు విషయములు గాడిద గత్తరగా నున్నవి. అట్టిచో అధ్యక్షుని ఎన్నికను మరల జరుపవలెనని నే నెటుల నూచింప గలుగుదును?

ఆడిటరు తనిఖీలో 5 ఏండ్లనుండి పెద్ద మొత్తములను గూర్చిన ఆక్షిపణులకు సమాధానములు పంపబడ లేదనియును 9000 రూపాయలకు రసీదులు (ఓచర్లు) కనబడుట లేదనియును 2, 3 ఏండ్లలోపున తాలూకాబోర్డువారు ఆడిటు ఆఫీసుకు సరియైన ప్రత్యుత్తరములను పంప లేదనియును గూడ తెలియుచున్నది. అపుడు బోర్డును విరమించుట అనవరతము నమ్మకము నాకు కలిగియుండగో నేను అందు కనుకూలముగా ఓటు యిచ్చియే యుండగో ఇతరుల బలవంతమున విధిలేక నే నటుల ఓటు నిచ్చి నేను విలేఖరితో చెప్పినట్లులు హిందూపత్రికలో ప్రకటింపబడెను. ఇది పెద్దబాంకు. బోర్డులో కత్తులు ప్రబలించున దానిని విరమించుటకే దొరతనమువారు తరల వియ్యవలసి యున్నది. గత్యంతరము లేనేలేదు అనియే నేను తెలిపితిని.” అని రెడ్డిగారు తంతివార్త నంపిరి.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

గవర్నరు యాహ్వానము స్వరాజ్యవాదులంగీకరించుట

బర్మింగ్ హామ్స్ ప్రభువు ఉపన్యాసమును నిరసించుట

నాగపురము, ఆగస్టు 5:—నేడు మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ తొలిగారి యధ్యక్షత క్రిందగూడీ ప్రశ్నావంతరము ప్రతినిధి సభ్యుల తీర్మానముల జరిపించిరి.

ప్రస్తుత మధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిన తొలిగారి స్థానమున మఱియొక సభ్యునెన్నుకొను విషయమై ప్రశ్నించిరి. దానికి ప్రభుత్వ సభ్యుడు, ప్రతినిధి సభ్యులచే నెన్నుకొనబడిన యధ్యక్షుడు ప్రభుత్వపు టువోగొకాదనియు, నాతడు ప్రభుత్వపు టాజ్జులకు బద్ధుడు కాదనియు, ప్రభుత్వాధికారి యతనిని బహుచ్యుత్తునికే జేయలేదనియు చెప్పిరి.

బర్మ సభికారమునుండి తప్పించు విషయమై ప్రశ్నింపఁగా ప్రభుత్వ సభ్యుడు నెల్లనుగారిట్లు సమాధానమిచ్చిరి. “ఆ యువోగిపై రెండువిధములగు నేరములు మోపబడినవి. ఒకటి ప్రభుత్వమతని కిచ్చిన యధికారము ననుసరించినది. దానిపైనికే ముందు జిల్లా యధికారులు దర్బారులు చేయకుండునటుల నిర్ణయింపబడినది. రెండవ దేమన దిప్ర్యాటి కమిషనరుగానుండి, రాజకీయ విరోధి ననవరముగా నిర్బంధించి యనమానపఱచెనను విషయము ఇది చాల ముఖ్యమయినది కాన తొందరపడి నిర్ణయింపదగినదికాదు. కావున న్యాయాలయమువారి తీర్పుకొని కేదురుమాచుచున్నా మనిరి.

మొత్తము 3 వ తేదీని 274 ప్రశ్నలు, 5 వ తేదీ 158 ప్రశ్నలు నడుగబడినవి.

పిమ్మట డా॥ మాంజీగారు గౌరవన్యాయమూర్తులను రాష్ట్రమందు నియమించుటకు, శాసనసభనుండి ప్రతినిధి సభ్యులై క్లుప్తముగా గల యు ప సంఘము నేర్పడచవలయునను తీర్మానమును బ్రతిపాదించిరి. ఈగౌరవ న్యాయాధికారి పదవులను సదభిప్రాయములతో బ్రారంభించినను, నాటికొంత తగువు లాడుకొని ప్రతిగ్రామమందును కత్తులను జెంచుచున్నారు. కావున నట్టిలోటులను బోగొట్టుటకే యిట్టి తీర్మానమును బ్రతిపాదించు చున్నాననిరి.

తీర్మానము సర్ యమ్. వి. జోషీగారు శాసనసభ వారు తమ యధికారము సధిగమించి తీర్మానించుచున్నారనియు, తదిష్టయము దిప్ర్యాటి కమిషనరులకు వదలివేయవలెననియు, నిట్టి పట్టునే బట్టుచో, భృత్యుల నిచ్చు న్యాయాధికారులనుగూడ శాసనసభవారే యేల నిర్ణయింపగూడదో యనిరి. కావున ప్రభుత్వ విాతీర్మాన మంగీకరింపజాలరని ప్రభుత్వ సభ్యుడు తెలిపెను.

తీర్మానమునకు 89 మంది యనుకూలురు 21 మంది వ్యతిరేకులు నగుటచే నెగినది. గవర్నరు శాసనసభలో నుండినటులు తన యింటికి రాకుండ్రరావు, కపర్డి గార్లతో సహా రమ్మని డా॥ మాంజీగారి నాహ్వానించిరి. ఆయాహ్వానమును వారంగీకరించిరి. డా॥ మాంజీగారు సభలో గవర్నరుకు బర్మింగ్ హామ్స్ ప్రభువు, ప్రభువుల సభలో జూలై 7 వ తేదీని భారతదేశ వ్యవహారములను గూర్చి యిచ్చిన యుపన్యాస మాళాభంగకరముగ నుంటుండగాక, యనమానకరముగ నున్నదనియు, భారత జాతీయాత్మ్య గౌరవమును న్యూనపఱచు చున్నదనియు, మన మూహింపరాని యుద్దేశములకు నుద్యమములకును ప్రోద్బలము నిచ్చుచున్నదనియు, గౌరవసహకార మసంభవము కాకపోయినను, చాల కష్టమొనర్చిన దనియు, దెలియపఱచుటకు ప్రతిపాదించురు.

(అ. ప్రె.)

నేటి ప్రశ్నోత్తరములు

నాగపురము, ఆగస్టు 6:— కె. పి. వై ద్యాగారు తహశీల్దారుడగు రావుబహద్దరు నింబాల్కూరుగారికి మహారాష్ట్ర పత్రికపై దావాచేయుటకు ప్రభుత్వము ధనసహాయము చేసినారా? వారికి నెల వేషరతులపై నిచ్చినయదిగిరి. దానికి ప్రభుత్వ సభ్యుడు సమాధానమిచ్చుచు నింబాల్కూరుగారికి నెలపు ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణమందు వినియోగించబడినటులే యెంచబడినది. వారికి న్యాయవాదిభృత్యముక్రింద నగు ఖర్చులన్నియు ప్రభుత్వము భరించుటకంగీకరించినది చెప్పిరి. వీలనతడు ప్రభుత్వోద్యోగికానియనట నిట్టి చిక్కతనికి సంధించి యుండనేరదు.

(అ. ప్రె.)

హైందవాంగుల నమస్క

మహాత్ముని యభిప్రాయములు

తలకత్తె, ఆగస్టు 5:— మహిశోగారితో మహాత్ముడు ప్రసంగించుచు, నాండ్లయులు బిభత్సముచే తమ యధికారోన్మతను నిలువజేయుకొనవచ్చును. కాని హైందవాంగులు కూడ నట్టి ప్రయత్న మే చేయునెడల, భారతదేశమందు తమ సంబంధములయొక్క భూలములనే దెగొట్టుకొనుచున్నారన్నమాట. తాను పదేపదే చెప్పినదేమన, భారతదేశమందలి సర్వ వర్ణములవారు తమలో తాము స్నేహభావముచే లెమకు గావలసిన సౌకర్యములను గలుగజేసికొనవలయునే కాని శాసనపూర్వకముగ గాదని నుడివెను.

మహాత్ముని సంచారము

తలకత్తె, ఆగస్టు 5:—గాంధీమహాత్ముడు తలకత్తెనుండి మార్చి దాబాదునకు నిన్న రాగి బాగులుకేటిరి. మరల కృత్తవార ముదయమునకు వచ్చును. (అ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

సిమ్లా, ఆగస్టు 5:—బంగాళాఖాతపు వర్ష పతనము బర్మాయందు జలమగుచున్నది. ద్వీపకల్పమున కీశాన్యమందు ఆ రేబియాసముద్రపు వర్ష పతనముమిక్కిలి చురుకుగానున్నది. దక్షిణబర్మా, అస్సాము, ఉత్తరము, సంయుక్తరాష్ట్రములు, తూర్పుమధ్యరాష్ట్రములు, కొంకణము, మళయాళము, ఉత్తరమదరాసు దక్కనులందు సామాన్యముగ వర్షముగలదు. ఉత్తరబర్మా, బంగాళము, సరిహద్దురాష్ట్రము, మధ్యయిండియా, పశ్చిమమధ్యరాష్ట్రములు, మైదరాబాదు, కూన్జ, ఆగ్నేయమదరాసులందు దచ్చుటచ్చట వర్షించెను. చోటానాగపురం, నీహారు, పశ్చిమ సంయుక్తరాష్ట్రములు, కాశ్మీరము, ఘాట్నరము, ఉత్తరమదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వాన సురిపెను.

మెర్క్యూ, క్యాపు 4, రంగూను 2, టంగో 1, ఆకూలు 1½, సంబాల్ పురం 2, గోరక్షణపురం 2, జేరాడూను 1, బెప్రాచ్చి, అకోలా 1½, జగదల్ పురం, కడలూరు 2, కొచ్చిలందు 1 అంగుళము వానసురిపెను.

నూచన:— ఉత్తరమధ్యరాష్ట్రమందు వానమెండుగ సురియవచ్చును. (అ. ప్రె.)

ప్రకటన

“మా తాలూకు బెజవాడ అరండల్ పేటలో మ్యునిసిపల్ ఆసుపత్రికి సమీపమున యేలూరురైవీసు కాల్యాలమధ్య నున్న ఘుమారు చతురపు గజములు 22000 యిరువై రెండువేల చతురపు గజముల నివేశన స్థలమును అనుకూలమయిన ప్లాట్లుగా విభజించి విక్రయించ యేర్పాట్లుచేసినాము. సదరుస్థలమువద్ద ఈరోజులగాయతు ప్రతినిత్యమూ వేలమువేయబడును. వేలము మరతులు వగైరాలు వేలము పాటనమయమున కనుగొనవచ్చును.”

బెజవాడ }
6-8-1925 } అద్యుమిల్లి గోపాలకృష్ణ

కృష్ణా నందా నబ్బ

దీనిని వాడుటచే యేలాటి బాధ మంటులు లేకనే శోమమునందేభాగమునందైనను యుండు వెండ్రుకలను తక్షణమే తీసివేయును. 8 బిళ్లలగల పెట్టె 1కి రూ 1-4-0 యేజుట్టు కావలెను.

సుందరం అండ్ కో
5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కుటవున్ మద్రాసు.

ఆయుర్వేద భూషణ
నోరి రామశాస్త్రిగారి
మధుమేహనాశని
మధుమేహముకు, అతిమూత్రముకు
వెల. 80 మాత్రలు రూ 5/-
ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

స్థానిక స్వపరిపాలనము

ఆధునికకాలమున నెట్లు ప్రారంభించినది

ప్రొ. మా. వెంకటరంగయ్యగారు

విజయనగరము మహారాజుగారి కలాశాలయందు చరిత్రోపాధ్యాయులగు మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు నన్న సాయంత్రము సౌందర్యమహానుసు, ఆంధ్ర విద్యార్థిసంఘ యజమాన్యమున స్థానిక స్వపరిపాలనము, భారతదేశమున బ్రిటిషుపరిపాలనయం దెట్లు ప్రారంభ మాయెనను విషయమును గురించి యుపన్యసించిరి. గౌ. సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు సభ కన్యత వహించిరి.

ఉపన్యాసము

స్థానిక స్వపరిపాలనమును, స్థానిక సంఘములును విరివిగా వ్యాపించుచు, దేశీయజీవితమందు చాల ముఖ్యమగు స్థానము నాక్రమించియున్న సమయమున, వీని యుత్పత్తి యేమి? అని యెట్లు పనిజేయుచున్నవి? అను ప్రశ్నలు ప్రతివారికిని మనస్సునందుకొనియున్నవి. ఆసంఘములు లేకుండా స్వపరిపాలన టకు కావలసిన ధన మెట్లు లభించుచున్నదను విషయము ముఖ్యము. అనేకవత్సరములుగా, భారతీయ ప్రజాప్రముఖులును, గొప్ప అధికారులునుగూడ, స్థానిక సంఘములకు లేని ఆర్థికసంపత్తి లేదనియు అందుచే తమకార్యములను జయప్రదముగ నిర్వహించ జాలకున్నవనియు ఆసంతృప్తిని తెలియజేయుచుండిరి. వీని ఆర్థికస్థితిని బలపరుచుటకే స్థానిక సంఘముల కాసనమును సవరించుట కిట్టి చర్య 1920 సం॥ నొక సవరణ కాసన మొనర్పబడెను.

స్థానిక సంఘముల సమశీలన బాగుగ నగ్గ మొనర్చుకొన వలెననుకూల బ్రిటిషుపరిపాలనయం దిది ఎట్లు ప్రారంభింపబడెను అను విషయమును తెలిసికొనిన గాని బాగుగ బోధపడవు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముక్రింద దేశీయులు తమవ్యవహారముల తాము పరిపాలించుకొనుటకు అవకాశ మొసగబడినది స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములందు మాత్రమే.

19 శతాబ్దమున మార్పులు

గతశతాబ్దమునందు ప్రపంచమునం దన్ని దేశముల రాజకీయసంస్థల అభివృద్ధియందును గూడ, స్థానిక స్వపరిపాలనసంస్థల పునర్నిర్మాణమునం దత్యంత ముఖ్యమైనది. దాదాపు అన్ని దేశముల కేంద్రకాసనసభలను, స్థానిక సంఘముల పునర్నిర్మాణ మొనర్చి, అదివరకు సంఘములు నిర్వహించుటను మానివేసిన ముఖ్యమగు కార్యములను నిర్వహించుటలో సర్వములందు నిమగ్నములై యుండెను. 19 శతాబ్దమున, ప్రభుత్వము చేయవలసిన పనులను గురించి, వేర్వేరు దేశములందు వ్యాపించియున్న అభిప్రాయములందు చాలమార్పులు గలిగెను. అంతకు పూర్వము, వ్యక్తులకు గరిష్టస్వాతంత్ర్య మొసగవలె ననియు వారి వ్యవహారములందు సాధారణముగ జోక్యము గలుగ జేసుకొనరాదనియు నభిప్రాయము వ్యాపించియుండెను. కాని 19 వ శతాబ్దమున రెండవ అర్థ భాగమునందు, ఈ యభిప్రాయము మారిపో దొడగెను. అట్టి విధానము జాతీయభివృద్ధికి భంగకరమని అప్పటి రాజకీయజ్ఞులు తలచుటకు ప్రారంభించిరి. ప్రజలు తమ దేశీయభివృద్ధియందు దెక్కువ పాల్గొనుచుండుటవలనమరియు అందుకు, ప్రజాహిత కార్యములం దెక్కువ పాల్గొనుటయే మార్గ మనియు వారెంచిరి. ఈ యభిప్రాయములచే స్థానిక సంఘములం దెట్టి మార్పులు గలిగెను? ప్రతి దేశమునందును, కేంద్ర ప్రభుత్వములు, తాము నిర్వహించవలసిన పనులు క్రమ క్రమముగా హెచ్చిపోవుచు నెక్కువ భార మునున్నవని గమనించెను. ప్రభుత్వమువారే ఆ పనులన్నియు నిర్వహించుట సాధ్యము గావనియు చేయవలసియున్న పనిలో కొంత భాగమును వ్యతియోగికి పంచిపెట్టుట మంచి పద్ధతిననియు గ్రహించెను. అంతియగాక, ప్రభుత్వమువారెప్పుడు నిర్వహించవలసియున్న పనులలో, స్థానిక ప్రయోజనములు మాత్రమే యగు పనులను నిర్వహించుట కాయోగ్యదేశములందు స్థానిక సంస్థల సేర్పరచు యుద్దేశము గలిగెను. స్థానిక సంస్థల పునర్నిర్మాణ మొనర్చి తిరిగి జీవము బోయుట కెత్నించుట కిదియే కారణము. 19 వ శతాబ్దప్రారంభమున సభికముగ వ్యాపించిన డెమాక్రాటిక్ రాజకీయభిప్రాయములు గూడ ఇందుకు చాలా యోతము నొసగెను. అందుచే స్థానిక విషయములందు స్వపరిపాలనము నొసగి, ఎక్కువమంది ప్రజలు పాల్గొనునట్లునర్పటుచిత మని యెంచిరి.

పై తుదిసిద్ధాంతమును, మనదేశమునందలి ఆంగ్లో-హిందూ వాధికారులలోను మన దేశీయ రాజకీయజ్ఞులలోనుగూడ వ్యా

పించెను. అందుచే సర్ థామస్ మన్రో మొదలగు గొప్ప గొప్ప ఆంగ్లో హిందూవాధికారులు భారతదేశముగూడ స్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థల సభివృద్ధి యొనర్పవలెనని భావించిరి. తిరిగి 1860 సం॥న క్రొత్తగా స్థాపింప ప్రారంభించిరి.

అన్ని దేశములందును గూడ స్థానిక సంస్థలు, కాసన సభలకంటె పురాతనమైనవని వాని కధికారము, దేశీయకాసన సభలనుండియే వచ్చును. అందుచే స్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థలు పూర్తిగా స్వతంత్రములు గావనియు దేశీయకాసనసభల నిర్ణయ ప్రకారము మాత్రమే అవి అధికారమును చలాయించగలవనియు మనము గమనింపవలెను. అందుచే నె స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలబాధ్యతలు వేర్వేరు దేశములందు వేర్వేరు పరిమితులు గలిగియుండును. కాని మనదేశమునకును ఇతరదేశములకును ఒక ముఖ్యమగు భేదము గలదు. స్థానిక సంస్థల తీతర దేశములందు ప్రభుత్వాధికారుల ఆధిపత్యమునకు లోబడి యున్నను, అచ్చటి అధికారులు దేశీయ కాసనసభకును, తద్వారా ప్రజాభిప్రాయమునకును లొంగియుండురు. అందుచే వారు స్థానిక పరిపాలనాసంఘముల పరిపాలనయందు అడ్డము వచ్చుట గాని జోక్యము గలిగించుకొనుటగాని యుండజాలదు గాన వ్యవహారములు సరళముగ నడచిపోవును. మనదేశమున అధికారవర్గము వారు ప్రజాభిప్రాయమునకు వశులు గాకపోవుటచే స్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థల కార్యనిర్వహణమున లోపములు గానించును.

బ్రిటిషు దేశమున ప్రారంభములు

తరువాత సుపన్యాసకుడు, బ్రిటిషు పరిపాలనయందు స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు 1865 సం॥న ఎట్లు ప్రారంభింపబడినదియో, ఎట్లుభివృద్ధిపొందినదియో వివరించుచు, తాను 1882 సం॥ వరకు జరిగినవిషయముల మాత్రమే వివరించెద ననియు, అటుతరువాతివిషయముల దా నెత్తుకొనననియు నుడివెను. 1860 సం॥ నుండియు ప్రభుత్వమువారు స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థల ప్రారంభించి పరీక్షింప గడచిరి కాని 1865 సం॥నకు పూర్వము ఒక మద్రాసు కార్పొరేషనువచ్చి, రాష్ట్రమున మరియొక స్థానిక సంఘము లేదు. పట్టణముల అభివృద్ధికాసనము (Town Improvement Ac) ఆ చట్టము ననే గావింపబడెను. అంతకు పూర్వము ఎడ్యుకేషనులు నెక్కు లేదు. 1868 వత్సరమునకు పూర్వము గోదావరిజిల్లాయందు చచ్చుట ప్రజలే చందాలు వేసుకొని ఒకనిది నేర్పాటుజేసి ప్రాథమిక పాఠశాలల నిర్వహించుచుండెడివారు కాని అనిధిమాత్రము కౌత్సర్యగారిద్వారా వెచ్చించుచువచ్చిరి. 1865 సం॥ న గోదావరి జిల్లాయందు ప్రభుత్వమువారు దీని నొకపన్నుగ వసూలుజేయుటకు ప్రారంభించిరి. స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థల కాసనము పన్నుల విధించుట కిదియే ప్రథమము. 1871 సం॥ న ప్రభుత్వమువారు మరియొక అడుగు ముందుకువేసి లోకలుఫండు నెక్కును విధించిరి. లోకలుఫండు నెక్కు ప్రజలే పెట్టబడినపుడు, స్థానిక కార్యములకు ప్రత్యేకముగ వేరొక క్రొత్త పన్ను విధించుట న్యాయమా యను సమస్య బయలుదేరెను. ప్రజాభిప్రాయ మందుకు వ్యతిరేకముగ నుండెను. కాని తుదకు స్థానిక కార్యముల వ్యయమును స్థానిక ప్రజలే భరింపవలెనను ప్రభుత్వమువారి వాదనయే కాసనసభయందు దధికార సభ్య బాహుళ్యముచే నెక్కున.

లోకలుఫండు సెస్సులనుగురించి వివాదములు

లోకలుఫండు సెస్సు నేయేపనులకు వెచ్చింపవలెనను నది రెండవప్రశ్న. ఈప్రశ్న అప్పటి ప్రజాహితజీవితమునం దెక్కువదృష్టి నాకర్షించెను. పారిశుధ్యము, ఆరోగ్య కార్యములకు వెచ్చింపవలెనను విషయమునం దెట్టి అభిప్రాయభేదమును గలుగలేదు. పోలీసు వ్యయమును, విద్యాప్రచార వ్యయమునుగూడ స్థానిక సంఘములే భరింపవలెనను విషయమునందు మాత్రము తీవ్రమగు సభిప్రాయ భేదము వచ్చెను. ఈవ్యయములు, రాష్ట్రీయ కేంద్రప్రభుత్వాదాయములకు సంబంధించినవని ప్రజానాయకులు తీవ్రముగ వాదించిరి. పోలీసువ్యయమున కాదాయమును సంపాదించుటకుగానూ ప్రభుత్వమువారి లోకలుఫండు సెక్సును మొట్టమొదట నుద్దేశించిరి. ఈవిషయము మీకాశ్చర్యము గలిగింపవచ్చును. కాని అప్పటి ప్రభుత్వమువారియుద్దేశ మిది. ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారసభ్యులనుచే కాసనసభయందు తాత్కాలికముగ తమ పట్టును నెగ్గించుకొనినను, కొలదికాలములోనే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారును కేంద్రప్రభుత్వమువారును, ప్రజాపక్ష నాయకుల వాదమే సరియైనదని అంగీకరించి 1871 సం॥ న జిల్లామునిసిపాలిటీల కాసనసభల కాసనము గావింపబడినపుడు స్థానిక సంఘములు పోలీసువ్యయమునందు ఏభాగమును భరింపనక్కరలేదని నిర్ణయించిరి. కాని అటుతరువాతి వత్సరములందు ఆదాయముకంటె వ్యయము హెచ్చిపోయెను. అందుచే ప్రభు

త్వమువారు తమ వాదానమును భగ్గుమొనర్చి ఆయాప్రదేశముల పోలీసుపటాలములకును వ్యయమునందు నూటికి 75 వంతులు మునిసిపాలిటీలు భరింపవలెననియు మదరాసు కార్పొరేషను మాత్రము నూటికి 50 వంతున భరింపవలెననియు 1878 సం॥ న ప్రత్యేకముగ నొక సవరణ చట్టమును దెచ్చిరి. సర్ శేషుదిఅయ్యరుగారపుడు కాసనసభయందీ బిల్లును తీవ్రముగ నెచ్చిరి గాని లాభము లేక పోయెను.

ప్రారంభ విద్యావ్యయమును స్థానిక సంఘములు భరింపవలెనా యనునది ఆసమయమున గలిగిన వివాదాంశములలో మరియొకటి. ఈవ్యయమునం దొక భాగమునైనను స్థానిక సంఘములు భరింపవలెనని ప్రభుత్వమువారుగోరిరి. ప్రజాప్రతినిధు లిందుకు వ్యతిరేకముగ నుండిరి. ప్రారంభ విద్య నొసంగుట ప్రభుత్వమువారి విధియని అప్పడు ప్రజాప్రతినిధులు వాదించిరి.

ఆకాలమున స్థానిక సంఘముల బిల్లులపై జరిగిన చర్చల జూచిన యెడల ప్రజాప్రతినిధులకును ప్రభుత్వాధికార ప్రతినిధులకును నొక విధమగు పరస్పర ప్రాతిహేయ్య భావము అతి ప్రాముఖ్యముగ గానించును. ఈ విషయమున సర్ థామసు మన్రోగారి యభిప్రాయములు గురించి నుడివెదను. స్వపరిపాలనా పద్ధతులందు ప్రజలను తరిగిదు జేయుట ప్రభుత్వమువారి విధియని మన్రోగారి రెంచిరి. ఆయాచర్మము నందుటకు పరిష్కార స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థ సేర్పరచబడెను. అధికారు లీసందర్భమున ప్రతి విషయమునందును ఆంగ్ల దేశమునందు గల పద్ధతులనే అనుకరింపవలెనని యెంచుచుండిరి. కాని ఆచరణలో పెట్టుటకు వచ్చినపుడు అది సాధ్యము గాకపోయెను. స్థానిక స్వపరిపాలనా పద్ధతులనీదేశమున ప్రవేశపెట్టవలె నను నుద్దేశము వారికి మనఃపూర్వకముగ లేదని నేననను. కాని వారు మనఃపూర్వకముగ ప్రయత్నింపలేదని మాత్రము నాయభిప్రాయము.

ఈదేశమున స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థ సేర్పరచబడినప్పటి నుండి ఇంతవరకును గడచిన 60 వత్సరములలోగ ఆసంస్థలు నిరంతరము మార్పుజెందుచుండెను. ఇదివరకు వలెగాక ఇప్పుడు, సంస్థలందు ప్రజలచే నెక్కుకొనబడిన సభ్యులసంఖ్య హెచ్చెను. ఈసంఘములక్రింద పెద్దపెద్ద యుద్వోగములు ఎట్లాభివృద్ధిపొందుచున్నవి. అవి వెచ్చించు మొత్తములును, ఆదాయములును గూడ చాలహెచ్చెను. స్థానిక సంఘయంత్రములు చాలవిశాలముగ విస్తరించెను. కాని వానికి తగినట్లు ఫలితములు మాత్రము అనుకొనినట్లు అధికము గాలేదు. వీనిఫలితములు, స్థానిక సంఘయంత్రముపైకంటె ఆయంత్రమునడుపు వ్యక్తియొక్క ప్రవర్తనపై నెక్కువ ఆధారపడియుండును. అందుచే నీ సంఘములు జయప్రదము గావలెననియెడల, ప్రజలయందు దుష్ప్రభుత్వముగలిగించి స్థానిక సంఘసమశీలన గురించి వారికి దెలుపవలెను. ఈపనియందు మన ప్రజాప్రతినిధు లింతవరకును శ్రద్ధవహించుటలేదు. వారు సంఘములందు జేయుపని ఎక్కువముఖ్యమని ఎంచుచున్నారు. గాని ప్రజలందుద్వోగ మొనర్చుటగూడ సరిసమాప్తప్రాముఖ్యమైన విషయమని యెంచుటలేదు. ప్రజలందు దోషదముగలుగనిది వారు తమబాధ్యతల గ్రహింపలేరు. ఇకమిందైనను ప్రజాప్రతినిధులు, ప్రజలవద్దకు జని ఆయాసములకు గురించినయ, బాధ్యతలగురించినయ ప్రజలకు వివరించుచుండవలెను.

కీ॥ శే॥ పెద్దాడ వెంకటరావుగారు

ఉపన్యాసాంతమున నవ్యత్తుడు, ఇటీవల నై లుక్రిందబడి మరణించిన పెద్దాడ వెంకటరావు అను ల యెలా కలాశాల లోని ఆంధ్ర విద్యార్థి మరణమునకు సభవారి విచారమును దెలుపుచు తీర్మానము నుపపాదించుగా సభ్యులందరు లేచి నిలువబడి సగౌరవముగ తీర్మానము నా మోదించిరి.

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు

అధ్యక్షుడు తుదకు మాటలాడుచు, ఉపన్యాసకునకు కృష్ణతను తెలిపి, ఈదేశమున స్థానిక స్వపరిపాలన సమశీలయందు పాల్గొనువారిలో రెండు తరగతులు గలవని నుడివెను. అందొక తరగతివారు, స్థానిక స్వపరిపాలనయనిన మనకేమియు దెలియదనియు, మన పూర్వులకేమియు దెలియదనియు, ఈవిషయమున మన జాతికి స్వకీయముగ సంస్థ లేదనియు నెంచెదరు. రెండవ తరగతివారు, అన్ని సంస్థలను పాశ్చాత్య ప్రమాణములతో తూచి మంచిచెడుగుల నిర్ణయింపవలెనందురు.

కాని ఈ రెండును కొంతవరకు సత్యమైనను పూర్తిగా సత్యములు గావు. అందుచే మనము పైరెంటిలో నేర్పరచి వారిపైనను గూడ సాధారణపడియుండరాదు. మీరు మన దేశపుచరిత్రను పరిశీలించిన యెడల, స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలు మొదటినుండియు నీదేశీయుల జీవితములలో పూర్తిగా మిలితమే

అంతః ప్రాంతమునందును, కుర్రులు అను తమిళ గ్రంథమును పరిశీలించిన యెడల రెండు వేల వత్సరములకు పూర్వముగూడ, స్థానిక స్వపరిపాలన చాల యుచ్ఛదశయందుండెనని తెలియగలదు. క్రీ.శ. 9:10 శతాబ్దములందు చోళుల పాలన యందు స్వపరిపాలన మనుభవించుచున్న పురపాలక సంఘములు 160 గలవని చరిత్రలు సప్తము గలవని పుచ్చుచున్నవి. వానిని పృథ్వి రేపాశాస్త్రి పుష్పేంద్ర తోపిలవబడలేదుగాని సభలు మహాసభలు అను దేశీయపు శైలిలో విలువబడుచుండెను. విజయనగర మహాసామ్రాజ్యమునందు, 9 రాష్ట్రములలోను 45 మహాసభలు గలవు. భట్టిప్రోలు, ఉత్తర వల్లూరు శాసనములగాంచిన యెడల 1560 సం॥ వరకు మనదేశమున స్థానికస్వపరిపాలన ఎంత ఆదర్శప్రాయముగనున్నది తెలియగలను. కాని అటు తరువాత వేరేరైన జాతులు, మన దేశము నకువచ్చి, మన సంస్థలను నాశనమొనర్చెను. అందుచే మన మిప్పు డీసంస్థలను విదేశీయులనుండి దిగుమతిజేసి మన కనుకూలముగ స్థాపన మొనర్చుకొన వలసివచ్చినది. ప్రస్తుతము మన దేశము నందున్న స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలు ప్రాచీనదేశమునుండియు, జర్మనీ దేశమునుండియు దిగుమతిజేయబడెను. ఇవి జయ ప్రదములు గావలెననినచో, మన ప్రాచీన సాంప్రదాయములకును విజ్ఞానమునకును అనుకూలముగ నిర్మించుకొనవలెను.

రామదాసుపంతులుగారు

అంధ్రవిద్యార్థి సంఘాద్యక్షులగు గొ॥ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు, అధ్యక్షునకును, ఉపన్యాసకునకును కృతజ్ఞతాపదముల నిర్మించుచు, ప్రస్తుత మిదేశమున స్థానికస్వపరిపాలన యను పదము నేతి దీర్ఘకాలమున దని నుడివిరి. అది స్థానికమును గాదు, స్వీయమునుగాదు పరిపాలనయు గాదు. చెన్న నగరమున నొకచోట కల్లు దుకాణమును తీసి వేరొకచోటికి మార్చవలసి నదని నడతుల్లాగారు గోరినను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటచే నతడు ప్రభుత్వమువారి బోర్డు నందు తనసభ్యులకు రాజీనామా పెట్టవలసివచ్చెను. మన మనుభవించుచున్న స్థానిక స్వపరిపాలన మంతమాత్రపుది. మొన్న నేగుంటూరు పురపాలక సంఘమువారు తమపాతకాలయందు హిందీనేర్పరచుచుండెను కారణముచే నాపాతకాలల క్రింద వెచ్చింపబడిన మొత్తమునంతను సభ్యులు మజరా నీయనలెనని ప్రభుత్వమువారు తిరపు జేసిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనయందు స్థానికసంఘములకు నిజముగ నేమాత్రము స్వాతంత్ర్యము గలదో తెలిసికొనుటకు మరియొక నిదర్శనము. మరియొక మునిసిపాలిటీ రాటుములను పాతకాలయందు ప్రవేశబెట్టగా నావ్యయ మను సభ్యులు ముజరా క్షవ్వనలెనని ప్రభుత్వమువారు తిరపు జేసిరి. ఇట్టి పరిస్థితులందు స్థానికసంఘముల కేమాత్రముగాని స్వాతంత్ర్యముగలదని చెప్పుటెట్లో తెలియకున్నది. మంత్రిగారి విషయములను గమనించి, చర్య దీసుకొనవరకు నుద్దేశముతో నీవిషయముల నుదహరించితిని. పాత్రోగారు మంత్రిపదవి నధిష్టించినందులకు కొన్ని గాలముల మధ్యపానమునైనను తగ్గింపగలిగినయెడల ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాతృలయ్యెదరు.

భారత శాసనసభ

పాట్లా, ఆగస్టు 5:- గయా ప్రసాదసింగు (కేంద్ర శాసనసభ్యుడు) గారు సభలో బ్రతిపాదించునని తెలియజేసిన తీర్మానములలో, రాష్ట్రములం దెచ్చటనున్నను డివిజనులు కమిషనరుద్వ్యయాలను దీనివేయుట కొక తీర్మానమును బ్రతిపాదించురు. (అ. ప్రె.)

నేటు కొన్నిలుసభ

బొంబాయి, ఆగస్టు 5:- ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునగలి భారతదేశపు హైకమిషనరు కచేరియందు దువ్యయాలను వెంటనే భారతీయుల శ్రేష్టులను ప్రయత్నములు సలుపవలయునను తీర్మానముకట్టియు నాప్తునుస్థానముం దాంగ్ల సామ్రాజ్యము తరపున ప్రతినిధిగ నున్న రాయబారికి హైందవాదాయమునుండి జీతమునిచ్చుచున్నారని గాన, భారతీయునే యుంచుటకు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారికి విన్నవించవలెనని మజియొక తీర్మానమును ఫీరోజు సెత్తాగారు ప్రతిపాదించునని తెలియజేయబడితి. (అ. ప్రె.)

సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి దేహాంతి

కలకత్తా ఆగస్టు 5:- సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారికి యిల్లయింజా జ్వరము కలిగినది. సర్ నీలగమ్మ సర్కారుగారు మందు నిచ్చుచున్నారు. జ్వరము మందచుగ నే తగిలినది. (అ. ప్రె.)

సర్ విట్టల్ దాసు థాకర్సే స్మారక భవనము

బొంబాయి గవర్నరు బహిర్గతము గావించుట బొంబాయి, ఆగస్టు 5:- సుప్రసిద్ధులగు బొంబాయి నగరవాసుల సచుక్షముందు కీర్తిశేషులగు సర్ విట్టల్ దాసు థాకర్సే స్మారక భవనమును నేటి నాయంత్రము బొంబాయి గవర్నరు దేరచెను. బొంబాయి వర్తకస్థానమధ్యకుం దీ భవనముగలదు. దీనియందు బొంబాయి రాష్ట్రీయ సహకారసంఘము నెలకొల్పుచును. గ్రామవాస్తవ్యుల అక్షర జ్ఞానశూన్యతచే యేర్పడిన భుద్యులను సూలద్రోయుటకు సహకార సంఘ సభ్యులబిడ్డలకు విద్యగరవుటకు నలుబది పాతకాలముల స్వంతవ్యయముపై సర్ థాకర్సేగారు బెక్కు సంవత్సరములు నడపిరి. సహకారోద్యమలభములను బీదలను, పామరులను గ్రహించునట్లు గావించుట కీ॥శే॥ థాకర్సేగారి అభిమతము అని దెల్పి స్మారక భవనము దేరవలసినదని గవర్నరునుగోరుచు స్మారకనిధి అధ్యక్షుడగు జి. కె. దేవధారుగారు గోరిరి.

గవర్నరు ప్రసంగము

సాంఘిక ఆర్థికాభివృద్ధికి సహకార సంఘోద్యమము విక్సిత్ర ప్రాముఖ్యమైనదనియు, ప్రజలకు విక్సిత్ర ఉపయోగకరముగనున్న యీ సంస్థ ఆరంభసంవత్సరములకు క్రితము మాత్రమే స్థాపింపబడినదనియు, రాజధానియందంతటను యీసంఘము వేళ్లుబారుచున్నదనియు నుడివి స్మారకభవనమును గవర్నరుదేరచెను. రెండులక్షలవరకునున్న ఋణమును దీర్చి వేయుటకు ధనము ఆవశ్యకమని దేవధారుగారి విజ్ఞప్తిని గవర్నరు బలపర్చెను. సంఘముయొక్క ప్రచారముకొరకగు వ్యయము నిమిత్తము దొరతనమీయ (గ్రాంటు 5000 రూపాయలనుండి 28000 ల వరకును హెచ్చింపబడెనని గవర్నరుగారు దెల్పిరి. (అ. ప్రె.)

కరాచీ సముద్ర వ్యాపారము

జూలై మాసమునకు

కరాచీ, ఆగస్టు 5:- జూలై మాసమునకు 246 లక్షల రూపాయల విలువగల సరకులు దిగుమతి అయ్యెను. ఎగుమతియైన సరకుల విలువ రూ 211 లక్షలు. గత సంవత్సరపు జూలై నెలకంటె దిగుమతియైన సరకుల విలువయందు 87 లక్షలు ఎగుమతి సరకు విలువయందు 287 లక్షలు (నూటికి 58 రూపాయలు) దరిగెను. జూలై మాసములో అంత్యముగ గత నాల్గు మాసములందును క్రమముగ దిగుమతులందు 97 లక్షలు, ఎగుమతులందు 152 లక్షలు గత సంవత్సరమునందు సరియగు నీమాసములందు ఎగుమతి దిగుమతుల విలువకంటె దరిగెను. గత సంవత్సరము జూలై నెలకంటె యీసంవత్సరపు జూలై నెలయందు తయారైన ప్రత్తివస్తువుల దిగుమతియందు రూ 75 లక్షలు తగ్గెను. 15 లక్షల విలువగల వూలుసరకునందు, 16 లక్షల విలువగల యంత్రములందు, 12 లక్షల విలువగల నూనెలు, 9 లక్షల విలువగల రైలుసామానులు, 42 లక్షల విలువగల 20600 టన్నుల పంచదారలందు వృద్ధి కన్పించెను. (అ. ప్రె.)

జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు

స్వరాజ్యవాదులు సాధ్యమైనన్ని స్థానముల నాక్రమింప యత్నించుట అలహాబాదు, ఆగస్టు 5:- రాబోవు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలందు సాధ్యమైనన్ని స్థానములను వశపరచుకొనుటకు స్వరాజ్య పార్టీ యేర్పాట్లు గావించుచున్నది. స్వరాజ్యసభ కమిటీ యొకటి అలహాబాదునందు గూడెను. ప్రతిస్థానమునకును బోటీచేయుటకు నిశ్చయింపబడెను. (అ. ప్రె.)

జైను పియాల మనస్తాపము

పీర్లు భూస్థాపితము గావించబడకుండుట అలహాబాదు, ఆగస్టు 5:- జైనులందు పీర్లు భూస్థాపిత కేయడదనంగున నచ్చటికి పిగాలు మిగుల దుఃఖించుచున్నారని తెలు (రాయబారిల్లి) నందుండి యొకవార్త దెల్పుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అసహాయోద్యమ ప్రతి ఫలము

బెంగాలు పాతకాల అవస్థ

ప్రభుత్వము యొక్క విధానము కలకత్తా ఆగస్టు 5:- కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగనుండి మెట్రిక్యులేషను వరకును విద్య గరవు పాతకాల నిమిత్తము మామూలు గ్రాంటు 12 లక్షలకంటె అధికముగ నూడు లక్షలు బెంగాలు గవర్నరు మెంటు కాంక్షను జేసెను. అసహాయోద్యమముచే నష్టమునొందిన పాతకాలల అభివృద్ధినిమిత్తము యీధనము గ్రాంటులుగ నిచ్చుటకు ముందుగనే యేర్పాటుజేయబడెను. కొన్నివరకులపై పాతకాలలకు గ్రాంటులు నీయబడునని గత ఫిబ్రవరి మాసముందు డివిజనులు యిస్పెక్టరుల కాన్ఫరెన్సునందు తీర్మానింపబడెను. దుర్బలముగనున్న పాతకాలలు గల పోయి ఆర్థికముగ బలవంతమైన పాతకాలముగ గావలయుననియు, అట్లు అగుటచే పాతకాలలోపాధ్యాయులకు జీతనప్రయమునకు గావలసిన జీతముల నీయుట కవకాశము గలదనియు కాన్ఫరెన్సునందు నిశ్చయింపబడెను. ఈ అభిప్రాయముతో దొరతన మిదివరకే రూ 50,000 లు ఒక సంవత్సరమునకును, ప్రస్తుత సంవత్సరపు అర్ధమాసమునకు రూ 20,000 లు ప్రైవేటు పాతకాలల ఉపాధ్యాయులకు ప్రాబిడెంటు నిధి క్రిందను శాంక్షను జేయబడెను. 12 బాలికల పాతకాలల సహా 954 పాతకాలలు వంగదేశమున గలవు. ఇదివరక గ్రాంటుచేయబడిన ధనమునుంచి గుమారు 500 పాతకాలలకు గ్రాంటు యియబడును. కాని ధనసహాయము చేసెదమని దొరతనము దెచ్చినను పెక్కు పాతకాలలు సహాయ హంగీకరింపవని దెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సుల్తాను అహమదుగారి ఛాయాపటము

పాట్లా విశ్వవిద్యాలయము సెనేటుహాలునందు గట్టుటకు బహుమతి చేయబడును పాట్లా, ఆగస్టు 5:- మోంగీహేరు వాస్తవ్యులైన రాజాదేవకీనంపన ప్రసాదసింగు యం. ఎల్. సి గారు పాట్లా విశ్వవిద్యాలయ వై గుచాక్ సెల్లరగు ఎస్. సుల్తాను సెనేటు హాలునందు గట్టుటకు బహుమతిజేయుచున్నారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వము

పబ్లిక్ అక్కౌంటుస్ కమిటీ సమావేశము సిమ్లా, ఆగస్టు 5:- ఆర్థిక సభ్యుడు సర్ జేసీలు డేట్లట్టు గారి యధ్యక్షతక్రింద కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క పబ్లిక్ అక్కౌంటుస్ కమిటీ కేసు సమావేశమయ్యెను. కేంద్ర రివిన్యూ అక్కౌంటుస్ జనరలు యొక్క 8 అప్రోప్రియేషను ట్రేటుమెంటును గురించి రేపు చర్చింపబడును.

అసంబ్ధి స్వరాజ్య పార్టీ

కమిటీ రూమునందు వైసురాయిగారి ఉపన్యాసానంతరము 20-వ తేదీన సమావేశ మగును సిమ్లా, ఆగస్టు 5:- భారత శాసనసభయొక్క అధ్యక్షుని ఎన్నికకు పార్టీ భావి కార్యక్రమమును గురించి విచారించుటకు అసంబ్ధి స్వరాజ్యపార్టీ ఆగస్టు 20-వ తేదీన అసంబ్ధి కమిటీ రూమునందు రాజప్రతినిధి ప్రసంగంతమున సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

మొల హిందూమతమునఁ జేరుట

శుద్ధిసభ నేర్పటముట అల్లప్ప, ఆగస్టు 5:- ఎజూవాసంఘము నుండియు నితరవర్ణములనుండి యార్జనమాజ నియమానుసారముగా, హోమములు, యజ్ఞోపవీతధారణము మొదలగు కర్మలతో 101 వందల హిందూమతమున జేరిరి. కేంద్ర యార్జకుద్దినభయను శేర సో సంఘము స్థాపింపబడెను. ఇయ్యది యార్జసమాజమువారి ప్రోద్బలమున జరిగినది. ఈసంఘ యార్జసమాజమునకు మలబారు, కొచ్చిను, తిరువాన్కూరులందు సభ్యులను జేర్చుటకు ప్రయత్నించును. (అ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

హైకోర్టు క్రొత్త జడ్జటు:— టి. యు. కోని ఉన్ని, టి. కృష్ణమూర్తిగా ర్జీదినమున హైకోర్టువీక్షణ కేర్వకొనబడిరి.

మదరాసు మహాజనసభ:— ఈసభ వార్షిక సమావేశము మాంటురోడులో సభామందిరమునందు ఆగస్టు 9-వ తేది ఆదివారము 4 గంటలకు జరుగును. కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నిక యితరవిషయములు చర్చింపబడును.

రాకపోకలు:— ఎస్. రంగనాథం, వి.సి.ఎస్., ఇ. ఎం. మాకుమైలుగార్లు నేడువచ్చిరి. జి. ఎం. హూపరుగారు, ప్రభాకరతంపనగారు. ఇండియాగవర్నమెంటు రైల్వేఇంజనీరు హాక్సిన్సుగారునీడు చెన్నై పురి వచ్చిరి.

కూలీల ప్రమాద మరణము:— తిరువళ్లూరు ఆవల కడంబత్తూరు స్టేషనువద్ద నిన్నును 40 అడుగులు రైలుకమ్మీలను గూర్చుబడిలో నెక్కించుచుండగా నొకటి జారిపడినది. ఒక కూలీవానిమెడపై బడి ప్రాణముపోయినది. రెండవవానికి వీపుపై గాయమైనది.

క్వీను మేరీ కాలేజి

డా॥ యు. రామరావుగారు కాసనపల్లిలో నిట్లు ప్రసంగించుచున్నారు:—

- (1) క్వీను మేరీ కళాశాలలో జూనియరు క్లాసులందు పరీక్షకు పోయినవారిని తిరిగి ఆ కళాశాలలో చేర్చుకొన నిరాకరించుచున్నారా? అట్లు ఆటంకపరచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రిన్సిపాలుగారి కధికార మిచ్చిరా?
- (2) కొందరువిద్యార్థులను అర్హులు గాకున్నను ప్యాసు చేసి, యితరులు కొందరు అర్హులైనను ఫేలుజేసి తిరిగి కాలేజిలో జేర్చుకొన కున్నారా?
- (3) విద్యార్థులకు ప్రైవేటుశిక్షణ రూప మొసగుచు ప్రత్యేకముగా కొంతతరము పుచ్చుకొన చున్నారా?
- (4) శ్రీవిద్యార్థులలోనే రాత్రి 8 గ. దాటినపిదప నాట్యము జరిపించుచు, పరీక్షలమందర రాత్రి జరుపుకొన దలంచిన వారిని గూడ ప్రధానోపాధ్యాయుని చదువుకొనకుండ జేయుచున్నదా?
- (5) 1928 సం॥ ఎంతమంది ఉపాధ్యాయులు నెలపువై బోయిరి. ప్రిన్సిపాలుగారు చేయజూపిన పని యేమి?
- (6) ప్రిన్సిపాలుగారు అర్హులయినవారిని చేర్చుకొనక అనర్హులవారిని చేర్చుకొనుట నిజమేనా?

ఠీక పెద్దాడ వెంకటరాయ ప్రశంస

- ఉ. రామునిఁ జూచి మున్ను మునిరాజులు సైసము మోహమంది యారాముని యననాబ్బమె నిరంతరము న్ననఁ గోరిరంట! నీ వామననీయ మూర్తిఁ గన నాతురతంబడి యింక నిల్వలే కీమహిఁ గాయముందోఁగి తెంతయధ్యక్షము నీది! నన్నుఁ గన్నామెను విందు ధన్య గలదా యెటైనను భక్తి పుంకవా ||
- ఉ. ముప్పదియేండ్ల లోపుననె పొందెను మృత్యువు రైలుబండిచే నొప్పులకుప్పయో యువకుఁ డొక్కఁ డటంచును మొన్న పత్రికలో చెప్పగఁ గెంతోదుఃఖమును జెందితిఁగాని, ధరా త్మజావిభు దత్తక చూడఁగాదలంచి తానటు చేసెనటన్న వార్త విన్నప్పటినుండి యద్భుత రసాద్ధిని ముగ్ధితి నాంధ్ర రత్నమా ||
- ఉ. ముప్పను గాంచి యిండుకయు భోగము గాంచగలేక, తావారో! ద్రిప్పెడువారలేనియును ద్రిప్పగలేదు మనక పిండ్రుఁడా! మెప్పుడు రామువైపునకు; మృత్యుభయంబును కాయలేరు; నీ! చెప్పగిడితేరీరముఁ ద్యజంపఁగఁబూనితొ రాముకొనపై! తప్పక నీయభివృద్ధి విడుదైవము వేంకటరా యధీని ||

జనమంచి సీతారామస్వామి

ఆంధ్రోపాధ్యాయుడు మ్యునిసిపల్ హైస్కూలు అనకాపల్లి, 4-8-1925

న్యాయస్థానవార్తలు

జిరాయితి హక్కును గురించి వాదము

న్యాయమూర్తి ఎం. వెంకట సుబ్బారావు, న్యాయమూర్తి రెయిటిగా ర్జీదినమున జిరాయితి హక్కునుగురించి ఒక కేసునందు తీర్పుజెప్పిరి. కృష్ణాజిల్లా రామిరెడ్డిపల్లెయందలి ఒక బీడుభూమిని గురించి ఈ వివాదము బయలుదేరినది.

లెజిషాడ సబార్డినేటు జడ్జి ఈకేసును విచారించి వివాదములోనున్న భూమి పశువుల మేత కువయోగింపబడుచున్న బీడు భూమియనియు అందుచే నట్టి ప్రదేశముందు ప్రతివాదియగు కవులుదారునకు జిరాయితి హక్కు సలక్రమింపనేర దనియు తీర్పు జెప్పిరి.

ప్రతివాదులగు కవులుదారు 30 వత్సరములకు పూర్వము దావాభూములు సాగుబడి జేయబడుచున్నవనియు కాని ఇటీవల నర్సములు లేకపోవుటచే సాగు జేయుటను మాని బీడు భూములుగ నుపయోగింపబడుచున్నవనియు వానికి బదులు మరికొన్ని ప్రదేశములు పల్లభూములుగ మార్చుకొనబడెననియు అందుచే నా భూము లనలు సాగుబడి జేయబడు భూములనియు అటుతర వార తావాభూమిని చిరకాలము పశుల మేతకొరకు దాముపయోగించుచు ననుభవించుచుంటి మనియు అందుచే తమకు భూమిపై నాక్రమణ హక్కు సంభవించెననియు ప్రతివాదులు వాదించుచుండిరి.

వాదియగు శ్రోత్రియంచారు పక్షమున- దావాభూమి సాగుబడి భూమియని రుజువు గావింపబడలే దనియు భూమి నటుతరువాత వేర్వేరు కవులుదారులకు గూడ బీడుగా కవులున కిచ్చునుంటిమనియు అందుచే ప్రతివాదులకు జిరాయితి హక్కు గలుగ లేదనియు వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పమ భూములు బీడు భూములే ననియు అందుచే ప్రతివాదులకు అక్రమణహక్కు గలుగ లేదనియు వాదించిరి.

జి. లక్ష్మన్నగారు ప్రతిగాదుల తరపునను గా॥ వే. రామదాసు పంతులు పి. సత్యనారాయణగార్లు వాదుల పక్షమున వాదించిరి.

* * * * *

నేరస్థుని సత్కరించిపంపుట

వంటలవాడొకడు దొంగతనము గావించినందులకై నేడు 2 వ ప్రెసిడెన్సీ మ్యూజిస్ట్రేటు లోడిఖాన్ సాహెబుగారిచే రు 25 ల అపరాధమును, లేనిచో 3 మాసముల కఠినశిక్షను విధించిరి.

బ్రిష్టికేసులో దేవేంద్రశెట్టిగారను నొక శ్రీమంతుని యింట వంటజేయువాడొకడు నేటిఉదయము 6 గంటల వేళ వెంటిపాత్రనొకదానిని గుడ్డలోదాచిచంకనిడుకొని బజారునబోవుచుండ సి 1 పోలీసుస్టేషనుకు సంబంధించిన కనిస్టేబులు ఆమ మానించి నేరస్థుని పరీక్షోధనగావించి రజతపాత్రను కనుగొనిరి. వెంటనే యజమానియింటికి గొంపోయినపిదప వారు సాత్తుతమ దేయని గుర్తించిరి. నేడు జార్జిటౌనుపోలీసుకోర్టులో శేనువిచారించబడినది. ముద్దయినేరమును అంగీకరించి జాల్మానా కట్టుటకు తానకత్తుడనెను. యజమానియే ముద్దాయిస్వకులజుడై, తన యింటనున్న విశ్వాసముచే వంటలవానిపక్షమున అపరాధము చెల్లించి వానిని తేగోకచో పంపివేయుట కంగీకరించెను.

* * * * *

యూరోపియన్ ఉద్యోగి

యింట చౌర్యము

అపరాధి పరిచారికయే!

విరోపియను యజమాని యింట విలువగల ఉంగరమును దొంగిలించి మార్వాడీవర్తకునియొద్ద అమ్మినందులకై నేర. మారోపించబడి నేడు జార్జిటౌను పోలీసు కోర్టునందు 2 వ ప్రెసిడెన్సీ మ్యూజిస్ట్రేటు గారిచే విచారించబడిరి.

సెంట్రలు టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసునందు టెలిగ్రాఫ్ మాస్టరుగనున్న విక్ సెంటుగారను విరోపియ యుద్యోగి గడచిన 2 వ తేదీయందు తన యింటియందు మేజా యరయందు సుమారు రు 400 లు విలువగలగిన రాళ్లయంగర మొకదానిని యుంచి భార్యతో గలసి క్రొత్త ప్రప్రార్థనాలయము (చర్చి) నకు బోయి తిరిగి ఇంటికిజేరి చూచునరికి ఉంగరము కనిపించలేదు. తమ యింట పనిజేయు పరిచారికపై ననుమాన మున్నటులు పోలీసు వారి కెరుకపరిచిరి. వెంటనే రాయపురం సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు

విచారణలు గావించి ఒక మార్వారీవర్తకునియొద్ద అట్టి యంగరము 7 లకు అమ్మివేయబడినటుల ఆచోకి తెలిసికొని వర్తకునివద్ద ఉంగర మమ్మిన యాశ్రయ మైనను, మార్వారీవానిపై నకు నేరముల నారోపించి కేసు దాఖలుజేసిరి. కేసు కొంత వరకు నేడు విచారించబడి తిరుగ వాయిదా వేయబడెను.

* * * * *

నౌఖరు దొంగిలించుట

6 నెలలు శిక్ష

పీటర్సుకోర్టులో నున్న బారిష్టరు కె. ఎల్. గణపతి నౌఖరు కొన్ని వస్తువుల దొంగిలించుటచే ఎగ్జార్టు కోర్టులో 6 నెలలు శిక్షవిధించబడెను. గణపతిగారు గృహము సాగ్లరాజు అను నౌఖరు కప్పించి మేమాసములో గ్రామాంతరముబోయి జూలైలో తిరిగి రాగా యింట్లో చాల వస్తువులు గాన్పించుటలేదు. నౌఖరు నడుగగా కొన్ని తానుతీసిన ట్లంగీకరించి రెండు నూటులు తెచ్చియచ్చెను. ఇతర వస్తువుల గూర్చి చెడుకుచుండగా పారిపోయెను. అంతట పోలీసువారికి ఫిర్యాదు చేసిరి. పోలీసువారు రెండు కుప్పీలను వెదకిజెచ్చిరి.

నగలను దొర్లనస్థముగ తీసికొనుట

పార్కికంపెనీలో అక్సాం టెంటుగానున్న యాదవరావుగారు, ఆతని అన్నబిడ్డ లిరువురపై శివరాజులక్ష్మీయనునామె కోర్టులో నిట్లు ఫిర్యాదుజేసెను. జూను 29 వ తేదీ ముద్దాయిలు ఫిర్యాదిని తనయింటికి రప్పించి ఆమర్నాద గావించెను. మరికొన్నాళ్ల పిదప ముద్దాయిలు ఫిర్యాదియింటికి బోయిరి. 1 వ ముద్దాయి కోరినప్రకారము 2, 3 ముద్దాయిలు దొర్లనస్థముగా ఫిర్యాది ఒడలిపై నగలను రూ 650 విలువగలది తీసికొనిరి. కేసు 25 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

మనిషి తప్పిపోవుట

4-8-25 తేది రాత్రి సుమారు 11 గంటలకు పాసింజరు రయిలులో నా నాకరు అల్లవరపు వెంకడు నేను మరికొందరు రాజమండ్రి గోదావరిస్టేషనులో నెక్కి చీరాలలో దిగినాము. 5 వ తేదీ ఉదయము మేముదిగినప్పుడు వాడుదిగలేదు. రైలులో కనబడలేదు. వాడెచ్చటదిగినది తెలియదు. వానితాలూకు టిక్కెట్టుకూడా నాయొద్దనేయున్నది. వానియొద్ద యేవిధమున సామ్యునులేదు. ఈవిషయమును చీరాల రయిలుస్టేషనుహృద్యుగారితో చెప్పితిని. వానివిషయమై దరియాప్రచేయవలెనని నెల్లూరు రయిల్వేపోలీసువారికిని నామిత్రులగు గంటి లక్ష్మన్న (హైకోర్టువకీలు, మదరాసు) గారికి తలెఱపింపితిని. ఇంతవరకు నాకు వానిసంగతియేమియు తెలియలేదు. వానిని రయిల్వే డిపార్టుమెంటువారు గాని పోలీసు డిపార్టుమెంటువారుగాని టిక్కెట్టులేదని నిర్బంధింపక వానిని రాజమండ్రికి పంపు యేర్పాటుచేయుచో వానికగు వ్యయమునంతను నేనిచ్చుకొనగలవాడను. తదితరు లెవరైనను వానినిగురించి దరియాప్తు చేసి వానికి తగిన ధనమిచ్చి రాజమండ్రికి పంపినయెడల ఆసామ్యునేగాక రు 25 ల బహుమానమును ఇచ్చుకొందును. వానికి 25 సం॥ములు వయస్సు, ఎర్రరంగుగలవాడు. బక్కపలచగానుండును.

(సం) నడింపల్లి సుబ్బరాజు.

(రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డుమెంబరు కోడూరుపాడు, అమలాపురంతాలూకా.)

స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము

డెయిలీ హెరల్డు ప్రతికాప్రశంస

“గాంధీగారు ఎంగు యిండియాలో వ్రాసిన వ్యాసమును బట్టియును అటుపిమ్మట వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు నేను గుప్తగారు చేసిన ఉపన్యాసమును బట్టియును భారతదేశమున సంరంభము నూతనాకృతిని దాల్చగలవని స్పష్టమైనది. దాసుగారు సద్భావముతో చేసిన సహాయనూచనను యిండియా మంత్రి అగౌరవముగ తృణీకరించె నని భారతీయులు తలంచుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యము రాయబారములవలనరారు. స్వయం కృషివలననే బడయవలెనని వారు నిశ్చయించిరి. కాసనపల్లిలో ప్రతిఘటనముతోపాటు దేశమునందు గూడ నిరోధము జరుగవలెనని ఆలోచించిరి. కావున ఏదో యొక విధమున స్వరాజ్య పక్షమువారు మరల కాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించు నటులున్నది. కాసనోల్లంఘనము దొర్లనస్థ విరహితముగా నుండవలెను. అది సాత్వికముగా నుండవలెను గాని తామసముగా నుండగూడదని గాంధీగారి అభిప్రాయము. ఈ సాత్విక నిరోధము యొక్క పటిమ యింకను లోకమునకు బాగుగా చెల్లడికాలేదు. కాని స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు పూనుకొనినచో అది చెల్లడికాకమానదు. 38 కోట్లమంది భారతీయులను బక్కనుపొడు ప్రభువు ధిక్కరించెను. దానిఫలితము మానవప్రపంచమును విభ్రమమునకు పాలుక చేయకమానదు.” అని డెయిలీ హెరల్డుప్రతిక రిపభానవ్యాసమును వ్రాసెనని లండను నగరమునుండి యానెల, 6 వ తేదీని మాకు తలివార్త పంపబడెను. (ఫార్వర్డు

ఆంగ్లో యిండియను సంఘము

గాంధీమహాత్మునకును డాక్టరు మోరీసోగారికిని జరిగిన సంభాషణ

ఈనెల 4 వ తేదీని మోరీసోగారికిని మహాత్మునకును సంభాషణ జరిగినది. "ఆంగ్లో యిండియనులు విరోధాభిప్రాయముల ననుకరింపగూడదు. వేషభాష లన్నిటిలోను భారతీయులనే అనుకరింపవలెను. రాజకీయములను భారతీయుల దృక్పథము నుండియే లిఖింపవలెను" అని యిటీవల నొక బహిరంగపత్రంలో మహాత్ముడు నుడివెను.

"చిన్నతనము నుండియు మేము (ఆంగ్లో యిండియనులు) ఆంగ్లేయుల వేషభాషలనే అవలంబించుచున్నాము. ఈ పద్ధతి చిరకాలమునుండి వచ్చుచున్నదేగాని కొత్తది కాదు. ఆ కులాచారమునే మేము గౌరవించుచున్నాము. అట్టివో విారిటుల చెప్పటవలన నేమిలాభము కలుగగలదు? అని మోరీసో గారడిగిరి.

"నేనును నుడువలేదు. మహాత్ముడియుల కొకవిధముగా ప్రత్యేకము మెట్టులన్నదో ఆంగ్లేయులకుగూడ అటులే ప్రత్యేక వేషమున్నదిగాన వారు విరోధావారి ననుకరింపగూడదని మాత్రమే నేను నుడివెలిసి. నేను ఏ వేషమునుగూర్చియు ఉదహరించి చెప్పనేలేదు. ఆంగ్లో యిండియనులు పాశ్చాత్యవర్ణములలో కొన్నిటి నవలంబించుచున్న మాట నేనెరుగుదును. దానిని నేను నిరసించలేదు. ఇతరులు తమకును మంచి పాశ్చాత్యులను కొనవలెనని లోకమును మోసపుచ్చుటకు పటాహోపవేషములను వేయుచు ఆ దాయమును మించిన వ్యయముచేయుచు చాలమంది అపవలపాలై దివాలాలు తీయుచున్నారు. అదిగూడ దనిమాత్రమే నేను తెలిపితిని. ధనవంతులై ఆంగ్లో యిండియను జనసామాన్యముతో సంబంధమే లేకుండ ప్రత్యేకముగా నివసించువారినిగూర్చి నేను ముచ్చటించనేలేదు. ఆంగ్లో యిండియనులలో హెచ్చుమంది ధనహీనులు గానే యున్నారుగాన వారినిగూర్చి మాత్రమే నేను నుడివెలిసి. ఆంగ్లో యిండియనులు సర్వవిషయములందును భారతీయులతోనే ఏకీభవించవలెనని నేను నూచించితిని. నా నూచన సరిగా నుండనిచో మీ సంఘస్థితిని మీ సంఘసాయకులు బాగుగా నెరిగి యున్నారు గాన మీరే దానినిగూర్చి శ్రద్ధగా ఆలోచింపదగును." అని మహాత్ముడు నుడివెను.

"ఆంగ్లో యిండియను సంఘమునందలి జనశంఖ్య అత్యల్పమేగాక అల్పతనముగూడ నగుటచే బహుళ సంఖ్యాకములగు హిందూమహాత్ముడియొడి సంఘములు మా సంఘమును పూర్తిగా ఆక్రమించునేమో అని మనవారు భయపడుచున్నారు" అని మోరీసోగారు నుడివెరి.

"దీనికి కారణము పిరికితనము. ఈపిరికితనము అజ్ఞానము వలననే కలిగినది. విరోధావారికిని భారతీయులకును మధ్య ఆంగ్లో యిండియనులు నేతువుగా నుండవలెను. భారతీయులను పాశ్చాత్యులనుగూడ వారు వదలరాదు. ఆంగ్లేయులు ఇట్లుభీతిపలననే తమ ఆక్రమణమును నిలుపుకొన గోరిన గోరవచ్చునుగాని ఆంగ్లో యిండియనులగూడ నట్టిభీతికిపాలైనచో వారు భారతదేశముతో తమకుగల సంబంధము త్రెంపుకొనినవారగుదురు. వారు భారతదేశముననే జనించిరి. ఇటలేనే పెరిగిరి. వారిలో చాలమందిలో భారతీయ రక్తమే ప్రసహించుచున్నది. కావున వారికి భారతీయులే చేరువగాని యూరోపు వారు కారు. కావున వారికి ఆంగ్లదేశముపైసంకంఠే భారతదేశముపైసనే అభిమానము హెచ్చుగా నుండుట సహజము. మహాత్ముడియులు అరేబియానుగూర్చి హెచ్చుగా మాటలాడిరి. కాని భారతదేశము నందలి మహాత్ముడియులలో నెవరైన భారతదేశమును ఎదలి దీర్ఘకాలము అరేబియా అరణ్యములలో నివసించుట కంగీకరింతురా? తమకు రావలసిన భాగమును యితర సంఘములవారు తమ కియ్యరేమో యని ఆంగ్లో యిండియనులు భీతి నొందుట కెట్టి కారణమున లేదు. ముందుగానే చేరముపెట్టినచో మంచిఫలితము చేకూరజాలదు. మనము మారుటయే ప్రధానముగాని వచ్చి నంతవరకు రాబట్టువలెనను కోరిక మంచిదిగాదు. భారతదేశము నందలి వివిధసంఘములవారందరును ఐకమత్యమును కలిగియుండవలెను. ఆయాసంఘములకు న్యాయముగా చెందవలసిన హక్కులన్నియు లభించును. ఆవిభజనము చట్టమువలన గాక ఒడంబడికవలననే జరుగును అనియే మేము మొదటినుండియు బోధించుచుంటిమి" అని మహాత్ముడు నుడివెను. (అ. ప్రె. స్వేచల)

బొంబాయి క్రానికలు ప్రశ్నలు

మకాలానా మహాత్ముడాలిగారి ప్రశ్నోత్తరములు

1. కాంగ్రెసుక్రీడును మార్చ నవసరములేదు. ఇది అతి వికాలముగా నున్నది. దీనిని సంకుచితము చేయగూడదు.
2. నూలుచందా మరతు చాల సంకల్ప కరముగా నున్నది. ఏమాత్రమును పనిచేయకుండనే స్వరాజ్యము వచ్చిపడవలె నను సామరీతనమువలననే దీనిని రద్దుపరచి ధనము చందా నేర్పరపవలెనని యిపుడు విద్యార్థికులును యితరులును చాల మంది కోరుచున్నారు.
3. నేను శాసనసభలకు వెళ్లుట కంగీకరింపను. అవి యన్నియును అన్ని ఉరులే. జరిరతుల్ ఆరులును వశపరచుకొని భారత మహాత్ముడియులను త్రోసి రాజిన దొరతనమును పాలించుచున్న రాజుకు నేను విధేయతను తెలుపజాలను.
4. కాంగ్రెసువారే శాసనసభలలో జరుగవలసిన విధానమునుగూడ నిర్ణయించునెడల వెంటనే ముఖ్యాంశములనుగూర్చి ప్రభుత్వముతో ప్రతిఘటనమును పల్చి ఫలితమును తేల్చి తోడనే రాజీనామాని యివ్వవలెను. మరల ఆసమస్యలనే పధకముగా పెట్టి ఎన్నికలకు నిలువవలెనుగాని ఎన్నుకొనబడిన తరువాత మరల శాసనసభలకు వెళ్ళగూడదు." అని నిర్ణయింపవలెను. అటుల చేయుటవలన ఎన్నుకొనబడువారికిని ఎన్నుకొనబడెను వారికిని భిన్నాభిప్రాయములు లేవని ప్రపంచమునకు విదితమగును. దేశమునందు దేశీయులందరును నూలునడకే మనకు తమపై నిజమైన ప్రేమ కలదను నమ్మకమును జనసామాన్యమునకు కలిగింపవలెను. పిమ్మట శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలెను.
5. కేవలము శాసనసభలకు ఆందోళనమును మాత్రమే జరుపవలెననిచో ఎన్నటికిని ఫలము కలుగదు. అది పోమరుల స్వప్నము. శాసనములు శత్రువులు నిర్మించినవి. వాని ప్రకారమే ఆందోళనము సలుపువలెననుట పగతుని పగముతో కాలుచేతులను కట్టి వేసుకొని యుద్ధము చేయవలె ననుటయే.

గారడివాని కనికట్టు మూమిడిపండుగాదు

6. శాసనోల్లంఘనమునందనేక విధములు కలవు. అన్ని ప్రాంతముల వారును ఒక్క పద్ధతినే అనులంబించవలెననిన ఎన్నటికిని సరిపడదు. ఒక్కొక్క ప్రాంతమున కొక్కొక్క పద్ధతి సరిపడునుగావున ఆయా ప్రాంతములవారే ఆపద్ధతులను నిర్ణయింపవలెను. ఇంతకును అది గారడివాని కనికట్టు మూమిడిపండుగాదు. జనసామాన్యము తోడ్పడినగాని శాసనోల్లంఘనము సాగదు. ఇప్పుడు విద్యార్థికులకును జనసామాన్యమునకును సంబంధమేమియును లేకుండ నున్నది. కెయిరా ప్రాంతమునందు నివసించు ప్రజలవలె భారతదేశవాసు లందరును గూడ పన్నులను చెల్లింపకుండుటకు సంసిద్ధులైన పిమ్మటగానే పన్నులను చెల్లింపకుండుటను ఎన్నికలకు పథముగా ఏర్పరచుకొన గూడదు.

7. నేను విదేశబట్టలను 1921 లోనే వదలివేసితిని. విదేశబట్టలైన వదలలేనివారెవరైనా త్యాగమును గూడ చేయజాలరు. స్వరాజ్యము అమూల్యమగుటచే మూల్యమును చెల్లింపకుండ దానిని బడయ వీలులేదు.

8. నేను శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలువగోరను గాన యీ ప్రశ్న కవకాశము లేదు. అని శాసనసభలలో ప్రభుత్వప్రతినిధులు తెలుపుకొని నేనుగూడ తెలుపుచున్నాను.

9. ఇదివర కొకసారి ఆర్థిక పత్రమును తిరస్కరించిన పిమ్మట మరల తిరస్కరించుట నిరర్థకమే. మిరనుమతింపకున్నచో తమకు జరుగదను భీతిలేనివారు మితిరస్కారమును తిరస్కారభావముతోనే చూచెదరు. ఒకసారి మాత్రమే ఆర్థికపత్రమును తిరస్కరింపవలెను. అటు పిమ్మట ధనము లభింపకుండ చేయుటకే ప్రయత్నింపవలెను.

డాక్టరు బిసెంటుగారి చట్టము

10. నే నీ చట్టమును శ్రద్ధగా చదువలేదు. మత సమస్య సరిష్కరింపబడిన పిమ్మట బిసెంటుగారి చట్టమునంతను మరల సవరింపవలసి యుండును. దీనివలన నేమియును లేదు. ఎటులైన 1926 ఆక్టోబరు వరకును చుక్కలను లెక్కించు ముండవలెననుట అసంభవము.

11. స్వరాజ్యపత్రమువారు నిర్మాణవిధానమునుగూర్చి శ్రద్ధగా పనిచేయలేదు. వారికింకను శాసనసభలవాగ్దాదములపై నమ్మకము తొలగలేదు. అందువలన వారికిపుడు కొంత ప్రయోరూపకముగ పరిశ్రమయును సోమరులగు విద్యార్థికుల ప్రశంసయును మాత్రమే లభించుచున్నను వానివైని వారికిగల హక్కులయింకను తగ్గలేదు.

12. ఇపుడు కాంగ్రెసువారిలో చాలమందికిగూడ ఇం పెండెంటు లిబరలు పక్షములవారికిగల భావములే పట్టుబడి

రెస్పాన్సివు సహకారమే దేశమున

కవలంబనీయము

కపర్తి గారి హితోపదేశము

పూనా, ఆగస్టు 2:—నేడు బహిరంగసభలో సుపన్యసింపుచు గా|| జి. యస్. కపర్తిగారు రెస్పాన్సివు సహకారమే దేశమునకు ముఖ్యముగ నాచరింపవలసినదని నుడివెరి. లోకమాన్య లిలకుగారు శాసనసభలందు చేయదగిన పని ముఖ్యమనియు, సత్యంతో వసరమనియు నూహించి బాతీయ మహాసభయందు డిమాండ్రట్టికు పక్షము లేర్పజుచెను.

రెస్పాన్సివు సహకారము ప్రకృతి నియమములలో నొకటి. భారతదేశమున్న పరిస్థితులలోనే గల యితర దేశము లోకము లాపద్ధతి నవలంబించెను. భారతీయులందు వివిధాభిప్రాయములుగలవారి నందఱును కూడదీయగలవదియే. దాని నవలంబించుటవలన, దేశీయమహాసభ తత్త్వపక్షముహించినట్లు రాజకీయసంస్థగా మార్చవచ్చును. సాంఘికార్థిక విషయములు దాని నుండి ప్రత్యేకించి దేశీయసభలోనే శాఖలుగ పరిగణించబడవచ్చును. దానివలన పన యాశయమును సమర్థించుటకు చాల మార్గము లేర్పడి యనేకవిధముల వీలు కలిగించును.

శత్రువులతో బోరుటకు, వారియెదుటనే నిలువవలయును. యూధమునకు ప్రతియూధమును పన్ని యుద్ధమును శత్రువుగ్యమున సాగించవలయును. కాని యసహాయోద్యమ మట్లుగాక దేశమును శత్రువులనుండి దూరముచేసినది. దానివలన ప్రపంచమునకు మన సంగతియే దెలియలేదు. బహిష్కారప్రయత్నము ప్రథమమున యుత్సాహమును బుట్టించెను. కాని యది వెనుకబడినతోడనే ప్రభుత్వము మతింప బలవంతమయెను.

అక్లిష్టపరిస్థితులే స్వరాజ్యపక్షమును లేపదీసెను. వారు ప్రభమును సందేహమార్గ మవలంబించి, సందర్భములుబోధపడుకొలది తమ పటుత్వమును తగ్గించిరి. తుదకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు, పూర్తిగా ప్రభుత్వముచే నిర్ణయింపబడిన సైనికసంఘమును కూడ పనిచేయుట కంగీకరించిరి.

కావున నీ సమయమున రెస్పాన్సివు సహకార మవలంబించుట యోగ్యము. దానిని దేశీయ మహాసభ యవలంబించి స్వతంత్రులను, మితవాదులనుగూడ వారిలో జేరునట్లు చేయవలయును.

ప్రస్తుతము గాననకు వర్తనైషమ్యములు బాతీయోద్ధోధముగలగు నీ సమయమున తప్పవు. నిదురలేచువాడు, తనయనములన్నిటి నెట్లు కదలించి, తుదకు సరిగలేమనోయటులే మేము కొనుచున్న యాదేశమం దట్టివి తప్పవు.

దేశబంధు డిచ్చట సుపన్యసించుచు నా వాదమునకును, రెస్పాన్సివు సహకారమునకుగల భేదము బోధపడుట లేదనియు, తన యుద్ధముమందు, నిరోధమాత్ర మిమిడియున్నదనియు నుడివెరి. కావున రెస్పాన్సివు సహకారము నంగీకరింపవలయును. ఇద్దఱు నాయకులు పదేపదేచెప్పి, ప్రజల నామోదింపఁగోరిన రెస్పాన్సివుసహకారమును విడనాడుట పాడిగావనిరి. (అ. ప్రె.)

జనీ సుపక్షముశాఖ సావింపఁబడుట

కల్లికోట, ఆగస్టు 5:—నిన్న సాయంకాలము జస్టిసు పక్షమునకొక శాఖనేర్పఱచు యుద్దేశ్యముతో కల్లికోట బ్రాహ్మణేతరులు పరణభనమున సభజేసిరి. న్యాయవాదియగు సి. కృష్ణనుగారి ప్రతిపాదనపైనొక శాఖయేర్పడెను. దాని కధ్యక్షుడు సి. కృష్ణనుగారు, కార్యదర్శులు సి. గోపాలనాయకు, టి. సి. కరుణాకరాగార్లు ఉపాధ్యక్షులు పి. వి. గోపాలను, టి. యమ్. నాయుడు, రావుబహదురు వి. వి. గోవిందనుగార్లు.

ఒడలు

బొంబాయి, ఆగస్టు 5:—మలోజామోడ బొంబాయి జూలై 25 వ తేదీ తపాలుతో బయలుదేలి పోర్టునెడ్డు రేవు 8 వ తేదీ రాత్రి గం 7-30 లకు చేరి తెల్లవారు జామున గం 4 లకు బయలుదేలెను.

డొమోలామోడ బొంబాయి జూలై 19 వ తేదీ పోర్టునెడ్డు, రేవు 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు చేరి మలునాట్ యుండు మచటినుండి బయలుదేలెను. (అ. ప్రె.)

నవి. కాని మహాత్మునివంటి కాంగ్రెసువారికిని తనితరపక్షముల వారికిని మధ్య మహాసాగడమే కలదు. ఆత్మశక్తివలన బలమును బడయవలెనని మహాత్ముడు బోధించును. విదేశీయుల కటాక్షముపైసనే యితర పక్షములవా రాధారపడెదగు. కాంగ్రెసు వారిలో చాలమంది ఏమియును చేయరుగాని పాశ్చాత్యవ్యమును మాత్రము ప్రకటించుచు ప్రభుత్వోద్ధోధులను కనల చేయుచుందురు. (బాంబే క్రానికలు)

సంధి నిబంధనలు

రిఫ్తనాయకులగు అబ్దుల్ కరీముగారికిని, స్పెయిను ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములకును మధ్య సంధి యావరములు నడుచుచున్నవి. అబ్దుల్ కరీము గారి యావరములు స్పెయిను ప్రతినిధులయొద్దకు వచ్చినయి, యావరములను వారు సముచిత రీతిని సత్కరించినయి చెలియుచున్నది. అబ్దుల్ కరీముగారు రిఫ్త సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరు నటుల, యీ యావరములు తెలిపిరట. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి కంగీకరింపనిది, అబ్దుల్ కరీముగారు సంతృప్తి జెందజాలరు. ఈకోర్కె న్యాయమనుటకు సంది యములేదు. కాని, ఫ్రెంచివా రిందు కంగీకరించెదరా? మాటిను ప్రతికావితేఖకుడు చెలిపిన సందర్భముల జూచిన, ఆత కవకాశము గనుపింపదు. అబ్దుల్ కరీముగారు మొరాకో సుల్తానుగారి మతాధి పత్యము నంగీకరింపవలయునట. ఫ్రాన్సు స్పెయి నులు గలసి, రిఫ్తల పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించెదరుగాని, పాశ్చాత్యజాతులు మాత్రము రిఫ్త దేశమునందు తమ పోలీసుల నుంచెదరట. మొరాకో సుల్తాను గారు స్పెయిను దేశపు బంటు. వారిమతాధిపత్యము నంగీకరించినను, రిఫ్తల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగవచ్చును. రిఫ్తల పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించినపుడు, దానిని పూర్ణముగ రక్షించుట ముఖ్యము. మరల పాశ్చాత్యజాతులవారు పోలీసుభటులను నియమించుటచే రిఫ్తల స్వాతంత్ర్య మడుగంటును. చీనాలోని కాకటనునందు ఎట్టి దుస్థితి ప్రబలియున్నదో యూహింపవచ్చును. స్వల్పజాతుల రక్షణము ప్రాచ్య ఖండమున నయితము నేల జరుగగూడదో తెలియదు. మొరాకో యుద్ధమువలన, ఒక్క విషయము బయల్పడినది. ఆయుధబల ము పలన పాశ్చాత్య లితరులను వశపరచికొనగలిగినను, ప్రాచ్యదేశములు నయితము అవసరము గలిగినపుడు పాశ్చాత్యులతో పాటు శౌర్యధైర్యములను జూపగలవని విదితమగుచున్నది. రెండు పెద్దజాతులు గలసి రిఫ్తలపై సమరము నలుపుచున్నను, వారు పెనుదగ్గుట లేదు. స్పెయినువా రోడిపోయినను, ఫ్రెంచివారు జేరినమాత్రాన రిఫ్తల బల మడుగంటునని యూహింపబడెను. కాని వీరి యూహ సఫలము గాదయ్యెను. రిఫ్తలను జయించుట, అనుకొని సంత సులభముగాదని తోచెను. ఫ్రాన్సువారి పోరాటమునందు పాల్గొనుట కవసర ము లేదు. పాశ్చాత్యప్రతిష్ఠను మొరాకోలో నిలువ బైట్టుటయే, వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము. ఫ్రెంచివారు ఇంకను ఎక్కుడు ధన నష్టమునకును పైన్యనష్టమునకును పాల్పడెదరా? గత యూరపియను సంగ్రామము నుండి కోల్పోనకముందే మరల నిట్టి సంకుటము

నందు తమ సర్వస్వము నొడ్డెదరా? అంతటి యవిశేషమునకు వారు లోనుగారని యూహింప వచ్చును. ఆగస్టు 15 వ తేదిలోఁగల రిఫ్తలు సంధి పరతుల నంగీకరింపనిచో, స్పెయిను పైన్యములు విజృంభించు ననియు, క్రొత్తపైన్యము లరు దెంచుననియు, ఫ్రెంచివారు అబ్దుల్ కరీముగారిని పూర్తిగా రూపుమాపుటకు ప్రయత్నించెదరనియు, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

గుంటూరు తాలూకా బోర్డు

స్థానికసంఘముల రిపోర్టులు వెనుకటివలె ప్రతికలకు చేరుటలేదు. ప్రభుత్వవిమర్శనము మాత్రము వెలువడుటచే, అది ఎంతవరకు హేతు బద్ధమో కనుగొనుట కాధారము లేకున్నది. అందుచే వెనుకటివలె, స్థానికసంఘముల రిపోర్టులతో కలపి ప్రభుత్వ విమర్శనములను ప్రచురించుట భావ్యమని సూచించెదము. మాకందిన గుంటూరు తాలూకాబోర్డు రిపోర్టుజూచిన, చాల నిరుత్సాహ కరముగ గనుపించును. గర్వపడదగిన యంశ మేమియు లేదని, అధ్యక్షులు తెలుపుచున్నారు. రెండుగ్రామ వైద్యాలయములు మాత్రము స్థాపింపబడెను. ఆరు చెరువులు మరమ్మతు చేయబడెను. సొమ్ము లేక ఏ పనియు జేయ వీలులేక బోయెనని, అధ్యక్షులు విచారిం చుచున్నారు. స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి, ధనాభావము ప్రధాన ప్రతిబంధకముగ నున్నది. దీనిని తీర్చుటెటులు? ఎక్కుడు ధన్నులను విధించుట యసంభవము. కావున ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటులను విరివిగ నీయవలయునని కోరుట సహజము. కాని రాష్ట్రప్రభుత్వములునయితము ధనములేదని గుండుచున్నవి. రాష్ట్రపు కప్పములు సంపూర్ణముగ దొలగుట యవసరమని తెలుపుచున్నవి. అప్పటి కయినను ఉపకాంతి గలుగునా? ప్రజల లిచ్చెడి ద్రవ్యమును వారి యిచ్చానుసారముగ ఖర్చుపెట్టుటకు, శాసనసభల కధికార ముండవలయును. ఎటు జూచినను, స్వపరిపాలనావశ్యకత స్పష్టముగ గోచరించుచున్నది. నీటిసప్లయ తిన్నగ లేక బాధపడుచుండెడి గుంటూరు జిల్లాలో, తగిన చర్యలను తీసికొనుట ఎంతయవసరమో దెలుప నక్కరలేదు. చెరువులు మరమ్మతులేక, ఎండి పోవుచున్నవి. చెరువులే నీటికాధారము లగుటచే, ప్రజలకు వేరు నీటి సదుపాయము లభింపకున్నది. చెరువులను మరల త్రవ్వించినగాని ప్రయోజనము లేదు. అందుచే ఏలున్నచోటుల, దాతల సహాయము గైకొని చెరువుల నన్నిటిని మరమ్మతు చేయించుటకు తాలూకాబోర్డు పూనుకొనిరి. తాలూకాబోర్డు వారికి స్వయముగ మరమ్మతు చేయుటకు ధనము లేకుండుటచే, వారిమార్గము నవలంబింపవలసివచ్చెను. కాని, కలెక్టరుగా రిందుకు ఆక్షేపించినని రిపోర్టు తెలుపుచున్నది. తాలూకాబోర్డువారు స్వంతముగ నీవనిని నిర్వహింపలేనిచో, ప్రభుత్వమువారు వానిని స్వాధీన పరచి కొనెదరని, కలెక్టరుగారి యుత్తరువు దెలుపుచున్నది. తాలూకాబోర్డు వారి సంకల్ప మీ రితిని విఫలమయినది. కలెక్టరుగారి యుత్తరువు, అసభ్యమనుటకు సందియములేదు. తాలూకా బోర్డులు ప్రజల సహాయము గోరుట అకమము

గానేరని. ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయముజేయక, తాలూకాబోర్డువారు ఇతరులనుండి సహాయము నయినను బొందగూడదనుచో, స్థానికసంఘము లభివృద్ధి జెందుట దుర్లభము. ప్రారంభవిద్యాభివృద్ధికి గూడ ఆటంకములు కలుగుచున్నవి. ప్రారంభవిద్య నొకవంక స్థానికసంఘములును, వేరొకవంక ఎద్యు కేషను కౌన్సిలువారును నిర్వహించుటచే, ఉభయలకును సంఘర్షణము గలుగుచున్నదని, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. తాలూకా బోర్డు సభ్యులు మాత్రము ఐకమత్యముతో మెలగి కృషిసలిపిరి. స్థానికసంఘముల పరిపాలనమును ఖండించుట తో తృప్తి జెందక, ట్రాన్సుఫర్డు ప్రభుత్వము వారు వానిని చక్కనిమార్గముల నడిపించుటకు కృషిసలుపవలయును. స్థానికస్వపరిపాలనావజయ మునకు, స్థానికసంఘము లెంత బాధ్యత వహింపవలయునో ప్రభుత్వమువారు రంతకన్నను నెక్కుడు బాధ్యతను వహింపవలసియుండును.

ఇటలీ : ఆప్టనిస్థానము

ఇటలీ మంత్రియగు ముసులోనీగారు ఆప్టనిస్థానమున కిచ్చిన అంత్యసందేశము, ప్రాజ్ఞులచే నిరసింపబడినది. హత్యకు పాల్పడిన ఇటాలియను ఇంజనీయరుపై ఉరిశిక్షను విధించుటతో, ఆప్టను అధికారి చట్టము నతిక్రమించలేదు. విదేశీయులెవరయినను సామాన్యనేరముల విషయమున అక్కడి ప్రభుత్వముల పరిపాలనకు లోబడుట ఆచారమైయున్నది. ఆప్టనిస్థానమునందు విదేశీయులను గౌరవముతో జూచెదరనియు, వారి నవమానింపరనియు, న్యూస్పేట్సుమెను ప్రతికలో నొకరు వ్రాసిరి. ఇటాలియను ఇంజనీయరు గారిని ఊమించుటకు గూడ అమీరుగా రంగీకరించినను, అందు కనుగుణముగ నతడు మెలగడయ్యెను. నిజసందర్భములను కనుగొనుట కయినను ప్రయత్నింపక, ముసులోనీగారు అంత్య సందేశము నంపిరి. అందలి పరతు లవమానకరములుగ నున్నవి. విపరీతమగు నష్టపరిహారమును గోరుటయ గాక, ఇటలీ జండాకు ఆప్టనుపైనికులు మ్రొక్కవలయుననిగూడ నాజ్ఞాపించిరి. ఇట్టి సందేశములను నిర్వర్తించుటకు అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమును గోరిన కొంతమేలుగ నుండెడిది. నిర్ణయాధికారమును ముసులోనీగారే వహించిరి. ఆప్టను ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము, నిజ సందర్భములను తేటపరచుచున్నది. ఇటాలియను ఇంజనీయరు బుద్ధిపూర్వముగ హత్యకు పాల్పడినటుల నిరూపించినది. ఇటలీ మంత్రిగారు విధించిన పరతులను తాము చెల్లింపజాలమని, ఆప్టను ప్రభుత్వమువారు బదులుజెప్పిరి. విదేశీయులను హత్యజేసిన, ఆప్టనులనుగూడ యూరితినే శిక్షించుట ఆచారమగుటచే, ప్రత్యేకముగ జరిగిన అన్యాయమేదియులేదు. ముసులోనీగారు తమ వేగిరపాటును గ్రహించి, తమ సందేశమును ఉపసంహరించుకొనుట వివేకము. లేనియెడల అంతర్జాతీయ వ్యవహారములు మిక్కిలి ముఠాపము దాల్చక మానవు.

లేబరుపక్షము: హిందూ దేశము

లేబరుపక్ష సమావేశమువారు, హిందూదేశమునకు వెంటనే స్వపరిపాలన - మొనగవలయునని

రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను

గౌ॥ కపర్ది గారి ప్రకటన

రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను విషయమై గౌ॥ కపర్దిగారు గావించిన ప్రకటనమును సంపూర్ణముగ ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము.

మొన్నటిదినము లోకమాన్య తిలకు స్వార్థకమందరమును బహిరంగపరచు భాగ్యము నాకు లభించినది. ఆసందర్భమున లోకమాన్యకు బొంబాయిలో జీవించియున్న కాలపు గొట్టి రాజకీయ పరిస్థితులు మరల జ్ఞాపకమునకు వచ్చెను. ప్రస్తుతము ఈ విషయములను గురించి మనముచేయుట లాభకరముగ నుండునని తోచుచున్నది. బొంబాయి శాసనసభా సభ్యులుగ ఖిరొకపర్యాయము ఎన్నుకొనబడిరి. శాసనసభలయందు ప్రవేశించి పనిచేయుట ఆవసరమనియు లాభకరమనియు లోకమాన్యకు మరణించు సంతకము నమ్మియుండెను. శాసనసభ ఎన్నికలయందు పాల్గొనేయవలయునని నన్నుకూడ ప్రోత్సహింపరచెను. కాంగ్రెసు డిమోక్రాటికు పార్టీని స్థాపించెను. ప్రజలు రెస్పాన్సివు కోఆపరేషనుకు గడంగవలయునని వారి నమ్మకమై యుండెను. కాని రెస్పాన్సివు కోఆపరేషనును వివరించి ఆవిధానము అమలునందుంచి చూపుటకు వారు తగినంతకాలము జీవించియుండకుండుట మన దురదృష్టము. కాని ఆసమయమున వారు గావించిన ప్రకటనము ఈ విషయమై వారి అభిప్రాయములను కొంతవరకు తెలుపుచున్నది. ఆ ప్రకటనను నందలి కొన్ని భాగముల నీదిగువ నువహరించుచున్నాను.

కాంగ్రెసు డిమోక్రాటికు పార్టీ

“కాంగ్రెసు డిమోక్రాటికు పక్షము కాంగ్రెసును అనుసరించి యుండును. ప్రజాయత్త పరిపాలనా నూత్రములే ఈపక్షమునకు ఆధారము. వివక్షవాద ప్రోత్సాహము అధిక సంఖ్యాకుల కుండుటకై ఈపార్టీ పాటుపడును. మతసాంఘిక సాంప్రదాయముల ననుసరించి ఏర్పడియున్న స్వక్రి సాంఘికవిభేదములను తొలగించుటకై ప్రయత్నించును. పరమత సహనము, స్వమతపరిత్రాసంతక్షణము, ఒకమతము వారు మరియొక మతమువారిపై దౌర్జన్యము నేయకుండ రక్షించుట ప్రభుత్వధర్మమనియు పార్టీవారి నమ్మకమై యున్నది. భిలాభతుననుగ్గు మహమ్మదీయ మతసాంప్రదాయముల ననుసరించి పరిష్కరింపవలసినయినను మహమ్మదీయుల కొరకలను ఈ పార్టీవారు ఆహ్వానించుచున్నారు.

“సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ననుభవించు రాష్ట్రములతో కూడిన భారత సామ్రాజ్యము బ్రిటిషు కామనువెల్లునందుండి మానవాభివృద్ధికై పాటుపడవలయునని ఈ పార్టీ వారి అభిప్రాయము. కాని సామ్రాజ్యమునందలి ఇతరదేశములతో నమానముగ హోదా భారతదేశము నకుండవలయును. సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని దేశములందును భారతీయులకు పౌరసత్వపుహక్కు లుండవలయును. ఈహక్కును అంగీకరించని దేశములవారికి భారతదేశమున పౌరసత్వపు హక్కులుండకూడదు. ప్రపంచ కాంతిసంరక్షణమునకు నానాజాతిసమితివారు పూనుకొనుట ఆవసరము.

“సంపూర్ణముగ బాధ్యతాయత్త పరిపాలనను పొంద భారతదేశము అన్నివిధముల అర్హుడై యున్నది. ఈపార్టీ వారి నిశ్చితాభిప్రాయము స్వయంనిర్ణయ నూత్రముననుసరించి భారతదేశమునకు అనుగుణ్యముగ ప్రభుత్వ విధానమును నిర్ణయించు అధికారమును పార్టీవారు కొరచుచున్నారు. మాంటాగు సంస్కరణములు ఆ సంపూర్ణములనియు అసంతృప్తి కరములనియు ఆ కాభంగకరములనియు ఈపార్టీ వారు నమ్ముచున్నారు. భారతదేశపు హక్కులవిషయమై సానుభూతిమీపు పార్లమెంటు సభ్యుల సహాయముతో మరియొక కొత్తబిల్లును పార్లమెంటునందు ప్రవేశపెట్టించుటకు పార్టీవారు ప్రయత్నించెదరు. ఆర్థిక సైనిక విషయములందును మరి ఇతరవిషయములందును భారతీయులకు సంపూర్ణస్వపరిపాలనాభికార ముండవలయును. ఇందులకు భారతదేశమునందేకాక నానాజాతిసమితి యందు ప్రాతినిధ్యము నహించియున్న ఇతరదేశము లన్నిటియందును గొప్ప ఆందోళనము జరుపుటకు పార్టీ వారు పూనుకొనెదరు.

సంపూర్ణముగ బాధ్యతాయత్త ప్రభుత్వమును త్వరలో చేరుటకు సాధనముగ మాంటాగు సంస్కరణముల ననుసరించి పనిచేయ ఈ పార్టీ వారు పూనుకొనెదరు. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటకును, ఆవసరమైనపుడు సాంప్రదాయ సమ్మతిముగ విధమున ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించుటకును పార్టీవారు పూనుకొనెదరు.

రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను—ప్రకృతి లక్షణము

జీవకోటికి రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను సహజ లక్షణము. జీవరాసు లన్నియు పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించుచుండును. కాస్త్రజ్వాలలందు ఈనూత్రమును అంగీకరించుచున్నారు. ఇక మానవులకు ఆలోచనశక్తి యుండుటచే వారు పరిస్థితులకు అనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించుటయేకాక పరిస్థితులు లేకు అనుగుణ్యముగ మార్పుకొనుటకు ప్రయత్నించెదరు. ప్రకృతి ధర్మములను గురైగి లేదనుగుణ్యముగ మానవుడు ప్రవర్తించుచుండును. ప్రకృతిధర్మములు తనకు గిట్టనప్పుడు అవై పరిత్యజములను తొలగించుటకై మానవుడు ప్రయత్నించును. రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను అనగా నిద్ర, భారతీయు లేనూత్రమును అనాది నుండి గ్రహించియుండిరి. ఈనూత్రాధ్యక్షుల శ్రీ కృష్ణుడు గీత యందు చెప్పెను.

యోగధామాం ప్రపద్యంతే తాకస్తదైవ భజామ్యహమ్॥
ఈ విధానమునకే లోకమాన్యకు రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను అను సేరుపెట్టెను. అన్ని దేశములవారికిని అన్ని జాతుల వారికిని, అన్ని కాలములందును ఈ నూత్రము ఆవర్ణప్రాయముగ నుండెనని చరిత్రలపల్ల నా పురాణములపల్ల ను తెలియుచున్నది. వివిధరాజకీయ కక్షలకు చేరినవారు కలిసి పనిచేయుటకు ఈ విధానము అవకాశము కలుగజేయుచున్నది. తన అభివృద్ధికి ఆటంకకరమగు అవాంతరముల నతిక్రమించుచు, అనుకూలముగ పరిస్థితుల సద్వినియోగమున రుక్మకొనుచు ప్రతివాడును యధాశక్తి పాటుపడవచ్చును. ప్రస్తుతము స్వపరిపాలనను పొందుటకు అన్ని రాజకీయకక్షలవారు కలిసి పనిచేయుట ఆవసరము. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఈ విధానమును అనుసరించుటకన్న శ్రేష్ఠముగ మార్గము మరొకటి లేదు. అప్పుడు కాంగ్రెసు రాజకీయసంస్థగ మార్గగలదు. ప్రభుమున కాంగ్రెసు కేవలము రాజకీయసంస్థగ నుండెను. కమముగ సాంఘిక మహాసభ పారిశ్రామిక మహాసభ ప్రత్యేకముగ ఏర్పరుపబడెను. కాని ఇప్పుడు అన్నియు ఒకటిగకలిసిపోయినవి. కావున దేశికి దానిని విడదీసి కాంగ్రెసు రాజకీయ సంస్థగమార్చిన అన్ని రాజకీయ పక్షములవారు కలిసి పనిచేయుటకెట్టి అభ్యంతరముయొండదు.

మరియొక లాభమును గురైగవలయును. రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను విధానము ఒక ప్రత్యేకోద్దేశము నెరవేరుటకై అనుసరింపవలసినయొన్నది. ఈవిధానమును అనుసరించుట యందు అందరు తమశక్తిసామర్థ్యములను తగువిధమున పనిచేయవచ్చును. ప్రత్యేకోద్దేశము నెరవేరుటకు ఒక విధానము నిర్ణయింపబడును. దానిని అనుసరించుటయందు దేశకాలపాత్రములను బట్టి ఆచరణ యందు భేదములుండును. ఈభేదములన్నియు విధానమునకు సంబంధించినవికావు. కావున రెస్పాన్సివు కోఆపరేషనును ఆచరణయందుంచునపుడు మన కన్నియో సాధనము లేర్పడును. ఒక నైస్వాధిపతి యుద్ధము ప్రారంభించును. విజయము పొందుటకు ఏ సమయమున కాపత్తు నేయవలసినవచ్చును. ఒక పర్యాయము శత్రువులపై దాడినాడగి యెదిరింపవలసినవచ్చును. మరియొక పర్యాయము శత్రువులను యెదిరింప వలసకు తగినవివచ్చును. దెనుకకు తగ్గుట తప్పు కానేరదు. సైనికులను సంరక్షించుకొనుచు సైనికులశక్తిబలములు దుర్వినియోగము కాకుండ ప్రవర్తించుట తప్ప కాజాలదు. అట్లు ఒకటే మార్పు పట్టుపట్టిన లాభము కలుగదు.

శత్రువుల ఇవిరమునందే యుద్ధము చేయుట ఒక నైస్వాధిపతిని కొలయందే యుంచి, ఇతర ప్రపంచముతో సంబంధము లేకుండ చేసి యుద్ధముచేయునని చెప్పుట ఎంతసబబుగ నున్నదో అసహాయోద్యమముకూడ అంత సబబుగ నున్నది. విదేశములందు ప్రచారము ఆపివేయబడినది. దీనివల్ల అసహనముగ ఇబ్బందు లేర్పడుచున్నవి. విజయము కొరవారు శత్రువుల జాడలనే గమనించుచు జాగరూకులై యుండవలెను. శత్రువులను శత్రువుల ఇవిరమునందే ఓడించుట గొప్పతనము.

సింహావలోకనము

కడచిన రి సంవత్సరములు భారతదేశమున జరిగిన విషయములను స్ఫురణకు తెచ్చుకొనెదము. అసహాయోద్యమము తీవ్రముగ నున్నపుడు పాతకాలులు, కళాకాలులు, విశ్వవిద్యాలయములు, న్యాయస్థానములు, విదేశవస్త్రములు మున్నగునవి బహిష్కరింపబడెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు సాటిగ మరియొక ప్రభుత్వమును స్థాపింప కొంత ప్రయత్నములు జరిగెను. ఈ తాపాముతో సర్వస్వమును కడప ప్రాణములుకూడ విడనాడుటకు పలువురు సంసిద్ధులైరి.

కాని పర్యవసానమేమైనది. కళాకాలముల ఎట్టిగొప్పలాటకలుగలేదు, కోర్టులుమూయబడలేదు, ప్రభుత్వముసంభింపలేదు.

దు. ప్రభుత్వమువారు సేర్వతో ప్రవర్తించి మరింతబలవంతులైరి. వేరొకప్రభుత్వముస్థాపించుప్రయత్నములు నీటమునకలువలే సమసిపోయెను. కాలము గడచెను. ఈ తాపాము చల్లారెను. తామెనర్చిన తప్పులను ప్రజలకు గురైగి చింతిల్లిరి. బహిష్కారోద్యమము ఎంతమాత్రము ఫలించలేదు.

అప్పుడు స్వరాజ్యము ఏర్పడినది. శాసనసభల ప్రవేశించుటకు ఈపక్షమువారుపూనుకొనిరి. ఒకపక్క అసహాయవాదులు మరియొకప్రజలు స్వరాజ్యపక్షమువారిని దూషింప మొదలిడిరి. వారి సదుద్దేశములను సందేహించిరి. స్వలాభముకొరకు తమ పక్షము సేర్పరుపలేదని ప్రజలకు రుజువుచేయుటకై పక్షమునకు చేరిన అభ్యర్థులందరు ఉద్యోగముల నంగీకరింపమని వాగ్దానమిచ్చిరి. ఇతరులకు తామెరుగని ప్రజలను చూపుటకై శాసనసభలయందు ప్రభుత్వమువారిని అన్ని విషయములందు ప్రతిఘటించుటకు స్వరాజ్యమువారు పూనుకొనెదనని ప్రకటించబడెను. వంగరాష్ట్రమునందును మధ్యరాష్ట్రమునందును స్వరాజ్యపక్షమువారే శాసనసభలను స్వాధీనపరచుకొనిరి. ఇతరరాష్ట్రములందును సామ్రాజ్య శాసనసభలయందును స్వరాజ్యపక్షము వారి సంఖ్య అల్పమైనను అపరిగణనీయముకాదు. కాని వారు అవలంపవలసిన విధానము సరియైనదికాదని అనుభవమువల్ల త్వరలోనే గురైగిరి. తమ పద్ధతులను మార్పుకొనుట అవసరమయ్యెను. బడ్జెటును సంపూర్ణముగ నిరాకరించుట మానివైచి యుక్తాయుక్త విచక్షణజ్ఞానముతో పరిశీలించుట ఆవసరమును నూత్రమును స్వరాజ్యపక్షమువారు కొంతవరకు అంగీకరించుచున్నారు. సెలెక్టుకమిటీలయందు సభ్యులుగ నుండుటకుగూడ వీరు ఇబ్బడు పూనుకొనుచున్నారు. స్పీకుకమిటీయందు సభ్యత్వమును స్వరాజ్యపక్షమువారుకుడగు పండిత మోతీలాలుస్నేహుగారు అంగీకరించిరి.

రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను

రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను విధానము ఆహ్వానింపబడిన కొత్త కాంగ్రెసునందు స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రధానులయ్యెదరు. కడచిన సంవత్సరములలోనే ఇండియన్ డెంటులుకూడ స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కలిసి పనిచేయుట కెట్టి అభ్యంతరము యుండదు. మితవాదులుకూడ దెనుకటివలే కాక వినతిపత్రములు రాయబారములపై విశ్వాసమును కొంతవరకు వదులుకొనియున్నారు. ప్రభుత్వమువారిని తీవ్రముగ విమర్శించుకొని వారికికూడ కొంతవరకు ఏర్పడుచున్నది. వారు కూడ కాంగ్రెసునందు చేరవచ్చును. వీరందరు ప్రత్యేకపక్షములకు చేరినవారుగ నుండ నక్కరలేదు. వీరందరు శాసనసభలయందును దేశమునందును కలిసి పనిచేయుటకు ప్రారంభించిన ప్రస్తుతమున్న స్వల్పభేదములుకూడ అంతముందగుటకు, బర్క్-కౌహెడ్ ప్రభువుగారి ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరముగ దెసాంటుగారు కామనువెల్లు బిల్లును తయారుచేసియే యున్నారు. అన్ని పక్షములవారు కలిసి చర్చసలుపుటకు ఆధారముగ నుండును. పార్లమెంటువారు ఈబిల్లును ఆహ్వానించుటకు ప్రచారము సలుపవలయునని దెసాంటుగారు గుర్తించుచున్నారు. వారి ఉద్దేశము నెరవేరిన సంతోషమే లేకున్నను పని మనము చేయవచ్చును.

స్వరాజ్యపక్షము

స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇంతవరకు ప్రకంశనీయుముగ పనిచేసిరిని అందరు అంగీకరించుచున్నారు. ఏరాష్ట్రమునందున్న స్వరాజ్యపక్షమువారు అరాష్ట్రపు పరిస్థితులను సరించి ప్రవర్తించుకొనుటకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య వివక్షబడిన ప్రస్తుతమున్న ఇబ్బందులు అంత మొందగలవు. కేంద్రసంఘమువారి నిర్ణయముల ననుసరించి అన్ని రాష్ట్రములవారు ప్రవర్తించుకొనవలయునను నిబంధనవల్ల కొంత నష్టము కలిగిననవనియు, ఈనిర్ణయములేకున్న ఇంకను చక్కగ పని జరిగియుండెడిదనియు నేను నమ్ముచున్నాను.

ప్రస్తుతపరిస్థితులలో అతివాదమువల్ల లాభములేదు. మధ్యమార్గము ననుసరించుట అన్ని విధముల ఉచితము

ఈ సంవత్సరమున మద్రా రాక్షస నాటకమునందలి ఈ క్రిందిశ్లోకము జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది:-
శ్లో॥ తత్త్వాదుద్విజతే మృదౌ పరిభవత్ప్రసాన్న సంతిష్ఠతే
మూర్ఖతాద్వేష్టి నగచ్ఛతి ప్రణయతా మత్సంత విద్యత్స్యపి
మూర్ఖోభ్యధ్యధికం విభేద్యపహస త్యేకాంత భీరున్నహే
శ్రేష్ఠ ప్రసక్తవేతే చనితాదుః బోధచర్య భృశమ్॥

లోకమాన్యుడే జీవించియున్నవారు కాంగ్రెసు డిమోక్రాటికు పక్షమును స్థాపించి యుండెడివారు. ఈఅరుసంవత్సరముల చరిత్ర వేరువిధముగనుండెడిది. ఎవరికి ఇష్టమువచ్చిన విధమునవారు ప్రవర్తించక క్రమశిక్ష పొందినయవకులు ఏర్పడియుండెడివారు. కేవలము ధనము ప్రాగుచేయుట ప్రధానకార్యముకాక అధికారవర్ధమువారి దౌర్జన్యము అంతమొందించుట ప్రథమకర్తవ్యముగనుండెడిది.

కావున రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను మనకు శరణ్యము. లోకమాన్యకు ఈసంవత్సరమున గనని భారతీయులు జ్ఞాపకమునందుంచుకొనవలె. ప్రస్తుతము దేశమును ఆవరించి యున్న

శ్రీ శే సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారు

నేటిదినము మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు మరణమొందిరి

కలకత్తా, ఆగస్టు 6:—భారతపురంలో స్వగృహమందు నేటి మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు సర్. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు మరణించిరి. (అ. ప్రె.)

భారతమాత గన్న పుత్రులలో నఖండేశకర్త గగ్గి గొప్ప విద్యావంతుడై రాజకీయవేత్తయై, పత్రికారచయిత యై యేకచ్ఛత్రాధిపత్యము విహించి పేరుగాంచిన బాలు సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారు నేడు 1-30 గంటలకు చనిపోయిన తెలుపుటకు విచారమగుచున్నది.

వీరు 1848 వ సంవత్సరములో జననము నొంది 1867 వ సం॥ ములో బి. ఏ. డిగ్రీని పొంది, పరమసంవత్సరమున ఇంగ్లాండుకు ఇండియను సివిల్ సర్వీసు పరీక్షకు బోగా తీయఁబడి టి పోయెనని కమిషనరులు రాసిన ఉత్తరము లిది. బెనర్జీ బెంగాలు ఆర్మీ లు అని నిలుబడినది. రిటను కాలేజీ ఆయన పేరుతో ఏర్పరచుచున్నది.

భారతదేశములో సక్రమాంధోళనసంవేతమును దెచ్చినది బెనర్జీగారే. బెంగాలు విభాగము గూర్చి కలకత్తా కాలెగ్రసు 1906 డిసెంబరులో పిరిసంగిన ఉపన్యాసము ఆద్యుతమైనది. స్వపరిపాలనము వీరి ముఖ్యదర్శముగ నుండెను. 1898 లో కర్ణాట ప్రభువు భారతదేశమునకు వచ్చినప్పుడు బెనర్జీగారు నారికి కాలెగ్రసునకును స్వాగత మొసంగిరి. 1900 లో లాహోరు కాలెగ్రసునందు కర్ణాట ప్రభువుగారు చేసిన ఒకటి రెండు మాంచి పనులకు కృతజ్ఞత తెలుపబడినది. కాని పిదప వారు ప్రజలకు విరుద్ధముగ జేయుచుండిన పనులకై బెనర్జీగారు దుపన్యాసములను సత్రికలందును ఖండించుచు పేర్కొనిరి. 1900, 1902 సంవత్సరములలో కాలెగ్రసు కథ్యక్షత వహించిరి.

విపరీతములను అంత మొందించు మాహామంత్రి మిదియని ప్రజలు గుర్తెగవలెను. ప్రస్తుతమున్న సాంఘిక విభేదములను చూచి భయపడవలెను. ఇవి శాశ్వతముగ నుండబోవు. స్వరాజ్య సంపాదనమునకు అపారతములు రావు. ప్రత్యేకముగ సాంఘికలాభములు కోరువారు సరియగు మార్గము తెలిశిరిన జాలనివారని చెప్పవలసియున్నది. నిద్రనుండి మేల్కొనిచినవారు ప్రధమమున కాళ్ళుచేతులను విరుచుకొనుచు సరియగు విధమున వాటిని ఉపయోగింపజాలకుండురు. నిద్రుత్తు పోయిన పిమ్మట అంగములను తగువిధమున ఉపయోగించెదరు. ఇదేవిధమున సరియగు దృష్టితో ఈ సాంఘిక లాభములను కోరువారు భారత జాతీయసమన్వయ పరిశీలించినవారుగూడ తమ వాదములను వదలుకొనెదరు. ఇందులకు రెస్పాన్సివు కోఆపరేషనును అవలంబించుటయే సాధనము. లోకమాన్యునివెనుక స్వరాజ్యసంపాదనమునకు ప్రజలకు మార్గదర్శకుడు చిత్తరంజనదాసుగారని శ్రీయత ఆరవింబభూమిగారు చెప్పియుండిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి అగహయోధ్యమునకును రెస్పాన్సివు కోఆపరేషనుకును ఎట్టి భేదము లేదనియు, దాసుగారు చెప్పియుండిరి. వారి మాటలనే ఉపహరించుచున్నాను.

“రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను, రెస్పాన్సివు నాకో కోఆపరేషను సత్కర్మగూ నాకో కోఆపరేషను అనుమాటలు అధికముగ ఉపయోగింపబడుచున్నవి. నాకీ మాటలతో ప్రమేయము లేదు. నేను శాసనసభ యందు ప్రవేశించి చేయ నుద్దేశించిన పనికిని, రెస్పాన్సివు కోఆపరేషనుకును ఎట్టి భేదము లేదు. ఈ ఉద్యమ మంతయు నిరోధక క్రిస్టనపన్నము కావలయునని నా అభిప్రాయము.”

కావున భారతమాత పుత్రులలో అగ్రగణ్యులగు లోకమాన్యునిచేతను దేశభంగు చేతను ఆమోదింపబడిన ఈ విధానమును చులకనగ త్రోసివేయుట ఉచితముకాదు. అది ఆత్మవిశ్వాసమునకు కారణమగును. ఇంకవరకు ఈవిధానము నెవ్వరు అనుసరించుచుండలేదు. మితవాదులు ఈ వాదనను ననుసరించుచుండినది తలముట పారబాలు లోకమాన్యుని సాంప్రదాయములను వారి సాంప్రదాయములను ఎట్టి సామ్యము లేదు. కొన్ని పర్యాయములు మితవాదులు మాతో కలిసి పనిచేసిరిగాని ఈవిధానమునే సంపూర్ణముగ అన్నడు అనుసరించలేదు. కావున ప్రస్తుతపరిస్థితులను గుర్తెంగి లోకమాన్యుని చే నిర్వచించబడి దేశభంగుచే ఆమోదింపబడిన ఈ విధానమును దేశీయులు కృతజ్ఞతతో అనుసరించుట ధర్మము.

(నువారటా)

మాతన సంస్కరణములు నచ్చినపిదప వీరు వానిని ఆమోదించి భారతదేశమునకు పరప్రసాదము గావించినటుల భావించి 1921లో బెంగాలు గవర్నరు మంత్రివర్గమును నిర్ణయింప గోరి నపుడు ప్రధమమునుండియు నాయన పోరాడుచుండిన స్వపరిపాలనము నిర్ణయమునందు కలగెను. ఫలిత మెట్లున్నదియో తెలియుచున్నది.

శ్రీ శే సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారు

మొన్న మొన్ననే వృద్ధత్వమునందు బెంగాలీ, న్యాయమైనది, స్వరాజ్ అను పత్రికలకు సంపాదకత్వము వహించెను. ఈనెలలోనే జరుగనున్న లిబరలు ఫెడరేషనుకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. కాని 86 వ సం॥మున వృద్ధాప్యమున కాలధర్మము నొందిరి. వీరును గాంధీ మహాత్ముడును ఒక పక్షమునందు జేరకున్నను మహాత్ముడు బెంగాలుకు బోయినపుడు తీరిక జేసికొని భారత్పూరు మహాద్వీపి నందర్పించి వారి యాధిక్యమును గురించి యిదివరలో యంగ్లండ్ లో ప్రాసియుండిరి.

భారతదేశము గన్న పుత్రులలో మహామహు లొకరివెంట నొకరు పోవుచున్నారు. స్వరాజ్యసంకల్ప మిందువలన మరింత స్థిరముగా గలదు. త్వరలోనే యాసంకల్పము సిద్ధించి చనిపోయిన బెనర్జీగారి మనస్సును శాంతిని గలుగజేయుగాక!

గుట్టపుపందెములు - బొంబాయి

శాసన సభ

హోముమొంబరు వైఖరి

బొంబాయి నగర అభివృద్ధి బ్రట్టు కార్పొరేషను ఆధీనము చేయబడెను.

పునహా, ఆగస్టు 5—బొంబాయి శాసనసభ సమావేశమై స్టాండింగ్ ఆర్డరులందు గొన్ని సవరణ గావించబడుటకు మూడవసారి జరుపబడిన విదప, బొంబాయి పిల్లల శాసనమును సవరణ గావించుటకు సర్ హేమద్ గారు చట్టమును బ్రతిపాదించిరి. పిల్లల కాయ తనవశమందుండ త్రాగుట పిల్లలకు నుత్తుకలుగజేయు సారాయి నీయుట, పాగాకుగాని, త్రాగుటకు వినియోగించు యే మిశ్రమ పదార్థముగాని, అప్పుదీసికొనుటకుగాని పందెము లాడుటకుగాని ప్రవేశపెట్టబడుటగాని, పిల్లలయందల తాకట్టు పట్టుటగాని నేరముగా చేయబడి శాసనమునకు మరి అయిదు నూతనక్లాజులు చేర్చబడెను. శాసన సభకు చేయబడిన వాగ్దానము నెరవేర్చుట కీ చట్టము ప్రతిపాదించబడినది సభ్యు డైరింగించెను. కొంత చర్చ జరిగినవిదప చట్టము మొదటిసారి సభయందు జరుపబడి హోము మొంబరు కోరిక ప్రకారము నెలెత్తు కమిటీ బంపబడెను.

సన్ని మొంటరీ గ్రాంటులు

చిల్లరపద్దునుండి కొంత ధనము సింధునందు గ్రామసిబ్బంది క్రింద వెచ్చించుటకు గౌరవనీయులైన శ్యామలదాసు లల్లు

బాయిగారు ప్రతిపాదించిరి. దీనిపై చర్చ ప్రారంభ మయ్యెను. సింధునందు అమలులోనున్న సారాయి, లాటో విధానమును రద్దుగావించుటకు అభయ మియవలసిన దని అసభికారసభ్యులు గోరిరి. ఈ విషయమై దొరతనము యివమిధమిని తెల్పెదరా యనియు, జీవన వ్రయమునకు సరిపడు జీతముల అన్ని కాఖలందు నిచ్చెదరాయనియు స్వరాజ్యపార్టీ నాయకులగు యం. ఆర్. జయకరుగారు అడిగిరి. ప్రాథమిక పాఠశాల లందులి ఉపాధ్యాయులు ముసలగు వీరనేనకుల స్థితి జక్కచేయుటకు దొరతన మేమిగావించెనని జయకరుగారు ప్రశ్నించిరి. దొరతనపు దృక్పథము తెలిసింది, ప్రజల సహకారమిచ్చినచో, రాసాయిమిటి సిఫార్సులను ఆమలుచుండు బెట్టుటకు సభతోడ్పడి నయెడ, రాసాయిలాతో విధానములంబలింపజేయుటకు దొరతనము బూనుకొనునని హోమొంబజే సమాధానమిచ్చెను. తదనంతరము డిమాండు గ్రాంటుజేయబడెను.

పరిశ్రామిక ఆశాంతియందు శాంతినిగాపాడుటకు పోలీసుబలపరచుటకుగాను బొంబాయియందలి జాకాబుసర్కిలు వద్ద నొక స్థలమును యా 15-4-1925 లకు గొనుటకుగాను దొరతనము ధనమునగోరినది. అందుపై చర్చసరసముగ జరిగెను. బొంబాయిపోలీసు నింకను బలపరచుట అనావశ్యకమని అసభికార సభ్యులు డిమో. అయినప్పటికిని గ్రాంటు శాంక్షనుగాబడెను. రేపటివరకును శాసనసభ నిర్వివేయబడెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

బొంబాయి కార్పొరేషను, పునహామినరీ కార్పొరేషను డిప్యూటీ సభ్యులు గుట్టపుపందెపులందు మూడవ ఆవరణ మాసి వేయించుటకును మూడవ ఆవరణయందు పందెము లొడ్డుకుండ జేయుటకును దొరతనము చర్చదీసికొనవలయునని గోరిననియు, పందెముల నొడ్డులొడ్డ విషయమై ప్రభుత్వమేమియు చర్చదీసికొనదలచుట లేదనియు, చర్చదీసికొనుటకు దొరతనమున కధికారము లేనియు సర్ మారిసు హేవర్డుగారు యల్. బి. ఫోఫట్కారుగారికి సమాధాన మొసంగిరి.

ప్రశ్నలకు సమాధానము తీయబడిన విదప అధికారచట్టములపై విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. సన్ని మొంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ రేపు ప్రారంభమగుటకు అధికార కార్యక్రమము నేటితో ముగింపబడునని గౌరవనీయుడగు హోము మొంబరు తెల్పెను.

బొంబాయి నగర అభివృద్ధి సంఘము

బొంబాయి నగర అభివృద్ధి సంఘముయొక్క అధికారము లను ద్యూటీలను బొంబాయి మునిసిపలు కార్పొరేషను హక్కులను గావించుటకును, సంఘముయొక్క ఆస్తి హక్కులు కార్పొరేషను వశముజేయుటకును గౌరవనీయుడైన ఖానుబహదూరు షేకుగులాం హుస్సేను హిదాయతుల్లా గారు ప్రతిపాదించిన చట్టము మొదటిసారి చదువబడెను. భూవిధరలు హేచ్చకుండ జేయుటకు నూతనసంఘము భూమిఖరీదు నిర్ణయింపవలయుననియు, స్త్రీలను శాంక్షను కాబడుటకు పూర్వమే యిది జరుగవలయుననియు డిప్యూటీ మండలి నిబంధనలను స్పష్టముగ నున్వర్తకము జేసెను.

చట్టము మొదటిసారి చదువబడిన విదప దానాచన్ జి గారు అనువదించిరి. చాల కాలమునుండి అభివృద్ధి సంఘమును కార్పొరేషను తన వశమందుంచవలయునని ఆందోళన జేసెననియు, ధైర్యసాహసములతో బాధ్యతలను కార్పొరేషను మోయవలయుననియు దాదాచన్ గారు డిప్లీరి.

గ్రంథాముగారు

సమస్యయొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి నూతన బోర్డు నిర్మాణముందు ఉచితము ప్రాతినిధ్యమును బొంబాయి వాణిజ్య సంఘము, భారత వర్తకసంఘము మొదలగు వర్తకసంఘముల కుండవలయునని గ్రంథాముగారు కోరిరి.

ట్రస్టుయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి

ట్రస్టుయొక్క ప్రకృతపు ఆర్థిక పరిస్థితిని లాల్ బీనారాయన్ జీగారు డెలిసికొనగోరి, ఏల అది తెలుపకుండిరో బోధబడుట లేదనిరి. క్రొంతసేపు చర్చజరిగెను. కార్పొరేషను కోరిక ప్రకారముగ దొరతనము గావించెనని బాపిసాగారు గవర్నమెంటు నభినందించెను. మరికొంతసేపు చర్చ జరిగినవిదప చట్టము మొదటిసారి చదువుట కంగీకరింపబడెను. చట్టమును నెలెత్తు కమిటీ విచారణనిమిత్త మంపబడవలయునని తీర్మాన ముమోదింపబడెను.

బొంబాయి స్థానిక సంఘ శాసన సవరణ చట్టము

బొంబాయి స్థానిక సంఘ శాసనమును సవరణ గావించుటకు గౌరవనీయుడగు మంత్రి హిదాయతుల్లాగారు డిమాండును బ్రతిపాదించిరి. గత ఎన్నికలందు బయల్పడిన తోపములను సంస్కరించుటకును, చట్ట పరిభాషయందుగల లోపములను సవరించుటకును యాసవరణచట్టము ప్రవేశబెట్టబడెనని మంత్రి యొరింగించెను. క్రొంతచర్చ జరిగిన విదప మొదటిసారి చదువబడిన చట్టము ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

తీర్మానించిరి. లివర్పులులో జరిగిన లేబరులకు పు
కార్యనిర్వాహక సభలో, స్వరచాలనా సంపా
దనము నిమిత్తము బ్రిటిషువారు హిందూదేశ
మునకు తోడ్పడవలయుననియు, స్వరచాలనా శాస
నపు లోపములు స్వల్పపు సవరణలతో తీరునవి
గావనియు, నిర్బంధచట్టములను తొలగింపవలయు
ననియు, తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానములు
లేబరులకు పు సామాన్యసభలో తిరిగి యోచింప
బడును. స్వరచాలనా అంగీకారము పొందుననియే
తలంపవచ్చును. బి.సెంటుగారి కామనుషెల్లుచట్ట
మునుగూడ యీ సభనా రామోదించిరి. లేబరు
లమువారు జూపుచున్న అనుకూలవైఖరి తుది
వరకు నిలచియుండునా? లేబరులమువారు పాల
నాధికారమును వహించినపుడు వెనుకటివార్గాన
ములను మరచిపోయిరి. మరల సాధికారము వహిం
చుచో, వీరిని కొనసాగింతురా లేదాయని ప్రజలడిగె
దరు. శుష్కతీర్మానములచే ప్రజలకు సమృద్ధిము
గుదురజాలదు. లేబరులము కార్యక్రమమునందు
సంఘాదీశువు స్వరచాలనము నొక ముఖ్యాంశ
గా చేర్చవలయును. పార్లమెంటరీ ఎన్నికలలో
హిందూదేశసమస్యను, లేబరులమువారు ప్రధాన
మయముగ బెట్టుకొని, ప్రచారము సలుపవలయును.
మాత్రమయినను జేయక, సమయము వచ్చి
పుడు హైందవసమస్య విషయమై బ్రిటిషులము
య్య నేకమగుచుండుచో, లేబరు లము
రతీయుల సన్మానము నే మాత్రము బడయ
లదు.

హిందవ రాయబారి

కాబూలునందు హైందవ రాయబారిని నియ
మింపవలయునని, గౌ. సెత్నాగారు రా బో వు
నేటుకొన్నిసంఖ్యలో తీర్మానమును ప్రతిపాదించె
దరు. ఇందుకు కారణము లేకబోలేదు. కాబూ
లులో బ్రిటిషు ప్రతినిధి ఖర్చును హిందూదేశము
భరించుచున్నది. హిందూదేశముపై నిట్టిబరువును
మోపుట విచిత్రము. హిందూదేశమునకు ఆఫ్ఘని
స్తానము చేరువగ నున్నదనుట యొక కారణము
జాలదు. ఆఫ్ఘనిస్తానము స్వతంత్ర దేశము.
అక్కడ రాయబారిని నియమించు బాధ్యత ఇం
గ్లండుపై గలదు. పరాధీనమగు భారతదేశమునకు
తన రాయబారిని నియమించుకొను శక్తిలేదు.
అందుచే ఇంగ్లండు మాత్రము తన స్వంతరాయ
బారిని నియమించి, ఖర్చునుమాత్రము హిందూ
దేశముపై మోపుట అక్రమము. వ్యయమును
హిందూదేశము భరించుచున్నపుడు, రాయబారి
హిందవ పుడు గ ను ర డు ట న్యాయము.
ఇందువలన ప్రయోజన ముండునా లేదా యను
భది వేరు ప్రశ్న. సెత్నాగారి తీర్మానమును
సభ్యత్వము వారంగీకరించెదరని
కొచదు. ఏలనన, విన్టరుటనుగారి విషయమై
ము యభిప్రాయము నిదివరకే సూచించిరి.
ట్రమ్మప్రకారము, రాయబారి బ్రిటిషువారుగ
ండవలయునట. సెత్నాగారి తీర్మానము సంగీ
రించుచో, చట్టమును మార్చవలసి యుండును.
అందుకు ప్రభుత్వమువారు పాల్పడరని ముందే
జెప్పవచ్చును.

ఆనెరరీ మేజిస్ట్రేట్లు

ఆనెరరీ మేజిస్ట్రేట్లు సయామము, అను
శూలపలమును గలిగించుటలేదు. వీరిని ప్రభుత్వము

వారు నియమించుచున్నారు. అధికారుల కిచ్చ
మయినవారిని నియమించుటచే, న్యాయనిర్వహ
ణముపట్ల వీరు తగిన స్వాతంత్ర్యము జూపలే
కున్నారు. డాక్టరు మూంజీగారు మధ్యరాష్ట్ర
శాసనసభలో చెలిపినటుల, అక్రమము లనేక
ములు జరుగుచున్నవి. వీరిని నియమించుటకు
పూర్వము, ప్రజాప్రతినిధులుగల సలహాసంఘము
వారితో యోచింపవలయు నను తీర్మానమును
డాక్టరు మూంజీగారు ప్రతిపాదించగ, ప్రభుత్వ
సభ్యుడెదిరించెను. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము
వారి అధికారము లిందువలన తగ్గుననియు,
శాసనసభవారు అసనసరముగ జోక్యము కలుగ
జేసికొనుట తటస్థించుననియు మున్నగు
కారణములను వీరు ఏ కరువుబెట్టిరి. ఇవి విశ్వాస
పాత్రములు గానేరవు. తుదకు మూంజీగారి తీర్మాన
మంగీకరింపబడెను. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము
సంగీకరించుచో, వారికే ఎక్కుడు లాభముండును.
కాని దాని సంగీకరింపమని, ప్రభుత్వసభ్యులగు
జ్యోషీగారు ఖండితముగ చెలుపుటచే, ఆశ్చర్య
కాశము లేదు.

శాసనసభాధ్యక్షులు

తాంబీగారు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షు
లుగ నెన్నికొన బడుటచే, వారిస్థానమునందు
మరియొక సభ్యునెన్నికొనవలయునని రాఘవేంద్ర
రావుగారు తెలిపిరి. ఇందుకు బదులు జెప్పచు,
అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వనియమితుడు గానందుచే అధి
కారసభ్యుడు గాడనియు, అతనిస్థానము ఖాళీ గాలేద
నియు, అందుచే క్రొత్త ఎన్నికల కవసరములేదనియు,
ప్రభుత్వ ప్రతినిధి బలికెను. రాఘవేంద్రరావుగారి
ప్రశ్న చాల ముఖ్యమయినది. అధ్యక్షుడు అధికారి
యా అసాధికారియా యను ప్రశ్నతో బనిలేదు.
అధ్యక్షులుగ నియమితులయినవారు, శాసనసభ
లో జరిగెడి చర్చలలో పాల్గొన వీలులేదు. సభ
తిన్నగ జరుగునటుల జూచుటయే, అతని ముఖ్య
విధియగుచున్నది. మంత్రులుగ నియమింపబడిన
వారు, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖ వరిపాలనము నయినను
నిర్వహింతురు. శాసనసభాధ్యక్షులకు వేరువని
లేదు. తమను ఎన్నికొనిన వోటరుల తరపున వని
జేయుట కతని కేమాత్రమవకాశములేదు. అట్టి
తరి వోటరులకు ప్రాతినిధ్యము లేక వారు అవస
రపడవలయునా? టుటరుల తరపున ప్రాతినిధ్యమును
నిర్వహించువారు రుండవలదా? ఈ ప్రశ్నను ఇతర
రాష్ట్రములవారు గూడ యోచించి కర్తవ్యమును
నిరూపించుట యవసరము.

సమావేశము

నేటిదినము, మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు
గారికిని, స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధులగు డాక్టరు
మూంజీ రాఘవేంద్రరావుగార్లకును, మంత్రుల
నియామకముగూర్చి యోచించుటకు సమావేశము
జరిగియుండును. రాఘవేంద్రరావుగారు, మంత్రిపద
వుల సంగీకరించుట కుద్యుక్తులైయున్న వారిలో
నొకరు. డాక్టరు మూంజీగారు గూడ అట్లువైపు
మొగ్గుచున్నారు. కాని, ఉభయులును స్వరాజ్య
పక్షమువారి తీర్మానములకు బద్ధులై యుండుటచే,
మంత్రిపదవుల సంగీకరింప జాలరు. సంస్కరణము
లను చేపట్టజాలరు. బెంగాలుతో సంబంధము

పెట్టుకొనవలదని, గవర్నరు వారిని మందలించి
యుండురు. నయమునను భయమునను హితమొసగి
యుండురు. కాని దేశక్షేమము నాలోచించి స్వరా
జ్యపక్షనాయకులు తమ నిశ్చయమును వదులుకొన
రని సమ్యవచ్చును. ప్రస్తుతస్థితికి స్వరాజ్యపక్షము
వారిని బాధ్యులజేయుటకువీలులేదు. బర్మెన్ పాడ్డు
ప్రభువుగారే యిందుకు బాధ్యులు. భారతీయుల
స్వరచాలనాభిలాషను సఫలపరచినగాని, ప్రజల
లో బెరిగిన యశాంతి తగ్గజాలదు.

దాదాభాయి నారోజి శతమానోత్సవము

ఖద్దరుప్రచారమే ముఖ్యము

గాంధీమహాత్ముడు యంగ్లండులో నిట్లు వ్రా
చున్నాడు:—

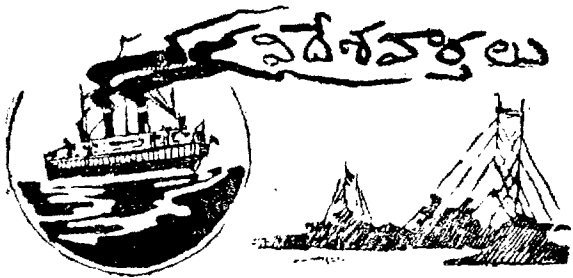
వచ్చే సెప్టెంబరు 4 న నేటిని దాదాభాయి నారోజి శత
మానోత్సవము జరుపబడునని జ్ఞాపకము లేనివారికి భరూచా
గారు జ్ఞాపకముజేసిరి. ఆయన జీవించియున్నపుడు మన మాయ
సను భారతవృద్ధితామహుడంటివి. భారతజాతీయత కాయన
యే జనకుడు. కాంగ్రెసు భావయందు 'స్వరాజ్య'మను పద
మును మొదలు ప్రవేశబెట్టిన దాయనయే. ఆవిషయమన లోక,
మాన్య డెంత యుత్సాహముతోనుండెనో ఆయనయు సంత
యుత్సాహముతో నుండెను. ఆయన దీర్ఘకాలము నిశ్చలముగ
స్వాతంత్ర్యసాధనముగ దేశసేవజేసెను. ప్రజల దారిద్ర్యమెట్టిదియో
ఆయన మనకు చెలియజేసెను. ఆవిషయమై ఆయన వ్రాసిన
వ్యాసములు భారతదేశభక్తుల కింకను పకనీయవాచకములుగ
నున్నవి. ఆయన జేసిన లెక్కలు నేటికిని తిరుగులేకున్నవి.
విశుద్ధచారిత్రుడని పేర్కొనెను. భారతమాతభక్తులలో నెల్ల
ధీరుడగు దాదాభాయి నారోజి శత మానోత్సవమును జరుపుటె
ట్లు? కాంగ్రెసు పతాకము గట్టినచోట నెల్ల సభలు జేయవల
యును. ఈసభలు కార్యసాధకములుగ నుండి మన ఆదర్శమును
ముందుకు దీసికొనిపోవుటకు తగిన ప్రయత్నముగ నుండవలయును.
దాదాభాయి భారత విద్యావంతుల పక్షము నవలంబించినవాడై
నను యెప్పుడును ప్రజలకోసమే పనిజేసి వారిమాలయే ఆలో
చించుచుండెను. ప్రజామధ్యమన ఆయన ఆత్మ విస్మరించియు
న్నది. ఆయన కలవరించిన స్వరాజ్యమునందు ప్రజలు ఆర్థికము
గ నుఖులుగనుండవలెనని కోరెను. ధనవంతులను సామాన్యు
లును సన్నిహితులుగనుండుటకు రాటమును ఖద్దరుదప్ప యెక్కువ
మంచినాధన మేమిగలదా? ఈ సభలలో దేశబంధు రాటమున
కును, ఖద్దరు స్మారకనిధికిని డబ్బును వసూలుజేయవలెనని నేను
నూచించెదను. ఈసభలలో నూలువడుకుటనుగూర్చియు ఖద్దరు
ఉపయోగమునుగూర్చియు తీర్మానములగావించవచ్చును. ఖద్దరు
యెక్కువ నిలువయున్నచోట్ల వలంటీరులు ఆరోజున ఖద్దరును
బజారులవెంట దిరిగి విక్రయింపవచ్చును. వ్యవధియున్నవారిప్పటి
నుండియు ప్రతిరోజును మంచినూలును వడికి ఆరోజు జరుగు
సభలందు దేశమున కర్పణజేయవచ్చును.

నేను జేయునూచన లివి. ఇవి అందరకును రుచింపక
పోవచ్చును. నా సలహా యిష్టములేనివారు వారికి ముఖ్యమని
తోచినవద్దతిశే యనుసరింపనిండు. కాని అన్నిపక్షముల
వారును ఉచితకీరిని జరిపెదరని నేను నమ్మెదను.

సరోజినీ దేవిగారు

పురపాలక సంఘమువారి సన్మానము

హైదరాబాదు (సింధు) ఆగస్టు 5:—హైదరాబాదు.
నందు సరోజినీనాయుడుగారు మంగళ ఋషవారములందు
చాల కార్యక్రమమును నిర్వహించిరి. జహీరంగసభల సుపర్య
సింతులు, స్థానిక విద్యాలయములను, సాంఘికసంస్థలను సందర్శిం
చుట మొదలగు కార్యములను నిర్వహించిరి. స్థానిక పురపాలక
సంఘ ముమెకోకసన్యాసపత్రమును జదివించిరి. నేటిరాత్రి
యామె రోప్రీకి బయలుదేలును. సింధు రాష్ట్రమున నామె
సుకూర్, షికార్పూరు, బాకోబాబాదులను గూడ దర్శిం
చును. (అ.ప్రె.)

మరాఠీ పరిస్థితులు

రిఫ్ ఫులరాయ బాబులు టూటను కంపుట

లండన్, ఆగస్టు 2:— తండ్రినుండి తైమ్స్ పత్రికా విలేజ్ రిట్లు తెలుపుచున్నాడు:— అయిన బోయిస్సానుండి తప్పించుకొని వచ్చినవారును, కన్వించలేదన్నవారును తేమముగ జేరిరి. మందుకొట్టు అంటుకొనువరకు పోరాడిరి. 140 మూడులు చనిపోయి రెండు వైమానికులు జైప్టుచున్నారు.

అబ్దుల్ కరీంగారి రాయబారులు టూటను కేగిరి. స్పెయిన్ ప్రభుత్వమువారు మర్యాదగ ఆవరించిరి. రిఫులు స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారని అట్టటుకరీంగారి తరపున రిఫుల రాయబారులు దెలియజేసిరి. రిఫులబాతులకు స్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకు కృతనిశ్చయమైన యున్నానని తమ బాతులకు అబ్దులుకరీంగారు దెలియజేసిరి.

అమెరికను నౌకలు

1700000 డోలరులకు 200 నౌకలను వేలములో పోర్టు గారి కిచ్చినేరి. వీటిని ఇతడు గోకి శుభ్రముజేయును.

వైమానిక పయనము

గంటకు 100 మైళ్లు

రోము, ఆగస్టు 5:— ఎస్పేరియా యను వైమానిక నౌక రాను పోను, 24 గంటలలో 2400 మైళ్లు పయనము జేసెను.

మోటారు ట్రైనుల ఫరీదు

లండన్, ఆగస్టు 5:— మోటారు ట్రైన్లు ఖరీదు హాటికి 15 చొప్పున పోయెను. లోపలి గొట్టుమల ఖరీదు హాటికి 20 చొప్పున పోయెను.

మరణవార్త

పి. జి. మెస్సెంటు

లండన్, ఆగస్టు 5:— బొంబాయి పోర్టుట్రస్టు ఇంజనీరు మెస్సెంటుగారు చనిపోయిరి.

మరికొన్ని బాల్కను కష్టములు

బల్గేరియాకు అంత్యసంధేశము సంపుట

ఏథెస్సు, ఆగస్టు 2:— గ్రీకు బల్గేరియా దేశములకు చాల విషాదము తలపెట్టించుచున్నది. గ్రీకు భూస్వామిని జంపినందులకు తృప్తిని కలుగజేయుటకు బల్గేరియా సరిహద్దులో గ్రీకు పటాలములను కేంద్రీకరణము జేయుట ప్రారంభించిరి. బల్గేరియాలో నున్న గ్రీకులు వారి ఆస్తికి భయముండవని అభయము నీయగోరుచున్నారు.

కొంచెమే గడువిచ్చి బల్గేరియాకు అంత్యసంధేశము గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు బంపనున్నారు. నికొలెయిదిను హత్యకు తరవాడులైన వారిని ఆరెస్టుజేసి శిక్షించవలెననుచున్నారు. లేనినో గ్రీకుసేనలు బల్గేరియాలో చొరబడి మూడుమైళ్ళ ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనెదరు. తరువాత బల్గేరియావారు జాతీయమితిని బోక్యము గలుగజేసికొనవలెనని గోరెదరు.

ఆంగ్లో- ఐరిషు సంబంధములు

ఆదిక పరిస్థితులు

లండన్, ఆగస్టు 5:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఐరిషు ప్రజలసామ్యు, సాత్తుపోయినందులకు పరిహారముగ 1924-1925 లో 498586 పౌనులను నష్టపడినవ్యక్తులకు 90846 పౌనులను ఇచ్చిరి. ఇంకను ఆ స్త్రీక్రింద 27418 పౌనులు ఇవ్వవలసియున్నదని అంచనాజేసిరి.

బొగ్గు పరిశ్రమ

ప్రభుత్వసహాయము-అదనపుపన్ను

ప్రధానామాత్యుని చర్యను ఖండించుట

లండన్, ఆగస్టు 4:— వీరు (సారాయి) మీద పెన్నీ చొ॥ న పన్నును విధించిన 20,000000 పౌనులు వచ్చుననియు ఆమెత్తమును బొగ్గు పరిశ్రమకు చచ్చిలుగారు సహాయముగ ఇచ్చెదరని అనుకొను చున్నారు.

ప్రధానామాత్యుని చర్యను ఖండించుట

ప్రభుత్వ పత్రికలు ఆచూకటులు తీవ్రముగ బాల్కన్యను గారు సోవియటులకు లొంగిపోయినని ఆక్షేపించుచున్నార్యు వీరిట్లు ఆక్షేపించుట ఇదే ప్రథమము. ప్రభుత్వమువారి ఏరా. టులను పార్లమెంటులో చర్చించునపు ఈభావములు తప్పక వెలువడును.

ప్రధానామాత్యుని కొనియాడుట

కన్సర్వేటివు పత్రికలు బాల్కన్యనుగారికి ప్రతికూలముగ వ్రాయుటచే బెకాట్టిల్లుగారు బాల్కన్యనుగారిని వెనుకజేరికొని వచ్చుచు పత్రికలను ఖండించుచున్నారు. బాల్కన్యనుగాయి మంచి వ్యవహారతపలేనే రాయబారులను జరిపి రనిరి.

జర్మను పరిశ్రమకు ఆశాభంగము

లండన్, ఆగస్టు 2:— బ్రిటిషు బొగ్గు విషాదపరిస్థితులు తప్పిపోవుటచే జర్మనీ గవలసంఘమువారు ఆశాభంగం లైరి. తమబొగ్గును బ్రిటిషు అధినివేశములకు రవాణాజేయ నుద్దేశించిరి. ప్రభుత్వమువారిని ఈ విషయమై అప్పీయవలెననిపూడ్డ గోరిరి. కాని వ్యర్థప్రయత్నం లైరి గాని బ్యాంకులు ఇదేమొత్తము నిచ్చెదమనిరి. జర్మను గవలసనివాండ్రు తమభోరణిని మార్చిరి. ఇంతకు పూర్వము బ్రిటిషు గవల సనివాండ్రతో సహకారము సల్పుటకు నిరాకరించిరి. ఇప్పుడు సమ్మె అంతరించుటచే తామెంతయు తోడ్పడితిమనుచున్నారు. మరల-తగాదానచ్చిన గవల సనివాండ్రు యజమానులు తమలాభమునకై ప్రయత్నించెదరు.

అమెరికను నౌకాదళము

మెల్బోరనునుండి వెడలుట

మెల్బోరన్, ఆగస్టు 4:— నేటియుదయమున అమెరికను నౌకాదళము వెడల మొదలుపెట్టెను. తక్కిననౌకలు గురువారముపోవును.

రాచపుండుకు మందుకనిపెట్టినది

జర్మనువైద్యుడా, బ్రిటిషువైద్యుడా?

ఇద్దరును తగవులాడుట

బెర్లిను, ఆగస్టు 2:— డాక్టరు వై, డాక్టరు బర్నార్డుగారు కనిపెట్టుటకుముందే తానే రాచపుండుకు మందును పరిశోధించి కనుగొంటిననియు తనపరిశోధనకు తగినగౌరవము నీయక నే అంగీకరించకనే తామేగనిపెట్టితిమని బ్రిటిషువారు మరియు చున్నారని జర్మను డాక్టరు కెస్సరుగారనిరి. దీనిమీద జర్మను బ్రిటిషు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులకు తగవుపడినది.

నిజముగ ఎవరుకనిపెట్టినది నిర్ణయించుట చాల ముఖ్యమని జర్మను ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులనుచున్నారు. ఈవిషయమును అంతర్జాతీయ వైద్యపరిశోధకమండలి కెరుకజేయవలెనని జర్మను ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులనుచున్నారు. డాక్టరు వై బర్నార్డుగార్ల ప్రతిష్టకు భంగము రాకుండజేయుటకై కెస్సరుగారు 5000 పౌనులసహాయమును మానుకొనిరట.

సామ్రాజ్య కార్మిక సమావేశము

జోమినియనులలో చిక్కులు

పెట్టుబడి దారులమాట చెల్లుకాలమువరకు జోమినియనులందు కార్మికచిక్కులు యథాప్రకార ముండునని జోషీగారు చెయజేసిరి.

వచ్చేసంవత్సరం 1927 లో జరుగును.

పోలండునుండి వచ్చిన జర్మనుల దుర్గతి

చాలమంది చనిపోవుట

బెర్లిన్, ఆగస్టు 2:— పోలండునుండి వచ్చిన జర్మనులు వేసవేలు అగచాట్లు ఒడుచున్నారు. వారిగతి కష్టముగనున్నది. ఇది వరకపుడే చాలమంది రక్తవిరేచనములతో చనిపోయిరి. ఇందులో పిల్లలు చాలమంది ఘోరముగ బాధపడిరి. వీరికి తగిన ఏర్పాటులను జర్మనులు చేయలేకున్నారు. 1000, 15000 మంది మరల పోలండునుండి వత్తురనుచున్నారు. పరిస్థితులు చాల కష్టముగ నున్నవి. తక్షణము శ్రద్ధవహించినగాని అంటు రోగములు బయలుదేరుననుచున్నారు. చావులు మరింత విస్తారముగ నుండు ననుచున్నారు.

శీతవాతములో గుడిచెలలో ఆరుబయట వీరు పరుండుచున్నారు.

ఆహారము, వైద్యసహాయము చాల తక్కువగ నష్టము అగుచున్నది. వేలకొది కటికశీలమీద పరుండుచున్నారు. ప్రాత వైమానికశాలయందు గడ్డిమీద పరుండుచున్నారు. అగ్ని ప్రమాదము గలుగుచో ముప్పు ఘటించును.

పిల్లలకు ప్రత్యేకముగ ఒక వసతిగృహము సేర్పాటు జేయవలెనని జర్మనులు నూచించిరి. కాని తల్లులు పిల్లలను విడిచియుండ జాలమనుచున్నారు. తమచేతభక్తిచే పోలండు ప్రజలతో కలియుటకు నిరాకరించి తమనియు తమరిపుడు బడుచున్న బామలకు ఇదియే కారణమని జర్మనీ ప్రభుత్వమును నిందించుచున్నారు. ఒకమూల పిల్లలు గోలున ఏడ్చుచున్నారు. పురుషులు తిట్టుచున్నారు. స్త్రీలురోదనజేయుచున్నారు. దీనివలన చాలభయముగ నున్నది. శిక్షించుచున్నారు.

బార్సిలోనా కుట్ర దారులు

ముద్దయిలు విచారణకొరకు ఎదురుచూచుట

బార్సిలోనా, ఆగస్టు 4:— మొన్న బార్సిలోనాకు రాజుగారు వెళ్లినపుడు రైలును తలపెట్టుటకు ప్రయత్నించినది 7 నురిని విచారించుచున్నారు. ఈ కుట్రకు కారణములు శ్రేంచి అతివారులే యనుచున్నారు.

స్వాంగుహే అల్లరులు

విచారణసంఘము

లండన్, ఆగస్టు 4:— స్వాంగుహే అల్లరులను విచారించుటకు జోక్యమున్న ముఖ్యప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనిరట.

విద్యార్థులలో చీకటి

లండన్, ఆగస్టు 2:— తైమ్స్ పత్రికా విలేజ్ రిట్లు రైగానుండి దెలుపుచున్నాడు. విద్యార్థుల యువ్యమును క్రంసంచున్నదని బోర్డింగు వీజంట్లు పికింగునుండి తంజినంపిరి. అతివాదులు వికృతము గలుగజేయుట కెంత ప్రయత్నించినను ప్రయోజనములేకుండెను. బోర్డింగువీజం ఇష్టములేవిద్యార్థులు ప్రత్యేకముగ ప్రచారముసల్పుచున్నారు. చీనారైతులను ఇందులో దిగునటుల ఏమిజేసినవాగుండునని కుమింటింగురాయబారులు ఆలోచించిరి.

బ్రిటిషు చెఱసాలలు

పరిస్థితులు బాగుపడుట

బందీలసంఖ్య తగ్గుట

లండన్, ఆగస్టు 4:— అంతర్జాతీయ చెఱసాల మహాసభ ఇంగ్లీషియలు ఇన్స్టిట్యూటులో ప్రారంభమాయెను. జోయిన్ సన్ హిక్కుగారు స్వాగతముసగిరి. ప్రభుత్వము తరపున బందీలకు మామూలు పౌరసత్వములను గలుగజేయుచున్నారమని హిక్కుగారు వ్యక్తీకరించిరి. ప్రజాసంఖ్య హెచ్చినను బందీల సంఖ్య తగ్గుచున్నదనిరి. 50 సంవత్సరముల క్రిందట ద్వీపాంతర్గ వాసులు 10000 మంది యుండిరి. ఇప్పుడు 1600 మాత్రమే యున్నారని వ్యవస్థాంతరమును జూపిరి. చెఱసాల గ్రంథాలయములు చాల యభివృద్ధి గాంచిన వనిరి. స్వేచ్ఛగ విద్యను సేర్పుచున్నారు. ప్రత్యేకముగ బందీలను ఒకమూలంతుల నుని రనిరి. పరిస్థితులు ఆకారముగ నున్నవనిరి.

నేత పరిశ్రమ

ముడిపెట్టుపులి అవు

ఎక్కువ ఉత్పత్తిగావలెననుట

లండన్, ఆగస్టు 4:—ముడిపెట్టుపులు కాశ్యతముగ తగ్గి పోవుటచే లంకాపైరు ప్రతిపరిశ్రమకును మరితర పరిశ్రమలకును చాల ముష్కమున్నదని లంకాపైరు యూనియన్లు సభ్యులు తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై తక్షణము చుట్టుకుగ పనిచేయవలె ననుచున్నారు. సామ్రాజ్యములో ప్రతిపంటను విస్తారముగ జేయవలెననిరి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో రవాణాచేయుట కెక్కువ సౌకర్యము లుండవలెననిరి.

డొమినియన్ సాధనసంపద

సామ్రాజ్య ఆర్థికసంఘమువారు డొమినియన్ ఆర్థిక సంపదనుగూర్చి సంగతులను దెలిసికొనిరినియు మొన్ననే లండన్ నీచేదికములు తయారై నవనియు కర్నలు అమెరికా రనిరి.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

లండన్, ఆగస్టు 5:—బ్రియండుగారు వచ్చేవారము లండనుకు పోయెదరు. బ్రియండుగారు సెక్యూరిటీ ప్యాక్టును గూర్చియే గాక ఋణవిషయమైనూడ సర్పించెద రనుకొనుచున్నారు.

మరాఠో పరిస్థితులు

ప్ర్యాంకోస్పెయిన్ సంధి పరతులు

లండన్, ఆగస్టు 5:—ప్ర్యాంకోస్పెయిన్ సంధి పరతు లిట్లు చెల్లుచున్నవట. మరాఠో సుల్తాను మరాఠీకారమును అబ్దుల్ కరీం గారితో రంగీకరించవలెను. రిఫుల్ పరిపాలన స్వాతంత్ర్యమును ప్రేంచి స్పెయిన్ ప్రభుత్వమువారు గుర్తించెదరు. రిఫుల్ జేతములో ఈ ప్రభుత్వములవారు పోలిసుదళము నేర్పాటు జేసెదరు. క్యూటా, మేన్యూ ప్రదేశములు స్పెయిన్ జేతును. క్రొత్త సరిహద్దులను జాతినమితివారు పరిశీలించెదరు. 15 తేదీ నాటికి అబ్దుల్ కరీం గారు ప్రభుత్వము నీయకన్న స్పెయిన్ సేనలు పోరాటమును ప్రారంభించును. తీరమున ముందు ప్రవేశించెదరు. ఈలోపుగ అబ్దుల్ కరీం గారిని పూర్తిగ నాశన మొనర్చుటకు ప్రయత్నము ప్రాంసు పాటుబడునట.

హంకాంగు వార్తలు

ఆగస్టు 5:—క్యాంటన్ కార్మికులు సమాజేతమై సామ్రాజ్యకాంక్షగలవారిలో నెగుటకు బహిష్కరణముకంటె సమైక్య గట్టుటయే శ్రేష్టమని తీర్మానించిరి. సమైక్యగట్టిన ఓడలు నిలిచి పోవును. వర్తకము ఆగిపోవును. హంకాంగు ప్రాంతము మనచేతిలోనున్నది. మనకు తప్పక విజయము గల్గును. క్యాంటన్ ప్రభుత్వమువారు రుపయోగించుబోలిషివికు పద్ధతులను చీనా వర్తకులు ఆక్షేపించిరి. సోవియటు పాలనమును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రారంభముగ ఆహారపదార్థములను సప్లయచేయకుండ వర్తకమును నాశనముచేయదలంచి రనిరి.

ఇంగ్లీషు ఛానలులో ఈదుట

ఫ్రెంచి స్త్రీ మానుకొనుట

నీటి శీతోష్ణస్థితి సరిపడకుండున ఇంగ్లీషు ఛానలులో ఈడు దలచిన ఫ్రెంచి స్త్రీ తన ప్రయత్నమును మానుకొనెను.

గ్రీకు భూస్వామి హత్య

సోవియాలో ఆశ్చర్యము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

సోవియా, ఆగస్టు 6:—గ్రీకుభూస్వామి హత్యనుగూర్చి గ్రకుప్రతికలలో బయలుదేరిన కల్లోలమునుజూచి సోవియాలో ఆశ్చర్యము జెందుచున్నారు. బల్గేరియాలో గ్రీకులు భయము లేకుండ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ననుభవించు చున్నారనియు స్థానికపత్రికలు చెలుపుచున్నవి. త్వరలోనే బల్గేరియా గ్రీకు తగవు సర్దుబాటు ననుచున్నారు.

భారతదేశ చెటసాలయందు కష్టములు

ఆలివియగుగారు ప్రశ్నించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఆగస్టు 6:—భారతదేశ చెటసాలయందున్న కష్టములను గూర్చి ప్రస్తావించుచు పోయిన వేసవికాలములో తెలుపులైన పిదప రాజప్రతినిధిలో దెలియజేసెదనని లాలాలజ పతి రాయగారిలో జెప్పిననియు కాని అట్లు చేయలేకపోతి నని ప్రభుత్వసభలో ఆలివియగుగారనిరి. చెటసాల పరిపాలన మునుగూర్చి మరిత విచారించవలెనని బర్నెట్ హెడ్ ప్రభువు రాజప్రతినిధిలో జెప్పెదరుగాక యనిరి. లాలాలజ పతిరాయగారి సవాలు నెదుర్కొని విచారించవలె ననిరి. అనిధికార ప్రేక్షకులు చెటసాలకు పోయి బండిలను పరీక్షించు నపుడు ఇద్దరువార్డులు ఆ ప్రేక్షకుల చెంటు బోవలెనను నిబంధనను మార్చవలెనని నూచించిరి. ముల్తాను మానవత్వపుదావా వివరములను చెలుపుచు వాదియగు చెటసాలాధికారి జమ్నూదాను గారు (జెయిలరు) పంజాబు ప్రభుత్వము వారిని అపీలు జేయ వలెనని గోరి రనియు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి రనియు ఖర్చులను భరించెద మని రనియు బర్నెట్ హెడ్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. అందుచే అపీలు విచారణలోనుండ ఏమియు ఆవిషయమై చర్చించ జాలననిరి. కోర్టువారి విచారణ ఆందోళనమును గలుగజేయుచున్న దనిరి. అపీలు చేయుటవలన ఈ తీర్పును సవరించికో లేదో యనిరి. ఈవిషయమును స్థానికప్రభుత్వము వారును, ఇండియా ప్రభుత్వము ఇండియా మంత్రి సభవారును శ్రద్ధతో జాగ్రత్తగ ఆలోచించవలె ననిరి. అనిధికార ప్రేక్షకులు వార్డులు లేకుండ బండిలను పరీక్షించుట తేమకరముగాదు గాని ఈవిషయమై విచారించెదనని వాగ్దత్త మొనర్చిరి.

అబ్దుల్ కరీం గారు

ఇంతవరకు ఫ్రెంచి స్పెయిన్

రాయబారులను గలిసికొనలేదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్ర్యాంకోస్, ఆగస్టు 6:—ఇంతవరకు అబ్దుల్ కరీం గారు ఫ్రెంచి స్పెయిన్ ప్రతినిధులను గలిసికొనక తప్పించుకొనుచున్నారట. సందేహములను అతనికి దెలియజేయుటకు ఈ ప్రతి నిధులు బంపబడిరి.

వేల్పుయువరాజు

దక్షిణ ఆఫ్రికా కేగుట

ప్రిటోరియా, ఆగస్టు 4:—దక్షిణ ఆఫ్రికాలో తనకు జూపిన అత్యుత్తర ఆవరణకు కృతజ్ఞతను జూపుచు దక్షిణ ఆఫ్రికా గవర్నరు జనరలుకు వాయువార్త ద్వారా కబురపెరి. ఎన్నటికి ఆదేశమును మరచిపోజాల ననిరి. ముఖ్యముగ తనకు ఆనందమును గల్గించినపిల్లలకు శుభ మొదవుగాక యనిరి.

బొంబాయి బర్తా ప్రేడింగు

కార్పొరేషను

రంపపుమిల్లు సమ్మె అంత్యమయ్యెను

రంగూను, ఆగస్టు 5:—బొంబాయి బర్తా ప్రేడింగు కార్పొరేషనుయొక్క రంపపుమిల్లునందు బయలుదేరినసమ్మెఅంత్య మొందినది. సమ్మెవారులు వెయ్యిమంది రిరిగి పనిలోజేరిరి. పనివారల యిబ్బందులనుగూరించి సామరస్యముతో యంత్రాల యాధికారులు యోచించెద మని ఆధ్యమిచ్చిరి. (ఆ.తె.)

ఎ. రంగసామయ్యంగారు

(ఎం. ఎల్. ఎ.)

భారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి

భారత స్వరాజ్యపక్షమునకును భారతశాసనభారత్వ స్వరాజ్యపక్షమునకును గూడ కార్యదర్శిగానున్న ఎ. రంగసామయ్యంగారు పబ్లిక ఆక్సాంట్యు కమిటీవారి సమావేశము నిమిత్తము నిన్న 5 వ తేదీని సిమ్లాచేరిరి. (ఆ. తె. స్పెషలు)

హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి

(యంగిండియా)

ఒక మహమ్మదీయ సుప్రసిద్ధుడు నాకును ఆయనకును మి త్రుడైన యొకరిద్వారా రెండు ప్రశ్నలను బంపగా జూలై 16 వ తేదీ యంగిండియాలో వానినిగూర్చి చర్చించితిని. కాని నేను రెండవ ప్రశ్నవిషయమున పొరబడితిని ఆ మిత్రుడు జెప్పుచున్నాడు. "ఆయన ఆ ప్రశ్ననడిగినయెడల ఒక్క నిమిషమైన ను ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు మిమ్ములను వనర్థియొండెడివాడనుగాను. మహమ్మదీయ డెన్డైనను మిమ్ములనట్టి ప్రశ్నయడుగుట కేవలము ఖరత్యమగును. కాని ఆరెండవ ప్రశ్న నేనావిధమున నడిగియుండలేదు. ఆయన యీవిధముగ నడిగెను. రెండుజాతులకును మైత్రి ప్రేమ కుదురవలెనని మహాత్ముడు చెప్పుచుండును. కాని యిప్పు డీమాత్రముతో లాభము లేదు. ఈమైత్రి జేహూరుటకు ఆయన యేదోఒక విధానమును బెంగాలులో నీ. ఆర్. దా ను గా రి యొ డం బ డి క మా ది రి దా ని ని ని స్పష్ట ము గ త యా రు జేయ వలయును.

ఈప్రశ్నను పొరబడినందులకు విచారముచున్నది. నేనర్థముజేసికొన్నట్లు ఆప్రశ్నను జూచునప్పటికి ధయముజేసెను. అందు కనియే మరల నామిత్రుని చేత ప్రశ్నను జెప్పించిరిని. అయినప్పటికిని డిల్లీ సభయందు జరిగిన కార్యవిధానంతరము నేను జెప్పిన మార్గము ననుసరించుటనుగూర్చి యీమిత్రుడు విచారించినయెడల యీప్రశ్న నీవిధముగ నడిగియుండ నవసరములేనిదే. ఇప్పటికిని ఆదేశమార్గము అను సరణియమని నేను చెల్లుచున్నాను. మనము పారిశుధ్యమును గాంచినపుడు దానినే యనుసరింపవలసియుండును. దానిని క్లుప్తముగజెల్పెదను: తమతమ బాధ్యతలనిరిగినవారందరును వోటు నిచ్చు అధికారము గల్గియుండి వోటర్ల పట్టికలోనుండి నియోజక వర్గమేర్పడవలయును. ఈ వోటర్ల పట్టికయందు అన్నిజాతులును సంఖ్యలను దామాషాను బట్టి సరిగానుండవలయును. జాతి ప్రాతినిధ్యమును లాతో సంబంధములేకుండ పరిష్కరింపవలయును. మహమ్మదీయుల కేమాత్రము దామాషా నీయవలెనను విషయము ననాకెప్పుడును కష్టము గలుగలేదు. నాకు యిష్టము లేనిది రాకుండజేయవలెననియున్నది కాసనస మేప్రకారము భేదము జేయుటయే ప్రభుత్వమువారు దామాషాలనుబట్టి స్థిరపరచి దానిని పని జేయునట్లు చేయుట మాత్రము నాకీష్టములేదు. మనలో మనమెంత విభేదములతో నున్నను మనలో సరియైన జాతీయవిజ్ఞాన మున్నయెడల ప్రభుత్వము నొక్కమాటమీద ఆడుగ గలము. ప్రభుత్వము నకు ము సల్మాను, హిందూ, క్రైస్తవుడు, సిక్కు, ఫార్సీ, బ్రాహ్మణుడు, అబ్రాహ్మణుడు అను భేదముండరాదు. వారికి మనమందరమును జాతీయ వాదులుగనే యుండవలయును. ఈపరిష్కారము అంగీకరించుట కిష్టము లేకపోవచ్చును. కాని నేను ప్రేమ, మైత్రిమాట మాత్రము మాట్లాడుచున్నాను. యేమార్గమును చెలుపలేదని మాత్రమనరాదు. ఇప్పుడామార్గము సంగీకరింపవలెనని నేనాందోళనముజేయను. కారణము రెండుజాతులలోను నోరుగలవారిలో నాపకులుబడి పోయినది. (హె|| క|| గాంధీ.)

అమూల్యమైన చికిత్సలు

మెస్తరిజము

హిస్టీరియా మొదలగు సమస్తస్థయిన మానసిక వ్యాధులును అనేక యితరవ్యాధులును నయముచేయబడును.

స్వర్ణ రజిత భస్మము

ఇది బంగారు చెండియు కలిపి కేవలము మూలికలచే తయారుచేయబడి తత్పుతసాధన చేయబడినది. అతల్ల వ్యాధులు నరములసంబంధమైన వ్యాధులు, అతిమాత్రము, కునుము, పీర్వ ఫలనము, నపుంసకత్వము, మొదలగువ్యాధులకు దివ్యోవధము. దీనిని మా స్వర్ణ వంగముతో కలిపి నేవించినయెడల ఇంజక్షన్ లు వల్ల కూడా నయముకాని ఎంత దీర్ఘ కాలమునాటి సుఖవ్యాధులయినను నయమగును. స్వర్ణ రజితం 20 దినములనుందు రు 7-0-0 స్వర్ణ వంగము ,, 8-0-0 శ్రీచందనవిలాస్ గనేరియాకు బహు మంచిమందు. 3 దినములలో చురుకు మంట, నొప్పి నయముచేయును. 8-12-0 మా యోగ్యతాపత్రములవలన ఏయేవ్యాధులు ఏమోస్తరుగా నయముచేయబడినది తెలియును.

యం. రామారావు, గుంటూరు.

పోర్టు సెంటు జారీ గజెట్టు

(మంగళవారం, ఆగస్టు 4)

పబ్లికేషన్లు

డి. బి. టి. విజయరావువాచారీగారు రివెన్యూ సెక్రటరీయటులో నియమింపబడిరి.

స్టాంపుకాళ్లు

ఎ. నారాయణ పంతులుగారిని బందరులో ప్రెస్సిఫలు సబు జడ్జిగను పి. వి. సంపత్ అయ్యంగారిని అడివనలు సబు జడ్జిగను నియమించిరి.

బాపట్ల సబు కోర్టునందు ఎస్. నీలకంఠం పంతులుగారిని ప్రెస్సిఫలు సబు జడ్జిగను జే. వెంకట్రావు పంతులుగారిని అడివనలు సబు జడ్జిగను నియమించిరి.

రిజిస్ట్రేషన్లు

జే. వెంటట క్రిష్ణపిళ్లగారిని రిజిస్ట్రేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు వద్ద అసిస్టెంటుగ నియమించిరి.

కె. ఎ. రాఘవాచారీ గారిని మదరాసు రిజిస్ట్రేషన్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమించిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ కాళ్లు

కె. జి. ఎం. ఫిలిపు గారిని మదనపల్లి డివిజను ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగా నియమించిరి. ఎం. ఎం. జాలీగారిని గోదావరి హెడ్డు వర్క్స్ డివిజను ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగ నియమించిరి.

సానిక స్వపరిపాలన కాళ్లు

రా. బి. సి. నటేశ్వరరావుగారిని ఆరోగ్యకాళ్లసలహా సంఘ సభ్యునిగ నియమించిరి.

సి. తోటాద్రిగారిని వికాఖపట్నం జిల్లా సర్జనుగా మే మాన్యునుండి తొలగించిరి.

మేజరు అండ్రా స్పీటు జేస్సీగారిని సెలవునుండి రాగా నే వికాఖపట్నం జిల్లా సర్జనుగను, నూపర్నెంటుగను నియమించిరి.

సానిక సంఘ పరిపాలన సలహా సంఘమునందు ఖా. బి. హాజీ అబ్దుల్ హాజీక్యాసిము సాహేబుగారిని సభ్యునిగ నియమించిరి.

బి. వి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని పల్నాకిమిడి మునిసిపలు సభ్యునిగ నియమించిరి.

కె. బి. కె. ఆర్. రావుగారిని మదరాసు ప్రభుత్వము వారి చార్జిలో నుంచిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను కమిషనరుగారిని నగరనిర్మాణ సంఘమునకు బ్రటీగా నియమించిరి.

డి. వెంకటరావుగారు కాకినాడ తాలూకా బోర్డు ఆధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఎస్. నూర్జుహానరావుగారు కందుకూరు తాలూకా బోర్డునుండి నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

యమ్మాడ హనుమంతరావుగారు శ్రీకాకుళం మునిసిపలు సంఘ సభ్యునిగ నెన్నుకొనబడిరి.

రా. సా., రావుల సుబ్బారావు పంతులుగారు చీరాల పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాళ్లు

హరి శేరయ్యకాశ్రిగారిని కర్నూలు జిల్లా విద్యాసంఘాధికారిగ నియమించిరి.

పి. హెచ్. అప్పారావుగారు తూర్పుగోదావరి విద్యా సంఘ సభ్యునిగ నియమింపబడిరి.

కృష్ణ జిల్లా విద్యాసంఘము సభ్యునిగ పి. అంజయ్య నాయుడుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈడిగువారు జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. మదరాసు- రా. బి. టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు, రా. బి. డి. తణికాచలం చెట్టిగారు కర్నూలు- రతేత హనుమంత రెడ్డిగారు.

కె. పి. కోటిలింగం గారిని మదరాసు సెనేటుసభ్యునిగ నియమించిరి.

కడపజిల్లా బోర్డునుండి పి. దొరస్వామి నాయుడుగారు సెనేటుసభ్యునిగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఎ. టి. పనీరుసెల్వము గారు సెనేటుసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

సి. వి. చంద్రశేఖరం గారు సిద్ధరు మాట్లాడాగారు అఫీ లియేటెడు కాలేజీసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఎం. నటరాజ పిళ్లగారిని నెల్లూరుజిల్లా మునసబుగ నియమించిరి.

గౌ|| న్యూ|| వాలసుగారి ఫ్లానే గౌ|| న్యూ|| వాలరుగా రిని లాకాలేజీ కమిటి సభ్యునిగ నియమించిరి.

ఆసిస్టెంటు ఇంజనీరు జే. ఇ. ఫార్మిసుగారిని ప్రెసిడెన్సీ ఉత్తరపు డివిజనునందు నియమించిరి. వి. శేఖరమోనముగారిని చిత్తూరు చెరువు పనిపాద ఆసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమించిరి.

పి. జే. మాగర్లుగారిని మదరాసు పిచ్చాప్పత్రి డిప్టీ ఛా పర్మెంటుగ నియమించిరి.

డా. కె. వాసుదేవరావుగారిని మదరాసు మెడికలు కాలేజీలో నియమించిరి.

వంగరాష్ట్ర దేశబంధు స్మారకనిధి

సు మారు ఆ టు ల ట్ లు

ఈనెల 8 వ తేదీనరకు 5, 78, 700 రూపాయలు చేరి నవి.

ఇపుడు కలకత్తానగరము క్రొత్తవిద్యార్థులతో నిండియున్నది. వారందరికి నిపుడు దాసుగారి మరణమునుగూర్చిన సంభాషణలపై మరేదియును కనబడలేదు. నలుగు రెచటచేరిన నచట నీ సంభాషణయే వివరమునుండును. దేశబంధు నిధి కలుల సహాయము చేయగలమనియే వారందరు నాలోచించుచుండురు.

కళాకాల ప్రధానోపాధ్యాయు (ప్రిన్సిపలు)లే యీవి మయమున ముదంజవేయవలెనని విద్యార్థులు కోరుచున్నారు.

“రివనుకళాకాల ప్రెసిపాలు దారిదీసెను. ఒక్కొక్క విద్యార్థి ఒక్కొక్క రూపాయనియ్యవలెనని ప్రకటించెను. తక్కినప్రిన్సిపాలుగూడ నటులచేసినచో కలకత్తాలోని విద్యార్థులవలననే లక్షరూపాయలులభింపగలవని యొకవిద్యార్థినుడిసెను. విద్యార్థులందరు నిట్టిభావములతో నిండియున్నారు. ధనము నిచ్చుచున్నారు. పెన్నిధినిగోలుపోయినపేదలవలె నలనుటించుచున్నారు. సూలుచేయుచున్నారు.

అఖిలభారతనిధి

దీనినిగూర్చిన విజ్ఞప్తిలో సంతకములు చేయుటకు పండిత గోపబంధుదాసు, హెచ్. ఎస్. కాజల్గార్లుగూడ సంగీత రించిరి భారతకాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి ప్రకటించెను.

(ఫార్వర్డు)

కీ|| శే|| దేశబంధు దాసుగారు

కాబూలులో సానుభూతి

“ఈనెల మొదటి తేదీని కాబూలులో బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభకు ఆప్త సులు, పెరిషియనులు, తురుష్కలు, అరబ్బులు, భారతీయులు మున్నగు వివిధజాతులవారు వచ్చిరి. దాసుగారి మరణమునకు సంతాపమును సానుభూతిని ప్రకటించిరి. సభవారి కోరికప్రకారము సేను మీకి తంలివారైన పంపి తిని అని ఆ సభ కధ్యక్షుల వహించిన వాణిజ్యకాఖామంత్రి అబ్దులు హిదీగారు కాబూలునుండి శ్రీమతి వసంతిదేవిగారికి తంలివార నంపెను.

(ఫార్వర్డు)

వాతావరణ నిధి

1925 సం|| ఆగస్టు నెల 6 వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లా అధ్యక్షులు	ముఖ్యజిల్లా అధ్యక్షులు	ముఖ్యజిల్లా అధ్యక్షులు	ముఖ్యజిల్లా అధ్యక్షులు	ముఖ్యజిల్లా అధ్యక్షులు
గోపాలపురి	93.7	79.6	...	18.24	44.96
వికాఖపట్నం	89.1	78.6	...	10.56	87.02
కాకినాడ	49.8	78.8	...	20.80	89.09
మచిలీపట్నము	82.0	77.7	0.02	12.86	41.59
కర్నూలు	87.9	78.8	0.06	6.96	26.01
బళ్లారి	98.7	76.2	...	0.97	20.51
కడప	31.23
నెల్లూరు	98.8	77.8	0.29	4.86	87.98
మద్రాసు	95.8	77.3	0.07	6.84	50.74
కడపూరు	95.0	76.8	0.44	8.50	52.94
నేలము	94.1	74.8	...	5.94	89.80
కోయంబూత్తూరు	86.7	69.8	...	8.24	22.29
తిరుచనాపల్లి	93.7	77.0	...	7.87	88.18
నాగపట్నము	92.7	75.6	0.15	8.46	54.98
నధుర	95.2	77.1	...	8.89	88.58
పాంబన్	88.2	78.6	...	0.15	87.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరువేండ్రు	82.6	71.9	...	15.74	64.51
కొచ్చిన్	82.0	72.5	0.69	48.86	114.51
కాలికట్టు	84.0	72.5	0.57	73.20	117.16
మంగళూరు	86.0	73.8	1.75	95.86	125.68
తెంగులూరు	81.5	67.7	0.02	6.12	85.87
మెరకార	67.8	61.4	0.82	74.02	125.46
కొడైకనాట్	61.9	68.0	...	11.27	62.18

సర్కారులు:—నుచిలీపట్నములో చినుకులు బడెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. గోపాలపురంలో పగటి వేడిమి 5 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—కడపలో తంలివారల కడుగట్టెను. కర్నూలులో చినుకులుబడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. బళ్లారిలో 8 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. కర్నూలులో 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—వర్ష పాతము సాధారణముగ నున్నది. కడపూరులో 0.44 వర్షించెను. నెల్లూరులో 0.29" వర్షించెను. మద్రాసులో చినుకులు బడినవి. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. ఆన్ద్రోళ ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ పడమటితీరమున వానమబ్బులు ఎక్కువగ నున్నవి.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాధు,

వాతావరణ కాశ్రజ్ఞుడు.

చెన్నపురి దక్షిణమహారాష్ట్ర

ఇనుపదారి లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇకాకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

1925 సం|| రం ఆగస్టు నెల 10 వ తేదీనుండి చెన్నపురిలో నెన్నమింపబడు లోండా. కొల్లెంట్టేవనులకు మధ్యరాత్రి కాలమును పోవుమండిన ఈడిగువ తెలుపబడిన బండ్లమరల యధా ప్రకారము రాత్రులందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

నెం 27 రు అక్ మిక్సెడ్ లోండానుండి రాత్రి 2 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి కొల్లెం ఉదయం 6 గంటలకు చేరును.

నెం 28 రు డౌన్ మిక్సెడ్ కొల్లెమునుండి రాత్రి 8 గం 35 నిమిషములకు బయలుదేరి లోండా రాత్రి 1 గం 45 నిమిషములకు చేరును.

“ర జి త భ స్త ము”

కె. పి. గోవిందస్వామినాయకరు గారిచే మూలికలతో తయారు చేయబడిన అద్భుతమైన ఔషధము న్యాధుల ఖంఠనము:— వీర్యస్థలనము, నపుంసకత్వము, రక్తము క్షీణించుట, మూత్రనిరోధము, సెగరోగము, కుసుమ, పకల మూత్రవ్యాధులు, నశాయి, మున్నగు రోగములకు యీయందు వుపయోగించ వచ్చును. ఈ రజితభస్మము వీనయస్సునం దైనను నపుంసకత్వమును, చర్మ వ్యాధుల నన్నిటిని ఖండితముగా పోగొట్టును. చార్మిదీవరము 40 దినములకు కావలసిన ఔషధము రు 15-0-0, 20 దినములకు రు 8-0-0, 10 దినములకు రు 5-0-0

కె. పి. గోవిందస్వామి నాయకరు,

1/58 డి నాగప్పయ్యర్ విధి, తిరువట్టిక్కరుని పేట - తిరువల్లికేణి, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుత్తనీ
(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆడిక్టర్, తెప్పోత్సవము

ఆగస్టు, 8:—ఈ యూరియందలి శ్రీమద్రామమూర్తి సమలవారి తెప్పోత్సవము యీ నెల 12, 13, 14 తేదీలు బుధ గురు శుక్రవారములలో జరుగును. ఈ ఉత్సవమునకు వచ్చు యాత్రికుల సౌకర్యార్థమై చేయవలసిన ఏర్పాటులనుగూర్చి యోచించుటకుగాను, 30-7-25 వ తేదీ నీచూరిలోని, రీడింగ్ రూమ్లో నొకసభ నాటిసాయంత్రము 3 గంటలకు యాత్రికుల తిని డివిజన్ సబ్ మాజిస్ట్రేట్ గారును శ్రీయుత వి. యస్. రఘునాథరావు బి. ఏ. గారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. ఉత్సవానికి వచ్చు యాత్రికులకు బసలు ఆరొగ్గము నీటివసతి దీపముల వసతి రాకపోకలకు బండ్లువగైరాలు, మురుగుదొడ్లు దొంగలభయమునుండి సంగ్రహించుట మున్నగు విషయములపై విపులముగా జరిపించి యాత్రికులకు నలయు సౌకర్యములు గలిగించు పద్ధతిపై నేక తీర్మానములు గావింపబడినవి.

మోదుగూరివారి రైస్ మిల్లు

ఈ యూరియందలి గొప్ప వర్షములలో నొకరగు, మోదుగూరు ముబ్బరాయశెట్టిగారును, వారి కుమార్తెను; కందప్ప నాయకర్ వీధియందు చుట్టుప్రక్కల ప్రజలు కాపురముందు నిండ్లకుమధ్య వడ్లుంచుటకును, వేరుశనగపప్పు దీయుటకును, వేరుశనగపప్పు గానుగాడి నూనెదీయుటకును, గొప్పనూనె యంత్రము (ఆయిల్ మిల్) ను స్థాపించి పనులు జరుగుచుండుటచే, దానివలన రాత్రులయందును నిద్రకు భంగమగుచున్న దనియు, వేరుశనగ కాయలు కొట్టినప్పుడొడుమృంతయు ఇండ్లమీదను త్రాగెడు నీరుగల బావులయందును, మనుష్యుల కన్ని యవయవములందును, మొత్తమునకు దీనిని యన్నియు నందును, పొట్టు దుమ్ముతోడను నిండిపోవుటచే ఆ రొగ్గమునకు భంగకరముగా నున్నందున ఆ ప్రదేశమునుండి యంత్రమును దీసివైచి ఊరికివెలుపల నుంచ నలనను ననేక విషయములను నూచించుచు బెద్ద మహాజనులొకదానిని మిషనుకు చుట్టుప్రక్కల నివసించు ప్రజలు పి. చెంగల్యూరాయనాయుడుగారి ప్రతినిధిత్వముక్రింద నీయూరి యూనియన్ బోర్డువారికి పంపింకొన్నారు. మొన్నను జరిగిన మాయూరి యూనియన్ బోర్డులో నీ విషయము బ్రస్తావనకు వచ్చి దీర్ఘముగా చర్చ జరిగిన పిమ్మట యంత్రమునకు స్వంత దారగు శెట్టిగారి కి విషయమై నోటిను యిచ్చి దానిపై తగుచర్య దీసుకోవలయునని తీర్మానించినారు.

తిరుత్తనీ చివ్వాడ రోడ్డు

తిరుత్తనీనుండి చివ్వాడకు యియమండు రోడ్డు యీ పరకు పూర్తిచేయబడిన 9 ఫర్లాంగులు మాత్రమేగాక మరల నిప్పడు మరి 3 క్వి మైళ్లు పొడిగించి నూతన రోడ్డు వేయుటకు మా చిత్తూరు జిల్లాబోర్డువారు 4600 రూపాయలను శాంక్షన్ చేయించి పనులు ప్రారంభించి జరుపుచున్నారు.

బెజివాడ వార్తలు

మాపురపాలక సంఘాధ్యక్షులయిన శ్రీయుతులు ఆయ్య దేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు సంఘాధ్యక్ష పదవి నలంకరించి కొద్దిమాసములయినను పట్టణాభివృద్ధిని గురించి తగినంత శ్రద్ధ తీసుకొని పనులు జరిగించుచున్నందులకు వందనీయులు, గతమేసెలలో సంభవించిన ఉప్పెనగారికి చెడిపోయిన రోడ్డు మరమ్మత్తు చేయించుటయందును, పడిపోయిన పేదవారల గృహనిర్మాణమునకు దాదాపు ఆరు ఏడు వేల రూపాయల కిమ్మతుగల కలప, తాటిగాకు సప్లయ చేయించుటయందును వీరు ఎక్కువశ్రమ తీసుకొన్నారు. మా పట్టణమునకు త్వరలో ద్రవ్యనేజీ స్కీమును విద్యుచ్ఛక్తిదీపములను తెప్పించుటకు ప్రభుత్వముతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుచు వీటికి కావలసిన సామగ్రిని సేకరించుటకు సిద్ధపడియున్నారు. గాంధీ పేట (గవర్నరు పేట) లో రామమోహన గ్రంథాలయమునకు ఎగుడుగా నష్ట మహమ్మదీయుల శవములను పూడ్చు దొడ్డి అంతా యిదివరకే పూర్తి అయినందున అది మూయవలసినదిగా మాపురపాలక సంఘమువారు యిప్పటికి దాదాపు 5-6 సంవత్సరములక్రిందట తీరుమానంచేసి మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకఫలం

మాపించియున్నను యిప్పటివరకు ఆ తీరుమానం అనుబంధానికి రాకపోవడం కారణంకనుపించదు. ఇప్పుడైనను మాపురపాలక సంఘమువారు యీ తీరుమానమును అమలులో పెట్టి పురజనుల మన్ననలకు పాత్రులగుదురుగాక. గాంధీ పేట దాదాపు పట్టణము నకు మించిపోయినప్పటికి ఈ పేటయందున్న బ్రాంచిపోస్టాఫీసును వృద్ధికి తీసుకురాకనున్న వృత్తములు బట్టాడూ ఈ ఆఫీసునుంచి జరుపకనున్న ఒక్కపోస్టుమాస్టరువల్లనే టిల్లిగ్రాంఫనులు, పోస్టుపనులు జరిగించుటయును చూడ పోస్టు డిపార్టుమెంటు వారి ఆశ్రద్ధ స్పష్టపడుచున్నది. ఇందు విషయమయి మాపుర పాలక సంఘమువారు, పోస్టు డిపార్టుమెంటుతో కరస్పాం డెన్సు జరిపి యిబ్బందినివారించుతురుగాక.

గాంధీ పేటయందలి రామమోహనగర్భ ఆయుర్వేద వైద్యశాల అందుకలశాలలకు మాపురపాలక సంఘమువారు ఇచ్చిన గ్రాంటు రు 300-0-0 గాక బెజవాడతాలూకాబోర్డువారు రు 300-0-0 లున్న కృష్ణాజిల్లాబోర్డువారు రు 1000-0-0 లున్న విరాళము లిప్పించి ఆయుర్వేదవైద్యమందు వారికి గల గాఢాభిమానమును చూపినందుకు వందనీయులు.

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వకీయవిలేఖరి)

లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు వర్ధంత్యుత్సవము

౧ వ ఆగస్టు ౧౯౨౫ తేదీవారము సాయంత్రము ఆరు గంటలకు వివేకవర్ధనీ నాటక శాలయందు లోకమాన్యనిజయం త్యుత్సవము జరుపబడెను. గోస్వామి రాజాగవరాజ గిరీగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుతులు కాశీనాథవైద్య ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. బీ, వామనరామచంద్ర నాయకు, రామచంద్ర రావు హైకోర్టు వకీలుగాగు మరొకొందరు తిలకు మహాశయుని జీవిత చరిత్రమును సంగ్రహముగ నివేదించి మనము సేర్పకొన వలసిన సంగతులను వివరించిరి. తిలకు స్మారకఫండు బాబుకు చేయబడిన పదివేలవాదానములలో ఆరువేలుమాత్రమే వసూలయినవనియు, ఈ మొత్తము వైజాము ప్రభుత్వమువారి ప్రామి సరీసోట్ల రూపమున నున్నదనియు, దీనిపైన ఇంతవరకు వచ్చిన వడ్డీ మొత్తము ౧౧౦౦ రూపాయలనియు, మరియొక వేయి రూపాయల ప్రామిసరీసోట్లు కొనబడుననియు కార్యదర్శిగారు నుడివీరి. పరిశ్రామిక పాఠశాల యొకటి తిలకు మహాశయునిజ్ఞాపకార్థము ఇచ్చట నెలకొల్పబడవలయునన్న తీర్మాన మమలులో పెట్టుటకు వాదానము చేయబడిన తక్కిన నాలుగు వేలు వసూలగుటవరకుమనియు కనీసము నెలకు ౧౦౦ రూపాయలవడ్డీ ఆదాయము గలుగుచున్నచో వివేకవర్ధనీపాఠశాలలో పరిశ్రామిక శాఖను తెరచుట కనుకూలముగనుండుననియు, దీనికందరు లోడ్డు డెడరని నమ్మచున్నామనియు శ్రీవామన నాయకుగారు నెల విచ్చిరి.

వ్యాసరచనపరిశ్రామిత్వములు

నిజామురాష్ట్రాంధ్రజన కేంద్ర సంఘ పక్షమున “నిజాం రాష్ట్రాంధ్రుల ఆభివృద్ధిమార్గములు” అను విషయమును గురించి జరుపబడిన వ్యాసరచన పరిశ్రమ డిక్రిందివారు బహుమానములను బొందుట కర్హులని పరిశ్రమకు నిర్ణయించిరి:—

(౧) మ-రా-రా- ఖండవల్లి లక్ష్మీరంజనముగారు, నిజాం కాలేజి జూనియరు, ఇంటరు తరగతి విద్యార్థి-శ్రీయుత పింగిలి కోడండరామరెడ్డి దేశముఖుగారి ౨౫ రూపాయల బహు మానము.

(౨) మ-రా-రా- గడ్డం కేశవసోమయాజులుగారు, బెల్లం పూడి-క్రొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా కేంద్రసంఘమువారి ౧౫ రూపాయల బహుమానము.

3. ను|| రా|| ఖండవల్లి బాలేందు శేఖరముగారు, చద గ్గుట్ల హైస్కూలు విద్యార్థి, కేంద్రసంఘమువారి ౧౦ రూపాయల బహుమానము.

కేంద్రసంఘ కార్యసాసనునకు చేరిన వ్యాసములసంఖ్య ఎనిమిది. వీరిలో పై ముగ్గురు తదితరులకంటె ఉత్తములుగ విజయమొందిరి. మొదటి బహుమానము - మూడవ బహుమాన మున కర్హులగ నిర్ణయింపబడినవారి స్వరూపులు. రెండవ వారుగూడ వీరికి సమావబంధువే. ఈ ముగ్గురుకు బహిరంగసభ యందు బహుమానము లాసంగబడును.

శ్రీయుతులు ప్రాసెనరు కిరుగూరు హనుమంతరావు పంతులు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. (నిజాంకాలేజి)వండిత రాయ ప్రొటో వేంకటరామసోమయాజులు (నిజాంకాలేజి) గాల్గ పరి శ్రమకుగ నుండిరి.

సాంకేతిక పరిశ్రమ ఫలితములు

కేంద్రసంఘ తృతీయ సమావేశమునందు శిల్పి, వైద్య కళాశాలలందు ప్రథములుగ నుత్తీర్ణులగు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు సువ ర్ణ పతకములనిచ్చి ప్రోత్సహింపవలెనని తీర్మానించబడియుండెను. ఈసంవత్సరము వైద్యపరీక్షయందు పుల్లారెడ్డిగారును, ఇంజనీ యరింగు (శిల్ప) పరీక్షయందు గొల్ల మల్లికార్జునముగారును అత్యుత్తములుగా కృతార్థులైరియు కేంద్రసంఘ పక్షమున బంగారు పతకములను బొందుట కర్హులనియు ప్రకటింపబడినది. పుల్లారెడ్డిగారు బొంబాయిలో జరుగు వైద్యపరీక్షయందుగూడ ప్రథములుగ నుత్తీర్ణులైరియు వీరికి హైద్రాబాదు రెడ్డిజనసంఘమువారు గూడ బంగారు పతకము నిచ్చెదననియు తెలియుచున్నది. శిల్ప కళాశాలయందు శ్రీరామశాస్త్రిగారు అందరి కంటె ఎక్కువ గుణములను బొందిరి కళాశాలాధ్యక్షులు ప్రక టించినను వారికి ప్రభుత్వమువారి పతకమేగాక కేంద్రసంఘము వారి బహుమానముగూడా రాకుండుట కేమి హేతువో! కేంద్ర సంఘమువారు కళాశాలాధ్యక్షులు వ్రాసి పంపినవారికే బహు మానమిచ్చెదరు గనుక వారిచే నిర్ణయింపబడిన ప్రకారము మల్లి కార్జునముగారే బహుమాన పతకమును బొందెదరు.

గ్రంథస్వీకారము

మ.రా. జయంతి లింగయ్యగారిచే వ్రాయబడిన “ఉద్యోగము” అను సాత్తమును కృతజ్ఞతతో నందుకొని జదివితని. ఇందు ఉద్యోగము నభివేచించి ప్రభుత్వమువారి కార్యసాసము లందు తిరుగాడు యౌవనుల కష్టముల పద్యరూపమున చక్కగ వర్ణించబడినది. విద్యాభ్యాసముయొక్క ఫలితము ఉద్యోగ సంపాదనమే యను లెంపుతో అసంఖ్యాకులగు ఆంధ్రవిద్యార్థులు ప్రభుత్వోద్యోగాభిలాషులై తమ అమూల్యమైన కాలమును నృగచేయుచున్న నీకాలమున నీగ్రంథము ఉద్యోగమునందు నిర సన భావమును గలిగించుట కుపయోగపడుననియు దీనినిజదువు విద్యార్థులలో గొందరైనను స్వతంత్రవృత్తులందు ప్రవేశించి దేశాభివృద్ధికి దోడ్పడెదరనియు నమ్ముచున్నాను. దీని వెల ఒక అణా. వలయువారు కొండా వీరయ్యగారి ముద్రాక్షరశాల, సుబ్లికోరోడు సెకండ్రాబాదు అని వ్రాసిన బడయగలరు.

* * *
శ్రీలోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి

బదవవర్ధంత్యుత్సవము-ధర్మవరము

వై వర్ధంత్యుత్సవము యీనెల 2 వ తేదీ సాయంకాలము న 7 గంటల సమయమున శ్రీనరసస్మతీనిలయ గ్రంథాలయభవనము న పెనుగొండబోర్డు ఉన్న తపాళశాలాంధ్రపండితులగు శ్రీమాన్ పి. టి. శ్రీనివాసాచార్యువారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడెను. ఏతత్సమయమున ధర్మవరపుబోర్డుమాధ్యమిక పాఠశాలాపాధ్యా యులగు శ్రీయుత యా లేరు వేంకటరావుగారు తిలకుగారి జీవి తమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. పిమ్మట మ|| రా|| శ్రీ బండి కృష్ణస్వామి, హ. శంకరరావుగారుగూడ పైవిషయమును దెలి యబలికిరి. అధ్యక్షులు పైవిషయమును సంగ్రహముగ నుడివీరి. అనంతరము అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకు వందనముతోడ ను, తిలకుగారి ఛాయాపటమునకు పూజతోడను సభ ముగింప బడెను.

(ఒక విలేఖరి)

నరసారావుపేట

(స్వకీయవిలేఖరి)

చంగయ్యపంతులుగారి ఉపన్యాసము

ఆగస్టు 4:— రావుబహద్దరు యం. చంగయ్యపంతులుగారు 2న తేదీన నరసారావుపేటకు విచ్చేసిరి. వీరు దేవాదాయముల బోర్డుకమిషనరుగానుండి యిచ్చటిపరిస్థితుల విచారించుటకు వచ్చియుండిరి. వీరు మిక్కిలి యోషితో వివిధగ్రామములనుండి విచ్చేసిన ధర్మకర్తలు, అర్చకులు, ప్రజాసామాన్యమును విచారిం చుటయేగాక సాయంతనము ప్రజాబాహుళ్యమునకు దేవాదా య చట్టమునుగూర్చి వివరించుటకు సభ సేర్పాటు గావించిరి.

ఈసభకు శ్రీయుత చావలి వెంకటకృష్ణయ్యగారు రధ్యక్ష తవహించిరి. అధ్యక్షుడు ప్రథమమున నీచట్టవిషయమై ప్రజలలో గల భయ మనవరమనియు నిది సదుద్దేశముతోడనే నిర్వింపబ డినదనియు చెప్పి పంతులుగారిని మాటలాడగోరిరి. పంతులుగా రీక్రిందివిధమున నుపన్యసించిరి.

అగ్రాసనాధిపా, సభ్యులారా! అధ్యక్షులు వివరించిన ప్ర జలయందలి భయము లనావశ్యకములు. నేనావిషయమై మాటలా డక మరికొన్ని చట్టవిషయమైన సంగతుల చర్చించెదను. ఈ దే వాదాయముల సంబంధించినవారిని మాడుతరగతులలోఁ జేర్చవచ్చును. 1. ధర్మకర్తలు 2. అర్చకులు 3. సామాన్యప్రజలు. వీ రందరును చట్టవిషయమై భిన్నాభిప్రాయులై యున్నారు. అట్లు గాక ప్రతియొక్కరును దేవాలయముల యొక్కయు, ఉత్సవా

దుల సొంతము లు లోపి ముందుకుని భేదభావములను వర్జింపవలయును

ఇంతకుపూర్వము బ్రహ్మమిహిరేచ్ఛటను గలిగిన కార్య నిర్వాహమును చేయలేదు చేయవలసినట్లు తగాదా లేదని గవి దేవాలయముల సంఘము, సంఘములను ఇట్టి చిక్కులను తొలగించుటకు ఒక గొప్పయొక్క యుగోద్దేశము చేచాలయములయందు పరిమళమును గలిగించుటకు సభ వారి నే ప్రకటించుచున్నది

ఇప్పుడు డిట్రోయిట్ లోని దేవాలయములను జరుగుచున్న రీతిని విద్యాభివృద్ధి శిక్షణ మాసింపుచున్నది మతభావము నావశ్యకమే అధ్యయనము దుర్వినియోగము చేయుటకు నది సద్వినియోగమునకు మరల్చబడు అర్హతలను మంత్రములు మాత్రమేవచ్చు వర్ణాశ్రమములేదు కొంతరికి మంత్రములును రావు కొంతరికి చేయియేటచూపవలయునో తెలియదు అందుచే నర్హతల కొక బోధనాభ్యసనపాఠాల అత్యావశ్యకము నిర్వహింపజేసి గలిగినచో నిట్టివియు, సంస్కృతి, వేద, మతసంబంధపాఠశాలల కలకొల్పవచ్చును కేవలకొల్పబడినవానికి సాయముజేయవచ్చును

ఇంతవరకు సామాన్యముగ జెప్పితిని ప్రత్యేకము నీ జిల్లాలోని పరిస్థితులనుబట్టి ఒక్కొక్కచోట నొక గ్రామము పరిస్థితులుగలవు బలగిరిమొదలజిల్లాలో కమిటీలు పనిచేయుచున్నవి కాని వంశకాలిది దేవాలయముల నొక్కొక్కచోట నిర్వహించగలదు చురుకూర్చు తూర్పునందు వరగాక నీజిల్లాలోని యర్హతలను పరిపంపుగారు బైర్లముగల వారు వీరికిని ధర్మకర్తలకును నావరసమునుపాడెదరు

అర్హతలధర్మకర్తలకాదు వారునేవరకు అయినను దేవునితాకి యభిషేకించి యర్హతలను సర్వధికారులైనవారి యధికారమును మరువాలము అర్హతలకారవనీయులు ధర్మకర్త సామాన్యప్రజలలోనికైనను అనవసరముగాని వనమావనకి నియోగించుటచే యాచరిని గౌరవించువనిని ఇప్పుడు ధర్మకర్తలు తమవిధులకొక్కొక్కచో తక్కువుగనో ప్రవర్తించుచున్నారని గరిగోరు అందువలన సామరస్యముతో వారి విధులను నిర్వహించుటకు సర్వయవలయున్నది

ఈ విషయముల నిర్వహించుట ప్రస్తుతజేయుచున్నది ఇది యందుకల రుచింపక వాచుచున్న అర్హతలందును ధర్మకర్తలను గౌరవించి లభయర్హతలకు యాదాయమును కప్పతా మనుభవింపుచున్న యింత యాదాయకల నన్నిటిని మర్యాదతో ఎదురేయుట సమంజసము

జమీందారుల యదనమును దేవాలయములు వారియొక్క చేయర్హతలకొకటి వచ్చినవి ఇప్పుడు ధర్మకర్తలు కాన నబద్ధులగుటను స్వతంత్రమును గోల్పోవుటను సంశయించుచున్నారు

ఈ ప్రతిపక్షములకు సమాధానము చెప్పబడినది (1) ఇంతకుముందున్న యర్హతల క్రిందినుండి భూములకు పట్టాలనిచ్చెదరా? ఉ॥ వారిపోషకు న్యాయమునంత ప్రవృత్తునుగాని భూమినిగాని ఇచ్చెదరు ఇట్లు సేవకొనట రాజీకుదిద్దియుంటిని

(2) ఈవట్టుయొక్క యుద్ధేత్యము గూరియాదాయములగు సంస్థల సామ్యము బర్హుపెట్టుటమాత్రమేనా లేక కర్మసంస్థితిలోనున్న దేవాలయముల నేమైన ద్రవ్యసాయముతో సుద్ధరించెదరా? ఉ॥ అట్లుగలిగెనుటకు చట్టములో నేమియు చేప్పబడలేదు కాని సాధారణ విద్యాభివృద్ధిమాత్రమును అందువలన ప్రసారే వానిసద్ధరించవచ్చును అర్హతయొక్క సద్వినియోగమే దీని యాశయము

(3) వంశవరసంధర్మకర్తల నెదులకు స్వయముగ బోధనాదు విచారించుట? ఉ॥ జమీందారులు మొదలవారి కారవనము ప్రజాసంఘమునుండి కాపాడుటకు

ముగించుచు నున్నారము దేవాలయముల నాశము ప్రవృత్తిపముచే గానియు, వశ్రద్ధచేసినయు నాయశ్రద్ధ పోవలసినయు వక్కానించిరి

సభను ముగించుచు గద్దెములు చట్టములో లోపములున్నను పంతులుగారు మొదలగు ధర్మకర్తలకు నిర్వాహకులగు నున్నందున భయములేదనియు, వానపు లెసుకాపి లందరును చదువనలసినయు చెప్పి యుపన్యాసకులకు వందనము లర్పించిరి

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము అస్పృశ్యతానివారము!

ఈ ది. పత్రికము ఈ జూలై 27 వ తేదీని యీ రూ. జరిగిన రాష్ట్రకాంగ్రెసు సభలో నేను ఉపాధిపత్యము గల జూను లేక జేయవలసి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహకమండలి కాకినాడలో సమావేశమై అస్పృశ్యతానివారము విషయమై చేసిన ఏర్పాటులలో ప్రత్యేక ఉపసంఘమును బెట్టి పరి జరిగించుట మంచిని చర్చించి అప్పుడే తనివారకు అస్పృశ్యతల కాని వారి కెవరిగారి ప్రయోజనములను గాన నెలవేసవలయు, గౌరవ భృతులు, సంరక్షణలు, ఇచ్చి ప్రచారము చేయించుట లాభదాయకము కాదని ఈ సమావేశ అభిప్రాయపడుచు, రి అట్టి ఏర్పాటులను చేయవలసి తీర్మానించుచు కార్యనిర్వాహక మండలిని వెనుకటి ఏర్పాటులను సవరించుకోవలెనని కోరుచున్నారు

ఈ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టేను గాని కొంత నేపటిదాకా బలపరచేవారు కనుపించలేదు అయ్యికి వెంటబరమాన్యగారు బలపరచుననే పుణ్యం గట్టుకొని సంపూర్ణమగుచర్యకు అవకాశ మిచ్చారు అందుకాయనకు వందన శతలర్పిస్తున్నాను చర్యలకి దిగక తీర్మానానికి వ్యతిరేకంగా వెన్నేటి సత్యనారాయణ, కొండా వెంటబుప్పయ్య, కంభంపాటి సోమయాజులు, సాగకా పట్టాభిరామరెడ్డిగార్లు, తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మ కుమారు ధర్మన్నగార్లు ఉపసంగించారు వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు సంభావన లివ్వడం చేసి వడిగా, స్పష్టంగా, సత్య పరి చెప్పి, ఇస్తున్నారనడం ఆసక్తి, సాహసం అని నొక్కి వక్కానించారు వెంటబు పుకారుగార్లు నాననీ, పుట్టిపుకారు అనీ, రప్పు వివరం దిద్దుకుంటాననీ, లెక్కలు ఇమ్మంటే సరేయి కావలయును చూడండి సభలో సంభావన గరించి వీధిలో ఉన్నమాట అంటున్నానని చెప్పియున్న కారణంచేత సర్వనారాయణగారి యొక్కయిన సంభావన లివ్వారనేమాట కుద్ధు పుకారుగారు యధార్థంకాదని యెంచి, సంతోషించాను! వరి, కలవేసవల గౌరవ భృతుల ఉన్నాయి తీర్మానంలో అస్పృశ్యత కానివారికి ప్రయోజనపుకార్లు, ఎక్కువగా ఇంకేమో యెర్పరాదని నావాదం దీనికి కీన్దంగా, యాధిగా ఏ కలం వారికైనా వర్త వివరలేయంగా ఇవ్వవలసిదే నని అంతా అన్నారు నరసింహశర్మ వెంటబుప్పయ్యగార్లు ప్రస్తుత రాష్ట్రకాంగ్రెసు అధ్యక్షునిబట్టి, జెల్లెలూ, యవజెల్లెలూ నెలల లగిన ప్రతి ప్రచారకునకు ఇచ్చి ప్రచారంచేయించడం వంచిది కాదేమో నన్నారు ఇవ్వరాదనే వారి అభిప్రాయంగా జెల్లెల తగిన నాడుం కే ఎంతిచ్చినా మించిదే నని శ్రీయుత కుమారు ధర్మన్నగారు వనవి జేవారు కంభంపాటి సోమయాజులు గారు తియ్యమాటలతో "వమిడిపాటి సర్వారాయగారి అస్పృశ్యతానివారంపట్ల అభిమానం అట్లు చేసి ఇదిరకు ఆయన గుమి నాక్షిభూతంగా చేసి యుంటుంటే, వీధి ఇంటివద్ద అస్పృశ్యతాకాతారు గమక న్దించరాదని వాదనపట్టుకొంటే కెప్పుడున్నారనీ, కాబట్టి ఈవిషయమే వైసా బర్హు పెట్టడం గరించి ఆయనసలహా అట్టే ఆలోచనయేగాదని బ్రాహ్మణులైన సరే, మరొకైన సరే అస్పృశ్యతానివారిం గరించి పాటుపడేవారు వైనా ఇవ్వ నలసిందే నని తీవ్రంగా ఉపసంగించారు

శ్రీ కాపట్టాభిరామ రెడ్డిగారి (బెల్లూరు) ఉపన్యాసం - "దేశంలో అస్పృశ్యత నిలవడానికి కారకులు బ్రాహ్మణులని ఎంతెంతే నేమి నమ్మకం ప్రబలియున్నది దానికి కారకులైనారే దానిని తొలగించవలసి యున్నది ఆబాధిత ప్రధానంగా వారిదే వారిలో ఉత్సాహపరులూ, ఆవేశపరులూ, సాగే స్వంతకర్తలూ ఉండి పనిచేయుచున్నారని డబ్బున్న వారికి ఉత్సాహంఉండదు ఉత్సాహం ఉంటే డబ్బుండదు! అస్పృశ్యతానివారణానికి అన్నివిధాలా తగిన వారు బ్రాహ్మణులు ఇతరు చేయరాదని కాదు బ్రాహ్మణులు విధిగా చేయాలని నాఉహ అట్టివారికి ఎంత డబ్బిచ్చినా నేను నవ్వను కాబట్టి ఈతీర్మానం త్రోసివేయవలసిన దని నా అభిప్రాయం!"

ఉపన్యాసాలైన - అప్పుడు ముగిసి జేవారు సభవారికి మనవి జేసుకున్నాను - అస్పృశ్యతానివారణానికి ఇప్పుడు బర్హుపెక్కుచున్న ద్రవ్యం ప్రత్యేకంగా అందుకై అలలవారత కాలగ్రహసంఘంవారు మనరాష్ట్ర సంఘాని కిచ్చిన సామ్యంలోనిది 1922 వ సంవత్సరంలో బంధులూ రాష్ట్రకాలగ్రహ సంఘసభ జరిగినప్పుడు శ్రీమోగరాజు పట్టాభిసేత రామయ్యగారింట్లో సవరు ప్రత్యేకనిధినుండి వచ్చిన సామ్య ఏ లా గ బర్హు పెట్టాలా అ నె వి వ యం తీ వ్రంగా చర్చించి కొన్ని పద్ధతుల ప్రకారం అసామ్య బర్హుపెట్టాలనుకున్నాను గాటిలో నెల వేతనములూ, గౌరవభృతులూ ఎక్కువగా ఇచ్చి ప్రచారంచేయించబోవడం వకటికాదు ఈపద

తీ ఆలోచన అయిపో నుండు కానికానికాని విషయం - చె నవని కనిపించకపోవడం, ప్రమాదం నీ, లెలు స్వరాష్ట్ర కోటిలాగ, గాంధీ పూజానిధిలాగ, వివ అరేడ వేలు నుండునే వాళ్ళమే ఈసందర్భం ఆలోచించే పట్టాభిసేత రామయ్యగారు జాగ్రత్తపడకుల నవలంబించజేసి, పదిలంగా వ్యవహరించారు ఇక మిగిలియున్నది ఏనాల్ గాదువేలో! ప్రత్యేక ఉపసంఘం బెట్టి అందులో సభ్యులకి మద్దతునలగరికి కలిసి, లెలకి ఏరంగుం దలో బర్హుపెట్టడం ప్రారంభిస్తే, కొద్దికాలంలోనే, ఉన్న నాలుగు సార్లుగా విచారిం చేసి, దేశం ధనకేర బెట్టి, అస్పృశ్యతానివారణకే బెట్టి, ఉద్యోగంలోని బ్రాహ్మణ సోదరు సామ్యులతోచేసి, భోంచేస్తున్నారనే మాట మింటుంది! దీనికన్నకూడా, అసలు నా అభిప్రాయంగా, అస్పృశ్యత నివారణం ని జం గా జరగాలనే అభిప్రాయం వనకుండు, వనం, అందుకని నిశ్చయించబడే సామ్యులతో, ఆల్మగారవం గలట్టిస్తే, విద్యాబుద్ధులు గలట్టిస్తే న్యక్షిచ్చాతం ప్రకారం స్వసంఘసాహాయ్యం కోరుకుంటే, దేశాభ్యుదయానికి ఎంతకష్టంకైనా ఓర్చి, సిద్ధం కాగలమున్నట్లను, అస్పృశ్యల మధ్యనుండి తయారుచెయ్యడం కోసం ఉపయోగించడం అర్హవ సరం అట్లాటి పురుషులూ, స్త్రీలూ వారిలానండి బయలుదేరి నప్పుడే సంఘంలో చలనం బుడుతుంది పై కులాలవారితో చర్చిపవర్చులు జరుపుకు వ్యయపుచ్చే సామ్యులతో నాలు సాలుకూ అట్టి అస్పృశ్యల ప్రచారకులను లెక్కకు మిక్కిలిగా తనూరుజేసి, అస్పృశ్యల మధ్యకు ఇష్టమున్నవారు పోయి, బోధనజేసి, హిందూ మతసర్వములను వారి కలుపడ జేయ యత్నించినచో వృథావాదోపవాదములకున్న ఎక్కువ ఉపకారము ఒరిగి తీరుతుంది వైకులాలని మధ్య ప్రచారం దానంతట అదే రావలెను ప్రేరేపణలను! అడుగు ఎవరకాగ మొదలుపెట్టినతోడనే వైన ఉడుగు ఎత్తకూనదు కైస్తవ మిమనరీలు కెయ్య న్దవహరములల్ల ఏమానవైన అస్పృశ్యల అగ్రహారములలో హిందూ సంఘమునకు వ్యతిరేక ప్రచారము జరుగుచునే యున్నది అందుకై అక్కడకభోయి హిందూవర ప్రచారము గాగించుట అవ్యవసరము అస్పృశ్యతానివార పట్టవలగ వైకులస్థలు పుణ్యానినని ప్రచారము చేయ ముం దిదీసప్పుడే వారి మాటలకు గొక్కతుంజగలదు మరే, సాంఘిక విషయములయందు సదాచారములు ప్రవేశపెట్ట వలసిననూ, దురాచారములు పోగొట్ట బలవిననూ, మన దేశ పరిస్థితులను బట్టి, ఉత్సాహము గల వారు నమ్మినదానిని ఇతరులు నమ్మునట్లు చేయలసినదే గాని, వాచుచు చేసి నెగజాలము నమ్మగల పుట్టించగలవారు చాలవరకు స్వకీయముగ ప్రతిభ గలవార కా యున్నది అస్పృశ్యల వధ్య ప్రచారముచేయుటకైనను కూడ నట్టివాచే సర్వగ్రహుల తగినవారు కైస్తవమత ప్రచారకుల పద్ధతులు వనకు కలిగని కావు వారుకూడ నీమధ్య వనకు సారముగవచ్చు చుల్లప్రచార పద్ధతులనే స్వీకరించుచున్నారనియం కి కక్షిలలో గానికి వనగలవాట్ని ఆవసరమైనవాట్ని వక్రమే ప్రయోగించు చున్నారనియం తెలియవచ్చుచున్నది

ఈ ఆలోచనలుగలవాడైన ఈ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టయి న్నాను కాని సభవారి అభిప్రాయము వేరుగానన్నది అం దులో ప్రవేశా పట్టాభిరామరెడ్డిగారి ఉపన్యాస మాహాత్మ్యమున బ్రాహ్మణులైనను బరితొలగించి, కుద్ధవన వేరనము తీసుకొని, కాలగ్రహవేరల వైకులాలవారి పవతనన చర్చలు జరిపించియు, బోధనలు చేయు ప్రచారము నెలపుట కైస్తవ సాగగలవని నానవత్తము అప్పుడైన దాన్వయంబుల, మేధావంతులను, పాండిత్యము గలవారిని వన నియోగించెదరు గాక యని అగ్ర్యతులకు వనవిజేసి నా తీర్మానమును ఉప సంహరించుచున్నాను" అని చెప్పి యుంటిని చెనవ్రాసిన విషయములవల్ల ఆంధ్రదేశీయులు తెలుగుకో తగ్గవిషయము ప్రధానమైనది వకటికలదు అది ముఖ్యముగ గో దావరిజిల్లా కోనసీమవాస్తవ్యులకు నేను మనవి చేయుచున్నాను పరివెలసభలో పండితులకు సంభావనలు కాలగ్రహవారిచ్చి నిలబెట్టుచున్నారు- అని నమ్మువారికి ఏవిధమైన ఆధారము లేదని అట్టిసభలు విరివిగా జరిపించి, అందుకుగల బాధ్యత యావత్తును వహించిన శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణ గారు విస్తృతముగ, గుంటూరు న మొన్న జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సభలో ప్రకటనజేసి యున్నారు రెండవది తగినవారు లబించినపక్షమున నెలవేసములు చక్కగనిచ్చి, అస్పృశ్యతానివార విషయమై ముఖ్యముగ శ్రీబలుసు సాంబమూర్తిగారి హయాములో ప్రచారము సాగ గలము మూడు ఇంతవరకు శ్రీయుతులు వెన్నేటి సత్యనారాయణ బలుసు సాంబమూర్తిగార్లు కలిసి తనవన, ఆలమారు, కళింగపట్టాము, పరివెల మొదలగుచోట్ల పండితులవారికి ఈ విషయమై చర్చచేసి, తీర్మానించి, ప్రబోధముజేటటుకు చెనన యత్నములను ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు అంగీకరించడమైనది

భవిష్యదాటి సత్యనారాయణ, రాజమహేంద్రవరము

9. నూలు		
కోయంబత్తురు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0
పాథుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	,,	4 12 0
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0
అహమదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0
నూలేయేనుగ నెం 20	,,	9 8 0
బహాద్ నెం 20	,,	9 8 0
,, నెం 40 ఏ లేటిలు అయినను	,,	12 0 0
నూద్వాక్ నెం 24 $\frac{1}{2}$,,	10 0 0
.. 14 $\frac{1}{2}$ క్విలక్ పక్షి	,,	7 8 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటే	,,	10 8 0
నెం 22 ,, ,,	,,	10 12 0
నెం 12 $\frac{1}{2}$ బెన్ని సగ్గును	,,	8 0 0
నెం 14 $\frac{1}{2}$,,	,,	8 12 0
నెం 12 $\frac{1}{2}$ అలైన్సు	,,	7 4 0
నెం 12 $\frac{1}{2}$ కొయిలుపట్టి	,,	7 4 0
నెం 22 $\frac{1}{2}$ రంగవలూప	,,	9 10 0
నెం 14 $\frac{1}{2}$ రాదాక్కును	,,	7 4 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

549

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంగతి తేలిసియుండవచ్చును ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీస్, వలయాప్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను వరమటలేదు నాపేరు (లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లు, బాలెంటలు, పరుచు వారి, ముసలివారు, వారు పీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు సమస్త కులములు, సకలజ్యోతులు, మాంవ్యము, శిశివాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించినదేములు, కడుపునొప్పి జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నగుమనోప్పి, ఇకొల్లాయెంజా, క్షేమ, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాసకప్రతికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను నలు దిక్కులనుండి నన్ను గ్రహించి పంపిన యోగ్యతాపత్రములు వేనకువేలు గలవు ఒకవళా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0 పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రు 1-8-0 12 బుడ్లు 2-18-0 25 బుడ్లు రు 5-3-0 కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానముల సర్వావస్థలై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రపంచజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశేషము చేయుచున్నది శ్రీయుత కే వి లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను బిన్నరూపములను వెలుయచున్నది గ్రంథమాలలన్నియును యధాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటపడుచున్నవి ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో స్వీయత్న మారంభమైనది ఈ గ్రంథమాలయం దు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడు చున్నది వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతు నను బ్రచురింపబడును ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము) వృషాధిప సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీ శ్వరాది శతకములు వది యిందు గలవు ఒక్కొక్క శతక మునకు పీరికయు, పారభేదములును గలవు ౧-౮-౦ (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద) పాల్కురికి సోమనాథుడు అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము పారభేదములు సూచింపబడి నవి శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారువ్రాసిన విపులమగుపీరిక గలదు అచ్చు కాగితములు సుందరముగ నున్నది ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ) రాయసం వెంకట శివుడుగారు ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

కాశీనాథుని 'నాగేశ్వరరావు, వ్యవసాపకుడు

మహాభారత యుద్ధనాటకము

అపూర్వ గ్రంథము

రసభరితము

సంపూర్ణ మహాభారత కరనంతను వెల్లడించు ఉత్తమ నాటక రాజము మృదువధుర తెలిగల గద్యపద్యములును పాటల గూడ గలవు ప్రవర్తించుటకు చాల అనుకూలమైనది ఇంద శ్రీ కృష్ణపాత్ర పోషామునందు రాజ్యతంత్ర ప్రవీణ బాగు వెల్లడింపబడినది రాయల్ ప్రెస్ 104 పేజీలు, చక్కని అచ్చు చాల అందముగా నుండును వెల రు 1-0-0 మాత్రమే

నలయు రిటల్ గ్రంథకర్తగారిచేర వ్రాయవలెను

కట్టా అచ్చయ్య, తెలుగు పండితుడు

బి బి హెచ్ ఎమ్ స్కూలు, వేటపాళెం (అంటూరుజిల్లా)

విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానముల సర్వావస్థలై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రపంచజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశేషము చేయుచున్నది శ్రీయుత కే వి లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను బిన్నరూపములను వెలుయచున్నది గ్రంథమాలలన్నియును యధాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటపడుచున్నవి ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో స్వీయత్న మారంభమైనది ఈ గ్రంథమాలయం దు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడు చున్నది వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతు నను బ్రచురింపబడును ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు

తెనుగు ఇండియన్

వీనల్ కోడ్

ముంచిఅచ్చు, దశసరికాగిరిములు, గట్టిచెండు వెల రు 4

ధర్మవిక్రయము- ప్రతి 1-కి రు 3-0-0

ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడు గ్రంథము గ్రంథాంతమున ఆయానేరముల స్వభావము బోధపడునట్లు తేట తెనుగున మద్రాసు హైకోర్టు వకీలు, బి ఏ, బి ఎల్ రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశ నిదర్శనము వారంటు, జామీను, రాశీ, స్త్రీ విచారిణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లకు సంబంధించిన అంశము లును- చేర్చినది అనేకవేల ప్రతులు సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నవి

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు — మదరాసు

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానముల సర్వావస్థలై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రపంచజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశేషము చేయుచున్నది శ్రీయుత కే వి లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను బిన్నరూపములను వెలుయచున్నది గ్రంథమాలలన్నియును యధాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటపడుచున్నవి ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో స్వీయత్న మారంభమైనది ఈ గ్రంథమాలయం దు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడు చున్నది వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతు నను బ్రచురింపబడును ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు

ధర స ర స ము

జర్నల్ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

ఓవర్ లెన్సు	రు 2 0 0
బుల్ బెన్సు	2 8 0
పెన్సెల్ బెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రెన్సెల్ బెన్సు	3 0 0
" పెన్సెల్ బెన్సు	3 8 0
చేతియందు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యే బాట్లీ 1 కి	0 10
ప్రత్యేక బల్బు	0 5
ఆటోసిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0
ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము	
లక్ష్మీ వర్తకశాల	
తాపాలు పెట్టె నెం మద్రా	

1803